

Butlletí

BISBAT DE TERRASSA

Setembre-October 2020

Butlletí del Bisbat de Terrassa

Núm. 26 (2020) V

31 d'octubre

Redacció i administració:

Bisbat de Terrassa. Mitjans de Comunicació Social
c/ Vinyals 47-49, 08221 Terrassa - Tel. 93 733 71 20; Fax 93 733 70 95
A/e: bisbatdeterrassa@bisbatdeterrassa.org

Església Diocesana

Bisbe diocesà

En el teu nom calarem les xarxes

Carta d'inici de curs de Mons. Josep Àngel Saiz Meneses i de Mons. Salvador Cristau Coll

Introducció

Benvolguts preveres i diaques, membres de la vida consagrada i fidels laics: ens disposem a iniciar un nou curs pastoral, que està marcat per la pandèmia que ens afligeix des de fa set mesos. Les circumstàncies, les dificultats i els reptes d'aquest temps, tot i ser molts, han d'esdevenir una ocasió pel creixement en la confiança en Déu, en la comunió eclesial, en l'ardor evangelitzador i en el servei als més necessitats. Amb aquesta carta, volem compartir amb vosaltres algunes reflexions a la llum de la Paraula de Déu, llum que il·lumina els passos de la nostra vida i ministeri.

«Rema mar endins i caleu les xarxes» (Lc 5, 4)

Podem fer servir la imaginació i situar-nos en el llac de Genesaret, amb aquella multitud que s'aplega per escoltar Jesús. Simó i els seus companys també són allà, cansats i desanimats perquè s'han escarrassat tota la nit i no han pescat res. Jesús predica a la gent des de la barca de Simó. Un cop acabat, li diu que vagi mar endins amb els seus companys i que cali les xarxes. I Simó obeeix, -«d'acord amb la teva paraula, calaré les xarxes per pescar» (v. 5)-, i arpleguen una gran quantitat de peixos. Sant Joan Pau II va proposar aquesta escena bíblica en el començament de la seva carta apostòlica *Novo millennio ineunte* (6 de gener de 2001), com a icona de l'actitud que havia d'adoptar l'Església a l'inici del nou mil·lenni.

Aquesta mateixa actitud és la que hem de tenir nosaltres en començar aquest nou curs, que es presenta com un repte a la vegada difícil i apassionant. La imatge de la pesca remet a la missió de l'Església; l'experiència de Pere és també representativa pels apòstols de tot temps, que és cridat i enviat per Crist a anunciar l'Evangelí, encara que les circumstàncies siguin adverses, tot i el cansament i la incertesa de la situació. És el Senyor qui envia, i les limitacions personals o les dificultats ambientals no ens han de fer por, perquè és Ell qui crida i encomana, una vegada més, la missió. Tenim la certesa dins nostre que quan més febles som, més es manifesta en nosaltres la força de Crist, que ens transforma i ho renova tot. Així ho va experimentar sant Pau (cf. 2Co 12, 10), i així som cridats a experimentar-ho nosaltres.

Som conscients que en la nostra programació pastoral així com en qualsevol projecte de vida cristiana, el principi essencial és la primacia de la gràcia, i que els fruits no depenen de les nostres capacitats i esforços. L'experiència dels apòstols en l'episodi de la pesca miraculosa ho confirma. Per tal d'arribar a experimentar de veritat aquesta primacia, hem de donar prioritat a la pregària personal i comunitària, perquè és a través de l'oració que arribem a ser conscients d'aquesta gran veritat. Ara bé, quan deixem de banda la pregària, ens adonem una vegada i altra de la desproporció existent entre els grans esforços realitzats i el fruit petit que s'aconsegueix (cf. NMI 38).

Per la nostra banda, ens hem d'esforçar al màxim, gastant-nos i desgastant-nos fins al final (cf. 2Co, 12, 15). Com va escriure sant Ignasi de Loiola: «actua com si tot depengués de tu, sabent que en realitat tot depèn de Déu». Més enllà dels suports humans, més enllà de l'experiència i els recursos personals i institucionals, és el moment de la fe, de la confiança en el Senyor, d'obrir el cor a la seva gràcia i, com Pere, calar les xarxes refiant-nos en la seva paraula. És l'hora de la confiança en Ell i en les persones amb les quals compartim el camí, perquè no caminem sols, sinó que ho fem en família, en comunitat, en Església.

«Jo faig que tot sigui nou» (Ap 21,5)

L'Església viu en una constant renovació, perquè Crist fa noves totes les coses. Recordem, per exemple, la formidable tasca de sant Gregori el Gran (540-604), que va superar moltes adversitats i va evangelitzar els pobles bàrbars cercant els mitjans apropiats en el seu temps; la fundació d'ordes religiosos per part de sant Benet de Núrsia al segle VI, de sant

Bernat de Claravall al segle XII, de sant Francesc d'Assís, santa Clara i sant Domènec de Guzmán al segle XIII. Tinguem present l'impacte reformador de santa Catalina de Siena al segle XIV, de santa Teresa d'Àvila i sant Ignasi de Loiola al segle XVI; o de sant Vicenç de Paül i santa Joana de Lestonnac al segle XVII, o de sant Antoni M. Claret o santa Joaquina de Vedruna al segle XIX. Recordem també l'aparició dels nous moviments i realitats eclesials que han tingut lloc en el passat segle XX.

És veritat que ha passat molt de temps i ara ens trobem en un moment de profundes transformacions: l'evolució cultural contínua, la globalització, els fluxos migratoris sense precedents ni control, les noves tecnologies que fins i tot envaeixen la nostra privacitat, el procés de secularització, la liquiditat i la inconsistència personal, etc. I encara, aquesta pandèmia ha trastocat absolutament la nostra existència i ens fa viure en la incertesa i la por.

Han canviat moltes coses, és veritat, però n'hi ha altres que romanen. El que no canvia és la vocació a la santedat i a l'apostolat. Tampoc canvia el mandat missioner del Senyor, ni l'atenció als germans més necessitats. És per això que ens toca analitzar la situació present i trobar camins nous d'evangelització; amb imaginació i creativitat (cf. EG 28), sense caure en lamentacions, cercant i trobant solucions als problemes. Aquest curs que iniciem serà únic i irrepetible per la magnitud de les dificultats, però molt més encara per la incomparable presència de la força salvadora de Déu. Ha de ser un autèntic "kairós", és a dir, un moment especial de gràcia per a cada un de nosaltres, per la nostra diòcesi i per a tota l'Església.

Aquest curs l'hem de viure des de l'esperança. L'esperança cristiana és aquest motor que ens fa comprendre que es pot produir un canvi significatiu en el nostre interior, en el nostre cor; també en les nostres comunitats, en les nostres parròquies, a l'Església, al món sencer, encara que tinguem l'experiència d'haver iniciat molts projectes i no haver obtingut el fruit desitjat. L'esperança ens porta a confiar més en Déu i a continuar treballant i sobreposant-nos amb resiliència a les adversitats; ens porta a posar la confiança en el Senyor, que està present en la nostra vida, respecta la llibertat i alhora ens dona la força per fer-ho tot nou.

El papa Benet XVI ens va recordar que la fe, l'esperança i la caritat estan íntimament unides. L'esperança es relaciona amb la paciència, que no defalleix ni tan sols davant el fracàs aparent, i amb la humilitat, que reconeix el misteri de Déu i es fia d'Ell en tot moment. La fe transforma la nostra impaciència i els nostres dubtes en l'esperança segura que el món està

en mans de Déu i que, a la fi, la victòria serà seva. La fe desvetlla l'amor, que és la llum que il·lumina constantment el món i ens dona la força per viure i actuar. És possible viure l'amor, posant-lo en pràctica, perquè hem estat creats a imatge de Déu, que és Amor (cf. *Deus caritas est* 39).

“Poseu-vos els uns al servei dels altres, cadascú segons els dons que ha rebut” (I Pe 4,10)

En aquest nou curs que comença, nosaltres, que hem conegut l'amor de Déu (cf. 1Jn 4, 16), ens hem de sentir especialment cridats a posar-lo en pràctica. Continuem fent camí en l'anomenada “nova normalitat”, complint rigorosament les mesures de protecció per prevenir els contagis i minimitzar els riscos. En aquest nou curs serà molt important acompanyar les persones, les famílies, els grups, les comunitats cristianes, els àmbits pastorals i les institucions. Això ens ha de portar a viure una actitud determinada, una manera de ser present i fer camí en els diferents moments i realitats que comporta l'acció de l'Església. Tinguem ben present el consell de sant Pere, que recomana a les primeres comunitats cristianes en temps de dificultats mantenir-se fermes en la lluita, i tenir sentiments de comunió fraterna posant al servei dels altres els dons que cadascú ha rebut, conscients que tots formem part d'una mateixa família.

Avui dia valorem molt la importància de l'acompanyament com un ministeri dins l'exercici de l'acció pastoral de l'Església. Com molt bé ha assenyalat el papa Francesc en l'exhortació apostòlica *Evangelii Gaudium*, l'Església ha de fer present el Crist en cada situació i ambient, ha de contemplar, commoure i aturar-se davant l'altre, davant el proïsme, tantes vegades com sigui necessari, com el bon samarità. Cal donar al nostre caminar el ritme sanador de la proximitat, amb una mirada respectuosa i plena de compassió, i un acompanyament que guareixi, alliberi i animi a madurar en la vida cristiana (cf. EG 169).

La nostra **acció caritativa i social** és fonamental i urgent davant la crisi econòmica que s'ha desencadenat, i que serà llarga i afecta ja a moltes persones. Ens inspira la paràbola del bon samarità, que ens mostra una nova perspectiva: ja no es tracta de descobrir qui és el meu proïsme sinó d'esdevenir jo mateix proïsme dels altres, arribant a ser una persona que estima els altres, que es preocupa per ells, que es commou davant el patiment dels altres, que té un cor obert. Perquè ser proïsme vol dir fer-se proïsme dels altres, sobretot dels ferits del camí.

Cal fixar la mirada en l'altre, estar atents els uns als altres, perquè el manament de l'amor a Déu i al pròisme ens porta a prendre consciència dels altres. Després, hem de guarir les ferides, perquè el cor del nostre món i dels nostres contemporanis està profundament ferit com a conseqüència dels conflictes entre persones i entre col·lectius, i més darrerament, com a conseqüència d'aquesta crisi sanitària i econòmica que ens afecta a tots, especialment als més vulnerables. A la llum de la revelació, som conscients que l'arrel profunda de totes les ferides és el pecat, que separa de Déu, d'un mateix i de cada germà.

Finalment, hem d'acollir des del cor. El papa Francesc proposa la imatge d'una "mare de cor obert" per ajudar-nos a entendre millor la missió de l'Església ara, com una casa sempre oberta, una família que privilegia els caiguts a la vora de camí, una comunitat atenta, "en sortida", plena de dinamisme missioner. Durant el confinament hem intensificat els nostres esforços per atendre els més necessitats, a la gent gran, als malalts. Ha estat una tasca de tots, sacerdots, religiosos i laics, a través de Càritas i les altres institucions i grups d'atenció als necessitats. Hem comptat amb l'ajuda inestimable de joves i adults.

En aquest temps haurem d'acompanyar també tots els àmbits del **ministeri de la paraula**, la missió d'ensenyar, de posar en contacte amb la veritat, amb Crist. Aquest ministeri esdevé especialment important en l'actualitat, perquè ens adonem d'una gran confusió en la concepció sobre l'ésser humà, la vida, el món, el bé i el mal, el més enllà, etc. Enmig del relativisme i la desorientació del nostre temps, hem d'anunciar Crist. I no ho fem transmetent idees pròpies o el que ens agrada, sinó que proposem la veritat que és Crist mateix, la seva paraula, la seva manera de viure. Anunciem la paraula de Crist, la fe de l'Església, i ho fem en nom de l'Església.

En les catequesis, en les diferents sessions de formació, a les escoles i altres institucions acadèmiques, etc., fins i tot en les homilies, a vegades tenim la impressió de ser com una veu que crida en el desert; ara bé, no dubtem que la sembla donarà fruit en el moment oportú. D'altra banda, anunciem l'Evangelí perquè el Senyor ens envia, confiant en la seva paraula, i som conscients que ens toca confrontar la nostra fe i la nostra vida amb la mentalitat dominant a la societat, amb la qual no podem ser identificats ni homologats, perquè som en el món, però no som del món (cf. Jn 15, 19).

En el temps de confinament van sorgir moltes iniciatives per mantenir la formació cristiana a través de la modalitat telemàtica. Encara que esperem poder desenvolupar de nou totes les activitats de forma presencial,

cal continuar desplegant les possibilitats que ens ofereixen les noves tecnologies, per optimitzar-les un cop superada la pandèmia. També les nostres escoles han mantingut la seva activitat amb particular eficiència, i amb la col·laboració de les famílies. Ara és el moment d'aplicar la creativitat que el papa Francesc ens demana, amb les eines més adequades, perquè, ara més que mai, és necessari aquest anunci salvador.

Aquest temps ha de ser propici, en tercer lloc, per **l'acompanyament personal**, que ha de portar a Déu, que ha de ser com una «peregrinació amb Crist cap al Pare» (EG 170). Ajudar les persones a conèixer-se i acceptar-se a si mateixes, a establir correctament la relació amb els altres i a viure en comunió; ajudar al creixement i la maduració des de la llibertat i la responsabilitat, a cercar la voluntat de Déu, a dedicar-se al servei a Déu i als germans.

El papa Francesc, dirigint-se al clergat de la diòcesi de Roma els deia: «que sigui Ell qui ens ensenyi a acompanyar, a tenir cura i embenar les ferides del nostre poble, no des del temor sinó des de l'audàcia i l'abundància evangèlica de la multiplicació dels pans (cf. Mt 14, 13-21); amb la valentia, l'agilitat i la responsabilitat del samarità (cf. Lc 10,33-35); amb l'alegria i la festa del pastor per la ovella retrobada (cf. Lc 15,4-6); amb l'abraçada reconciliadora del pare que perdona (cf. Lc 15,20); amb la pietat, la delicadesa i la tendresa de Maria a Betània (cf. Jn 12,1-3); amb la mansuetud, la paciència i la intel·ligència del deixeble del Senyor (cf. Mt 10,16-23)» (Carta al clergat de la diòcesi de Roma, 31-V-2020).

Déu acompanya sempre els seus fills. Hem d'aprendre a acompanyar els altres com Ell ens acompanya nosaltres, com ens ensenya Jesús, amb amor i paciència, respectant la nostra llibertat, potenciant i desenvolupant el millor de cadascú, perquè puguem arribar a l'ideal de perfecció que Ell ens proposa. Aquest acompanyament no s'ha deixat de fer durant el confinament. Amb els mitjans que teníem al nostre abast s'ha procurat atendre les persones, de forma telemàtica, per telèfon o amb atenció presencial quan ha estat possible. Particularment els sacerdots s'han lliurat a aquesta tasca superant les dificultats per anar a l'encontre de la persona necessitada.

L'acompanyament pastoral inclou també la vida espiritual i **la vida litúrgica**. És molt important acompanyar els fidels i les comunitats en la vivència i comprensió de la Litúrgia, que és la font i cimal de la vida de l'Església, i que impulsa els fidels a viure la caritat de Crist (cf. SC 10). La nostra espiritualitat s'ha de distingir per una vida d'intensa pregària, que s'alimenta de la Paraula de Déu i dels sagraments. Cal ajudar a

redescobrir l'Eucaristia presencialment com el centre de la vida cristiana i de la vida de l'Església, i el sacrament de la Reconciliació com la trobada amb Crist que allibera del pecat. També a través de l'adoració eucarística aprofundim en la relació personal amb el Senyor, intercedim pels altres i rebem l'impuls per l'apostolat.

La celebració de la litúrgia de l'Església va modelant al llarg de cada curs i de tota la vida la ment i el cor dels creients amb l'empremta de la Santíssima Trinitat. La litúrgia afavoreix una educació espiritual més profunda, perquè ensenya i ajuda a viure com a fills la relació amb el Pare per Jesucrist en l'Esperit Sant. La litúrgia té una força santificadora i educativa única ja que actualitza, fa present el misteri pasqual de nostre Senyor amb tota la seva força transformadora.

Aquest ha estat l'àmbit més afectat per la pandèmia, i en particular, pel confinament. Amb gran dolor, tant per part dels pastors com per part dels fidels, va ser necessari no convocar celebracions presencials per evitar possibles contagis. Van sorgir llavors una gran varietat d'iniciatives per les celebracions eucarístiques, les adoracions i la pregària de la litúrgia de les hores que es transmetien per diferents canals de televisió i a través de les xarxes socials; també la pregària del sant Rosari, que s'ha recuperat en moltes llars. Tots som conscients que no és el mateix, però som més conscients encara que és el Senyor qui sosté i santifica, a través de diferents mediacions, i que sempre ens acompanya.

Final

També comptem amb la presència i acompanyament de Maria, mare de Déu i mare nostra. La seva vida és un exemple incomparable en el camí de la fe, en el qual ens guia com estrella lluminosa, i el seu amor de mare ens congrega com una família. Ella, font de la salut, ens porta a Aquell que és la Salut de les nostres vides.

Benvolguts germans i germanes, iniciem un nou curs. Que les dificultats no ens desanimin. Ara és el moment de calar les xarxes de nou, amb tota confiança, i el Senyor farà la resta. Amb la nostra benedicció.

Terrassa, 8 setembre 2020, festa del Naixement de la Benaurada Mare de Déu

† Josep Àngel Saiz Meneses,
Bisbe de Terrassa

† Salvador Cristau Coll
Bisbe Auxiliar

Decrets i permisos

Nomenament de Vicari General

DECRET 07/20.- Terrassa, 2 de setembre de 2020

Pel present decret nomeno Vicari general del Bisbat de Terrassa, encarregat preferentment de la cúria diocesana, el

Rvdm. Sr. FIDEL CATALÁN CATALÁN

Corresponen al Vicari general les facultats que el dret comú i les disposicions diocesanes li atorguen (c. 477 §1 i 479 del Codi del Dret Canònic), incloent aquelles que demanen mandat especial (c. 134 §3) en tot l'àmbit del territori diocesà.

Ho decreta i firma l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Terrassa.

Terrassa, a 2 de setembre de 2020.

† Josep Àngel Saiz Meneses,
Bisbe de Terrassa

Per manament del Sr. Bisbe

Mn. Carles Cahuana Bartra
Secretari General i Cancellier

Nomenament de Cancellier i Secretari General

DECRET 08/20.- Terrassa, 2 de setembre de 2020

Pel present document nomeno Cancellier de la Cúria diocesana, d'acord amb el que estableix el c. 482 del Codi de dret canònic, el Rvd. Sr. Manuel Coronado Portillo, el qual exercirà també les funcions de Secretari general del Bisbat.

Aquest nomenament començarà a vigir a partir de demà dia 3 de setembre de 2020.

Ho decreta i firma l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Terrassa.

† Josep Àngel Saiz Meneses,
Bisbe de Terrassa

Per manament del Sr. Bisbe

Mn. Carles Cahuana Bartra
Secretari General i Canceller

Nomenament de Delegat Episcopal per a les Causes Matrimonials

DECRET 09/20.- Terrassa, 2 de setembre de 2020

Per tal de tramitar i resoldre les qüestions administratives referents a la celebració del sagrament del matrimoni que es presenten a la cúria diocesana amb aquesta finalitat; pel present decret, nomenem el

Rvd. Sr. MANUEL ALFONSO CORONADO PORTILLO

Delegat Episcopal i li concedim les facultats delegades, que segons dret podem concedir-li, per dispensar els impediments matrimonials (c. 1078. 1) i de la forma canònica (c. 1127.2), en casos determinats, així com també per concedir a preveres i diaques la facultat d'assistir matrimonis en cada cas.

Li correspon també resoldre les qüestions referents a les inscripcions de les partides sacramentals en els llibres parroquials de bateigs i matrimonis.

Ho decreta i firma l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Terrassa.

† Josep Àngel Saiz Meneses,
Bisbe de Terrassa

Per manament del Sr. Bisbe

Mn. Carles Cahuana Bartra
Secretari General i Canceller

Erecció diocesana del moviment Vida Creixent

DECRET 10/20. - Terrassa, a 17 de setembre de 2020

Acceptada la instància presentada pel Sr. Sergi Òliba, Coordinador Interdiocesà de Catalunya i les Illes i Mn. Xavier Moretó, Consiliari Interdiocesà de Catalunya i les Illes de Vida Creixent, juntament amb els estatuts de l'associació denominada "Vida Creixent", aprovats per la Conferència Episcopal Espanyola en la LXXVII Assemblea Plenària (19 al 23 de novembre de 2001) en la que sol·licita la seva aprovació i la concessió de personalitat jurídica pública;

Atès que aquesta associació compleix els requisits establerts en la disciplina vigent de l'Església per a ser erigida com a associació pública;

PEL PRESENT decret, a tenor dels canons 301 i 313 del Codi de Dret Canònic, erigim el moviment "Vida Creixent", la qual queda constituïda en associació pública de fidels en la Diòcesi de Terrassa, i li concedim personalitat jurídica pública, acceptant els estatuts que han estat presentats.

Ho decreta i firma l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Terrassa

† Josep Àngel Saiz Meneses,
Bisbe de Terrassa

Per manament del Sr. Bisbe

Mn. Manuel Coronado Portillo
Secretari General i Cancellier

Nomenament de la Comissió Gestora de Vida Creixent

DECRET 11/20. - Terrassa, a 17 de setembre de 2020

Havent erigit a la diòcesi el moviment “Vida Creixent” amb Decret 10/20 de 17 de setembre de 2020 i acceptats els estatuts pels quals es regirà l’associació, i que foren aprovats per la Conferència Episcopal Espanyola en la LXXVII Assemblea Plenària (19 al 23 de novembre de 2001),

Vist que en els estatuts del moviment “Vida Creixent” s’especifica en l’article 53 que *“temporalment podrà funcionar una Comissió gestora, degudament autoritzada pel Bisbe de la diòcesi, abans de crear la Comissió diocesana, amb la finalitat d’implantar el moviment en la diòcesi de forma estatutària”*;

PEL PRESENT decret, a tenor de l’article 53 dels estatuts del moviment “Vida Creixent”, nomeno la Comissió gestora, que estarà integrada per les següents persones:

- Sr. Jordi Suriol, que actuarà de Coordinador diocesà
- Mn Joaquim Messeguer, consiliari diocesà
- Concepció Linares, vocal
- Miquel Montoliu, vocal
- Anna M. Olivé, vocal
- Empar Grau, vocal

Ho decreta i firma l’Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Terrassa

† Josep Àngel Saiz Meneses,
Bisbe de Terrassa

Per manament del Sr. Bisbe

Mn. Manuel Coronado Portillo
Secretari General i Cancellier

Excardinació de Mn. Cristóbal Robledo Rodríguez

DECRETO 12/20 — Terrassa, a 28 de setembre de 2020

Acceptada la petició que nos ha presentado el Rvdo. Sr. D. Cristóbal Robledo Rodríguez, presbítero de esta diócesis de Terrassa, en que solicita su incardinación en la diócesis de Huelva;

Teniendo en cuenta que dicho presbítero reside y trabaja pastoralmente en la diócesis de Huelva, con nuestro permiso y la anuencia de su Rvdm. Obispo, desde hace siete años, y ha ejercido satisfactoriamente los diversos servicios en el ministerio pastoral que le han sido encomendados;

POR EL PRESENTE, concedemos la excardinación al Rvdo. Sr. D. Cristóbal Robledo Rodríguez, siempre y cuando el Rvdm. Obispo de Huelva conceda el permiso para incardinarlo en su diócesis.

Lo decreta y firma el Excmo. y Rvdm. Sr. Obispo de Terrassa.

† Josep Àngel Saiz Meneses,
Bisbe de Terrassa

Per mandat del Sr. Obispo

Mn. Manuel Coronado Portillo
Secretario General y Canciller

Convocatòria per l'elecció dels membres del Consell Presbiteral

DECRET 13/20- Terrassa, 15 d'octubre de 2020

Havent de constituïr-se el Consell Presbiteral de la diòcesi, d'acord amb el que estableix el Decret Presbyterorum Ordinis núm. 7 del Concili Vaticà II, el cànon 495 del Codi de Dret Canònic i les normes complementàries del Codi, promulgades el 7 de juliol de 1984, i d'acord amb els estatuts aprovats el 14 de desembre de 2004;

PEL PRESENT, convoquem les eleccions dels membres del Consell Presbiteral. En aquesta elecció s'hauran d'escollir els representants dels grups territorials, i un representant de les comunitats de vida consagrada.

Ho decreta i firma l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Terrassa.

† Josep Àngel Saiz Meneses,
Bisbe de Terrassa

Per manament del Sr. Bisbe

Mn. Carles Cahuana Bartra
Secretari General i Cancellier

Establiment dels terminis per a votar pel Consell Presbiteral

DECRET 14/20- Terrassa, 22 d'octubre de 2020

Convocades les eleccions dels membres del Consell Presbiteral per decret de 13/20 de 15 d'octubre de 2020 i confeccionades les llistes del cens electoral dels diferents grups territorials i del grup funcional;

PEL PRESENT decret establim el termini per votar, que finirà el dijous 19 de novembre de 2020, a les dotze del migdia, hora en què es realitzarà l'escrutini i es proclamaran els elegits.

En els grups on cap candidat no assolís la majoria absoluta necessària es procedirà a una segona votació. El nou termini per votar finirà el dilluns 14 de desembre a les dotze del migdia. En aquesta elecció, en la qual bastarà una majoria relativa, segons els estatuts del Consell Presbiteral de 2004, cada elector podrà assenyalar igualment dos preveres, d'entre els quatre candidats que hagin obtingut més vots (art. 10.3 dels estatuts).

Ho decreta i firma l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Terrassa

† Josep Àngel Saiz Meneses,
Bisbe de Terrassa

Per manament del Sr. Bisbe

Mn. Manuel Coronado Portillo
Secretari General i Cancellier

Permís d'absència per Mn. Emmanuel Pujol Troncoso

Vista la petició que nos ha sido presentada por el Rvdo. Sr. Marcos Emmanuel Pujol Troncoso, presbítero incardinado en la Diócesis de Terrassa, en la que solicita la correspondiente autorización, según el derecho, para ausentarse de la Diócesis e incorporarse en la asociación pública de fieles "Comunidad San Elías" establecida en la diócesis de Toulon (Francia) para la evangelización de países con poca presencia de cristianos.

Por las presentes Letras concedemos al referido presbítero la autorización que solicita para que pueda ausentarse de esta Diócesis de Terrassa por un período de cinco años a partir del día 1 de septiembre de 2020, mientras goce del permiso del Superior de la Comunidad de San Elías y del Ordinario del lugar, donde ejercerá el ministerio pastoral que tengan a bien encomendarle.

Terrassa, 22 de julio de 2020

† Josep Àngel Saiz Meneses,
Obispo de Terrassa

Per mandamiento del Sr. Obispo

Mn. Manuel Coronado Portillo
Secretario General y Canciller

Comunicacions diocesanes

Recés d'inici de curs del clergat

Terrassa, a 21 de setembre de 2020

Benvolguts preveres i diaques:

M'adreço a vosaltres en l'inici d'un nou curs a la nostra diòcesi, i en l'aplicació del tercer curs del Pla pastoral diocesà, *Una Església a l'encontre de la persona*.

La situació provocada per la Covid 19 ha condicionat en bona part l'aplicació de les accions previstes inicialment pel curs que ja hem acabat. Tot i això, algunes s'han pogut iniciar i confiem que es continuïn treballant durant aquest proper curs, especialment les que fan referència a la formació del clergat, la formació litúrgica dels col·laboradors a les celebracions, la integració dels immigrants o la potenciació de les noves tecnologies en la pastoral ordinària.

Les accions per aquest proper curs, que ja us vaig enviar el passat mes de juliol, volen incidir especialment en la dimensió evangelitzadora de l'acció de l'Església i el primer anunci de la fe tant a les parròquies amb les seves múltiples activitats, com en la preparació dels sagraments, l'acompanyament de les persones grans i la vivència de la fraternitat. Com cada any, es tracta de quatre accions estructurades en cada una de les missions de l'Església. Els temes de formació previstos per al proper curs per les reunions tant de clergues com de laics també ajudaran en aquesta dimensió.

En el marc de l'aplicació d'aquest pla pastoral, un convoco al recés d'inici de curs que tindrà lloc el dilluns dia 5 d'octubre a les 11 del matí. al Centre Borja de Sant Cugat del Vallès i que serà predicat per Mn. Norbert Miracle, Sotssecretari de la Conferència Episcopal Tarraconense.

Tot agraint la vostra col·laboració i el vostre treball, rebeu la meva més cordial benedicció.

† Josep Àngel Saiz Meneses,
Bisbe de Terrassa

Presentació de la Campanya de Germanor

Terrassa, 20 d'octubre de 2020

Benvolgut Sr. Rector,

Déu vos guard.

Per la present us convoco a una trobada per presentar la Campanya de Germanor, que tindrà lloc el proper diumenge 8 de novembre, així com d'altres temes relacionats amb la gestió econòmica a la diòcesi.

Donada la situació sanitària excepcional que estem vivint, amb les mesures del departament de salut publicades en el DOGC del 16/10/20, i davant possibles noves instruccions que puguin indicar les autoritats, es planteja la trobada en format telemàtic.

S'organitzen 2 convocatòries:

Vallès Oriental

El dilluns 26 d'octubre
A les 21.30h

Vallès Occidental

El dijous 29 d'octubre
A les 21.30h

Per tal de fer seguiment de la reunió us podeu connectar a través d'aquest link de **Microsoft Teams**

https://teams.microsoft.com/l/meetup-join/19%3ameeting_NmUwND-VkZjEtZmI5My00YWRjLWI0OGEtMmZiN2ZhOGFkY2Uw%40thread.v2/0?context=%7b%22Tid%22%3a%22533d8991-32bd-40dc-9aa1-b3a2f59c5710%22%2c%22Oid%22%3a%2273f2ecf1-c269-4813-b9ec-f003af9bd823%22%7d

Com és costum, i si és possible, podeu convidar a alguns membres del vostre Consell d'Economia parroquial.

Com venim fent els darrers anys es recordaran aspectes d'especial importància i afectació directa: Instruccions per l'administració del patrimoni diocesà, informació referent a la tramitació de la llei de centres de culte, Memòria de l'Església, processos d'auditoria i revisió de comptes a les Diòcesis i informació sobre el portal de donatius (www.donoamiiglesia.es) que permet canalitzar aportacions a través d'internet. Així mateix us infor-

marem de l'estat de comptes del Bisbat de Terrassa referent a l'exercici 2019. Els recordem que des de l'any anterior a la pàgina web del Bisbat, a l'apartat intranet, es podrà descarregar la documentació actualitzada de gestió parroquial.

Sobre la distribució dels materials de la Campanya de Germanor enguany es farà directament a la parròquia. El lema en el qual ens recolzarem serà: **«Som el que tu ens ajudes a ser. Som una gran família amb tu. Amb el teu temps, les teves qualitats, el teu suport econòmic i la teva oració»**. En aquest any tan complicat que tots estem vivint té especial importància per a nosaltres la celebració del Dia de l'Església Diocesana que, evidentment, no podem reduir a un dia sinó que es tracta més d'una forma de viure el nostre pertànyer a l'Església.

Des d'ara us demano novament la vostra implicació perquè pugui ser reeixida i contribueixi positivament a l'economia diocesana.

Cordialment vostre,

† Josep Àngel Saiz Meneses,
Bisbe de Terrassa

Homilies

Homilia en l'ordenació presbiteral dels mossens Enric Catalán, Gustavo Lezama i Jean Damascène Rutayisire. Diumenge 18 d'octubre de 2020, a la S. E. Catedral Basílica del Sant Esperit de Terrassa

Salutacions

Benvolguts preveres concelebrants, diaques, membres de la vida consagrada, germanes i germans que participeu en aquesta celebració. Especialment benvolguts Enric, Gustavo i Jean Damascène, i benvolguts familiars i amics que els acompanyeu en un dia tan important. Saludem també als familiars i amics que seguïu la celebració pel canal youtube del nostre bisbat. Una cordial salutació al Sr. Bisbe Auxiliar i Rector del Seminari, a l'equip de Formadors i als seminaristes, confinats a causa de la pandèmia, en particular a Mn. Alex Serra, confinat també, que rebrà l'ordenació presbiteral més endavant.

Celebrem avui el DOMUND, la Jornada universal per a ajudar els missioners en la seva tasca evangelitzadora, duta a terme entre els més pobres. És una crida a la responsabilitat de tots els cristians en l'obra evangelitzadora de l'Església i una invitació especial a valorar i recolzar la causa missionera.

Conèixer, conduir, congregar i donar la vida

La primera lectura que hem escoltat és una profecia dirigida al poble d'Israel, exiliat a Babilònia, que té compliment en Jesús, Bon Pastor que ha vingut al món per a fer present l'amor del Pare envers els homes. La figura del Bon Pastor és molt suggeridora i rica de significat. Una figura que està profundament arrelada en la consciència de l'Església, i que sintetitza particularment el misteri de Crist, una imatge que inspira confiança. La paràbola del Bon Pastor entra en continuïtat amb la tradició dels profetes de l'Antic Testament, que anomenen a Déu "Pastor d'Israel". En Crist, enviat del Pare, es compleix plenament l'anunci dels profetes.

L'evangeli ens presenta tres aspectes sobre el veritable pastor: dóna la seva vida per les ovelles; les coneix i elles el coneixen; i està al servei de la unitat. El Bon Pastor dóna la seva vida per les ovelles. El testimoniatge suprem i la prova més gran de Crist com a Bon Pastor és donar la vida, un lliurament que realitza en la creu. Aquesta creu i aquest sacrifici són el signe que distingeix al Bon Pastor de qui només és mercenari. El misteri de la creu està en el centre del servei de Jesús com a pastor: és el gran servei que ell ens presta a tots nosaltres, que en la sagrada Eucaristia s'actualitza cada dia.

En l'últim sopar, segons el relat de l'evangelista sant Joan, Jesús renta els peus als apòstols. Amb aquest gest els dóna un exemple i els proposa una actitud de servei, i els revela que aquest és un tret essencial de la seva missió: «Jo estic enmig de vosaltres com el que serveix» (Lc 22, 27). Aquest gest és un signe, una anticipació del gran servei que Jesús farà a tota la humanitat: donar la seva vida en la creu per a la redempció de tots.

En segon lloc el Senyor ens diu: Conec les meves ovelles i les meves em coneixen a mi, igual que el Pare em coneix i jo conec al Pare (Jn 10, 14-15). Aquesta frase recull la relació entre Jesús i el Pare, i la relació entre Jesús i els homes encomanats a ell. Es refereix també a la tasca pastoral pràctica d'acompanyar les persones, de sortir al seu encontre, d'estar oberts a les seves necessitats i als seus interrogants.

El Bon Pastor és Jesucrist. Ell és el Pastor veritable. Només Ell coneix a les seves ovelles i elles el coneixen (Cf. Jn 10, 14); coneix a les seves ovelles una per una, en la seva situació concreta, les crida pel seu nom, i les ovelles reconeixen la seva veu i el segueixen. Un coneixement que allibera i que suscita la confiança, que no es refereix només als actes, sinó que penetra fins al fons del cor i de les actituds profundes.

Finalmente, el Señor nos habla del servicio de la unidad encomendado al pastor: Tengo, además, otras ovejas que no son de este redil; también a estas las tengo que traer, y escucharán mi voz y habrá un solo rebaño, un solo pastor (Jn 10, 16). Conducir las ovejas. Jesucristo Buen Pastor conoce a cada ser humano, conoce su ser, su circunstancia y su historia y conduce a cada persona a su plena realización. Las guía y conduce por caminos seguros. Él camina delante para mostrar el camino, para prevenir los peligros, para defender del lobo o del salteador. Él conduce a verdes praderas donde se encuentra el alimento, la seguridad, la vida en abundancia.

Tiene la misión de preocuparse de todos. En primer lugar, de los que ya forman parte de la Iglesia, para que vivan la unidad en su interior; para que la Iglesia, por encima de las diferencias y los límites, sea un signo de la presencia de Dios en el mundo. También tiene que traer a las ovejas que no son de este redil, y para ello quiere nuestra colaboración. La razón de la actividad misionera se fundamenta en la voluntad de Dios, que quiere que todos los hombres se conviertan a Cristo y se incorporen a Él formando la Iglesia. Por eso el celo evangelizador ha de ocupar toda nuestra existencia, ha de quemar nuestro corazón, y se ha de proyectar sobre la vida de todas las personas que nos han sido encomendadas. Es el celo por la gloria de Dios y por la salvación de las personas, que debe llevar al sacerdote a olvidarse de sí mismo, y a consagrarse plenamente a la misión que ha recibido.

Ovejas llamadas a ser pastores de sus hermanos

Queridos Enric, Gustavo y Jean Damascène: Somos ovejas llamadas a ser pastores de los hermanos. La oveja perdida es el género humano y cada persona en concreto. Lo somos también nosotros en la medida en que no respondemos plenamente a la voluntad de Dios. El hecho de tener noventa y nueve ovejas en el redil no impide que vayamos tras la oveja perdida y, por otra parte, la realidad es que fuera del redil se encuentran muchas más. El Señor nos ha elegido para que busquemos y cuidemos sus ovejas, con corazón de buen pastor.

Durante la segunda quincena del mes de septiembre en el oficio de lectura hemos ido leyendo y meditando el sermón cuarenta y seis de san Agustín, un sermón lúcido y contundente sobre los pastores. Nos recuerda que somos cristianos y somos pastores. Nuestra misión es fortalecer a las ovejas débiles, curar a las enfermas, vendar las heridas, recoger las descarriadas, buscar las perdidas, y no maltratar a las fuertes. El pastor no ha de buscar honores ni alabanzas, ni ha de procurar satisfacer las propias necesidades, ni de actuar por su propio interés; ha de buscar el interés de Jesucristo; ha de consolar, sostener a los más débiles y dar ejemplo de fortaleza en las pruebas.

En la segunda lectura que hemos escuchado el apóstol Pedro exhorta a los «presbíteros» de la Iglesia a ser pastores diligentes y solícitos del rebaño de Cristo (cf. 1 Pe 5,1-2). Vivir para el Padre y para las ovejas, lejos de un planteamiento egocéntrico del ministerio. Estar pendiente de las ovejas,

no de sí mismo. Como señalaba el papa Francisco “caminar delante del rebaño, libres de los pesos que dificultan la sana agilidad apostólica, y sin indecisión al guiarlo, para hacer reconocible nuestra voz tanto para quienes han abrazado la fe como para quienes aún «no pertenecen a este rebaño» (Jn 10, 16) (...) También disponerse a caminar en medio y detrás del rebaño: capaces de escuchar el silencioso relato de quien sufre y sostener el paso de quien teme ya no poder más; atentos a volver a levantar, alentar e infundir esperanza. Nuestra fe sale siempre reforzada al compartirla con los humildes: dejemos de lado todo tipo de presunción, para inclinarnos ante quienes el Señor confió a nuestra solicitud”. (Papa Francisco, Homilía en la Profesión de fe con los Obispos de la Conferencia Episcopal Italiana, 23 de mayo de 2013).

Final

Benvolguts Enric, Gustavo i Jean Damascène: Maria és la Mare del Bon Pastor. Ella ens dóna exemple de docilitat a l'Esperit Sant i de lliurament generós a la voluntat de Déu. Estimeu-la amb filial devoció, perquè ella serà auxili eficaç en el vostre ministeri. Maria és Mare dels sacerdots, i acompanya els nostres treballs ministerials. Us encomanem a la Mare, perquè us ajudi a viure configurats al seu Fill Jesús. Demà celebrem la solemnitat de la Mare de Déu de la Salut, la nostra patrona, Font de salut material i espiritual. Que ella us acompanyi sempre. Així sigui.

Homilia del 31 de octubre de 2020. Ultreya Nacional Virtual del MCC de España

1. Un saludo cordial a todos los hermanos y hermanas del MCC: Al sacerdote concelebrante y a los presentes en la capilla del obispado, y a todos los que seguís la celebración a través del canal youtube desde España y desde otros lugares del mundo. Este sábado, 31 de octubre, tiene lugar la I Ultreya Nacional Virtual, en modalidad telemática, obligados por las circunstancias, pero con la confianza puesta más que nunca en el Señor. Durante la pandemia, los medios de comunicación y las redes sociales nos ayudan a mantener viva la comunión y la actividad de nuestra familia cursillista, y así será también en esta Ultreya, en la que reflexionaremos y compartiremos experiencias sobre el acompañamiento.

2. Celebramos la solemnidad de Todos los Santos. Hoy los recordamos a todos. Ellos, en diferentes tiempos, lugares y circunstancias de vida, nos enseñan diversos caminos de santidad, con un denominador común: el seguimiento de Cristo y la unión con él. Hoy también recordamos que la santidad es la vocación originaria de todo bautizado, que todos estamos llamados a la santidad.

El MCC surgió en el contexto de la peregrinación de los Jóvenes de Acción Católica a Santiago de Compostela en agosto del año 1948. Aquella peregrinación tenía como lema «¡A Santiago, santos!». Ese fue el horizonte y la motivación principal en la vida de aquellos jóvenes, y será la inspiración de mons. Hervás, don Sebastián Gayá y Eduardo Bonnín, en la preparación espiritual de la peregrinación. Al volver, la consigna se completó: «Desde Santiago, santos y apóstoles».

La llamada a la santidad, a la vida plena en Cristo, forma parte de la esencia del evangelio y es la perspectiva de la vida cristiana y de la acción apostólica. Nos ayuda a entenderlo la alegoría de la vid y los sarmientos. Dice Jesús: «Yo soy la vid, vosotros los sarmientos. El que permanece en mí y yo en él, ése da mucho fruto; porque separados de mí no podéis hacer nada» (Jn 15,5). Sin él no podemos hacer nada, pero unidos a él podemos hacer cosas grandes, y podemos llegar a la santidad. Eso sí, la condición indispensable es permanecer unidos a Cristo, y dejarse podar por el Padre.

3. Ahora bien, ¿cómo responder a esa llamada en la vida de cada día? El papa Francisco nos lo explica a la luz de las bienaventuranzas, que hemos escuchado en la lectura del Evangelio, y en relación con la misión de la Iglesia. Recuerda los medios de santificación fundamentales: la oración, los Sacramentos de la Eucaristía y la Reconciliación, la ofrenda de sacrificios, las diversas formas de devoción, la dirección espiritual, etc; después, señala unas notas características de particular importancia en el contexto social y cultural de hoy.

La primera es el aguante, la paciencia y la mansedumbre. Soportar las contrariedades e imprevistos de la vida, la pandemia, los confinamientos, las restricciones, y sobrellevar también los defectos propios y de los demás. Este camino nos lleva a la verdadera humildad.

La segunda es la alegría y el sentido del humor, sin perder el realismo, pero irradiando un espíritu positivo y esperanzado a los demás. Es la alegría de

la salvación que se percibe en las Sagradas Escrituras y, que en definitiva, es un fruto del Espíritu Santo.

La santidad es también audacia y fervor, es parresía. Es la confianza inquebrantable en la fidelidad de Cristo, una característica esencial en la vida cristiana y en la misión evangelizadora, y en cada cursillista, que lleva a predicar con valentía, sin temor, con coraje y libertad.

La santificación es un camino comunitario, de ahí que la dimensión comunitaria constituya la cuarta nota. No se puede vivir la fe de forma individualista, y tampoco el camino de la santificación. Dios nos llama a vivir la fe en familia, en comunidad, en grupo, en ultreya, en Iglesia.

Por último, la oración constante, el andar siempre en la presencia de Dios. Escuchar la Palabra de Dios; participar con frecuencia en los Sacramentos, sobre todo en la Eucaristía, fuente y cumbre de la vida del cristiano y de la Iglesia. Vivir con la conciencia de la presencia del Señor, más allá de las dificultades.

4. En nuestra Primera Ultreya Nacional Virtual reflexionamos sobre el acompañamiento. Nos inspira la escena del encuentro del Resucitado con aquellos dos discípulos que se alejaban de Jerusalén sumidos en la desesperanza. Jesús se acercó y se puso a caminar con ellos (cf. Lc 24, 13-35). Recordamos la pedagogía que utiliza el Maestro y los pasos que sigue. El acompañamiento ha de propiciar el encuentro con Cristo, ayudar a descubrir el proyecto de Dios y a avanzar en el camino de maduración humana y cristiana.

Vivimos tiempos recios, que diría santa Teresa de Jesús. En esta situación tiene particular importancia acompañar a las personas, las familias, los grupos, las comunidades, los ámbitos pastorales. Pedimos al Señor la gracia de hacerle presente en cada situación y ambiente, de ver y ayudar al prójimo siempre que sea necesario, como el buen samaritano (cf. EG 169).

Hoy pedimos al Señor la gracia de saber comprender a los demás, ponernos en su lugar, tratar de entender lo que les pasa. Saber esperar. El ser humano va haciendo camino a lo largo de la vida, está en un proceso continuo. Quien acompaña es un testigo del crecimiento de la otra persona y ha de discernir los modos y los tiempos en los que Dios va actuando. Con

paciencia, sabiendo esperar, respetando su ritmo y su libertad, confiando plenamente en la Providencia.

Pedimos al Señor la gracia de saber escuchar. Saber hablar es importante, pero más importante todavía saber escuchar. El camino para conocer a fondo a las personas se recorre escuchando en profundidad. Es cuando se descubren las razones profundas y los caminos ocultos, porque se llega a conocer el corazón de las personas. Con humildad y discreción, superando todo protagonismo que pueda desviar la atención, con docilidad al Espíritu Santo, que es el Maestro interior.

La vida humana es una peregrinación en la que todos somos acompañantes y acompañados, en un proceso que no es algo intimista y endogámico, sino abierto y compartido, y está al servicio de la evangelización. Señala el Papa Francisco que el auténtico acompañamiento siempre se inicia y se lleva adelante en el ámbito del servicio a la misión evangelizadora (cf. EG 173).

Así lo intentamos poner en práctica en el MCC. El precursillo, el cursillo y el postcursillo, y tantas obras y colaboraciones que han surgido y surgen de este tronco fecundo, son expresión viva y lugar privilegiado para el acompañamiento. Aquí tenemos un campo inmenso para seguir profundizando y desarrollando.

5. Primera Ultreya Nacional Virtual. Nuestro Señor hoy camina con nosotros, nos acompaña y nos ayuda en la tarea de acompañar a otros hermanos hasta llevarlos al encuentro con Él. María, Reina de los Apóstoles y san Pablo, nuestro patrón, nos guían en este camino. Así sea.

Homilia en la missa exequial en sufragi de Mn. Josep Cardús a la parròquia de santa Coloma de Marata el 2 de novembre de 2020.

Benvolguts preveres i diaques; benvolguts familiars de Mn. Josep; Hble Sr. Conseller d'Interior, Il·lm. Sr. Alcalde i autoritats presents; benvolguts fidels d'aquesta parròquia de santa Coloma de Marata, de sant Mamet de Corró d'Amunt, i de diferents parròquies de la nostra diòcesi i altres diòcesis germanes, benvolguts sigueu tots. El nostre estimat germà ha arribat definitivament al goig del Regne de Déu. Després d'un llarg camí a la terra treballant activament com a sacerdot, el Senyor l'ha cridat per compartir el destí promès als seus servidors fidels, als seus amics.

“Mentre vivim, vivim per al Senyor, i quan morim, morim per al Senyor. Per això, tant si vivim com si morim, som del Senyor...” (Rm 14, 7-8). Aquestes paraules de la carta de sant Pau als cristians de Roma són una bona síntesi de la vida del nostre germà Josep. També expressen els sentiments que ens han portat aquesta tarda fins aquí per participar en la celebració: malgrat el dolor per la pèrdua d'un ésser estimat, tenim l'esperança ferma, el convenciment profund, que la nostra vida està en mans del Senyor i que la mort no és una separació definitiva, sinó un traspàs a la casa del Pare on tots arribarem després d'acomplir el pelegrinatge aquí a la terra.

Mn. Josep Cardús i Grau va néixer a Terrassa, el 27 de novembre de 1930. Ingressà al Seminari Menor de La Conreria als 11 anys i després passà al Seminari Conciliar de Barcelona. Va rebre l'ordenació presbiteral el 2 de juliol de 1954, a la Basílica de Montserrat.

Aquell mateix any va ser nomenat vicari de la parròquia de Sant Pere a Sant Pere de Ribes. L'any 1956 fou nomenat vicari de la parròquia de Sant Antoni Abad de Vilanova i la Geltrú, on desenvolupà una bona tasca al costat dels obrers i l'escoltisme. L'any següent, fou nomenat vicari de la parròquia de Sant Esteve de Granollers i, alhora, encarregat de la parròquia de Santa Coloma de Marata, d'on ja no es mouria; l'any 1958 passà a ser ecònom d'aquesta mateixa parròquia. L'any 1974 fou nomenat encarregat de la parròquia de Sant Sadurní de Montornès del Vallès i l'any 1986 va ser nomenat rector de la parròquia de Sant Mamet de Corró d'Amunt.

L'any 1972 fou elegit membre del Consell Presbiteral de l'arxidiòcesi de Barcelona. Aquest mateix any fou escollit arxipreste de Granollers. L'any 1976 s'incorporà, com a professor de religió, a l'INEM de Granollers.

Amb la creació de la diòcesi de Terrassa, el 15 de juny de 2004, hi quedà incardinat al clergat diocesà.

L'any 2017 l'Ajuntament de les Franqueses li concedí la Medalla d'honor “per la seva tasca en les vessants cultural, social i religiosa al municipi”.

Mn. Cardús pertany a aquella generació de preveres que quedà fortament marcada pel Concili Vaticà II i la seva aplicació posterior. Terrassenc de naixement, i sense oblidar mai les seves arrels, es considerava també de Marata i Corró d'Amunt per adopció. No fa gaires anys explicava: «per dir-ho d'una manera fàcil, si val, a Marata he trobat una família». I encara continuava: «aquí ens coneixem tots, si hi ha algú que passa necessitat, no cal organització, hi ha un sentit de família... si hi ha un problema entre

un veí i un altre, no s'aixeca una bandera per dir els que venen amb mi, el problema se l'han de resoldre entre ells, sense fer bàndols».

Com a prevere va procurar viure i posar en pràctica l'Evangeli. En una entrevista afirmava: Com s'ha de concretar l'Evangeli? «Organitzar coses és relativament fàcil: fer catequesi, obrir un centre d'esplai, organitzar unes colònies, Càritas, Mans Unides..., però són coses limitades. Fa falta arribar a les persones».

Des d'aquesta perspectiva ha estat un home d'acció i de reflexió a la vegada. Ha estat una persona arrelada a la terra, a la seva terra. S'implicà en la vida social del poble i de les persones, comproment-se personalment i fent propera l'Església a tota realitat. Quan se li preguntava per les seves prioritats ell deia: “La gent, el primer és la gent”, i citava l'evangeli: “El que feu a qualsevol altre també m'ho feu a mi”. Participava en tots els esdeveniments de la vida de les persones tant de Marata com de Corró d'Amunt, contribuint com a bon ciutadà; col·laborà en la dinamització de la vida cultural dels pobles, de la qual els concerts de Marata des de 1973 han estat un bon exponent, o també ajudant en la creació del Centre Cultural l'any 1958.

Es preocupà per la formació religiosa dels seus convilatans, cuidava la celebració litúrgica, i creà, en el seu moment, una escola de formació de catequistes a Granollers en la que participaven catequistes de tota la comarca. El seu esperit crític i inconformista el portà a comprometre's en moltes causes defensant la justícia social, els pobles i la preservació del territori; fou a la vegada un prevere obert al diàleg ecumènic.

“Si el gra de blat, quan cau a terra, no mor, queda sol, però si mor, dóna molt de fruit”. Jesús explica aquesta analogia aplicant-la a ell mateix i aquest és també el camí de tothom qui vulgui ser el seu deixeble. Aquestes paraules de l'evangeli de sant Joan són, a la vegada, un resum del treball pastoral i l'espiritualitat del nostre germà Josep. La vida és un pelegrinatge que només te sentit des de la donació, des del lliurament als altres, des del gastar-la i desgastar-la i donar un fruit abundant.

Mn. Josep ha esmerçat més de 63 anys de la seva vida sacerdotal en aquesta parròquia i les parròquies veïnes. Tots els presents som testimonis de la seva preparació i capacitat de treball, i més encara, de la seva entrega generosa. Amb llibertat d'esperit i alhora des de la fidelitat al Senyor, a l'Església i a les persones concretes. En tots aquests anys va haver de contemplar i ser protagonista de transformacions importants que

han tingut lloc a l'Església i a nostra la societat, especialment l'aplicació del Concili Vaticà II.

Home de conviccions profundes, lluitador incansable; home de cultura i de visió pastoral, que estimava el país i les persones concretes, que es va implicar en el treball pastoral de conjunt, que va dedicar les seves energies a treballar en la formació humana i cristiana dels infants i joves mitjançant la docència i el treball d'educació en el lleure. També fou un home molt actiu i amb inquietud pastoral fins al final; servicial amb els companys capellans i entranyable en les relacions familiars.

Dimarts passat vaig parlar amb ell per telèfon. El vaig trobar lúcid en la conversa, com sempre, tot i que mancat de forces. Realista i positiu, esperançat. Avui oferim aquesta Eucaristia pel seu descans etern. Ell la va celebrar en aquesta mateixa església parroquial al llarg de 63 anys actualitzant el misteri pasqual del Senyor per la salvació del món.

Preguem Déu per ell amb gratitud i amb afecte, amb la seguretat que Crist, el Senyor, l'acull amb els braços oberts com a l'amic, com al servidor fidel de l'Evangelí i de l'Església. Que la Mare de Déu l'ompli d'amor, i a nosaltres, especialment els seus familiars, ens consoli mentre continua el nostre pelegrinatge aquí a la terra. Que així sigui.

Aneu mar endins

Un nou curs comença. ¡Duc in altum!

(6 de setembre de 2020)

Aquesta carta dominical, que correspon al 6 de setembre, l'escric el 23 de juliol per necessitats de la impremta. No sé quina evolució haurà adoptat aquesta pandèmia. No sé si gaudirem d'una normalitat normal de veritat, si estarem subjectes a restriccions a diferents nivells, o si tornarem a estar confinats. El que és cert és que comença un nou curs pastoral i ho hem de fer amb esperança, amb la seguretat que no podem ofegar l'esperit i que la nostra missió evangelitzadora segueix essent vigent en tot temps i circumstància, constants en el treball pastoral i en la creativitat que, per necessitat, hem hagut d'exercitar.

El passat dia 20 de juliol, la Congregació per al Clergat feia pública una nova instrucció pastoral titulada “La conversió pastoral de la comunitat parroquial al servei de la missió evangelitzadora de l'Església”. La finalitat d'aquest document és fomentar la corresponsabilitat dels batejats i promoure una pastoral de proximitat i de cooperació entre les parròquies. La Congregació presenta i fa seves les iniciatives de molts bisbes que estan reformant estructures eclesials i també és conscient de les dificultats de molts d'altres per la manca de sacerdots o pel difícil encaix de les diferents vocacions i carismes. Aquesta Instrucció s'ha elaborat per ajudar a respondre als desafiaments que planteja aquesta gran realitat, tan diversa i tan estesa.

Amb aquesta Instrucció es vol oferir un instrument per a motivar la reflexió i la renovació pastoral de les parròquies, conscients que degut a la diversitat de les comunitats parroquials a diferents parts del món no pot ni ha d'oferir indicacions massa concretes, sinó més aviat criteris generals. Es tracta de promoure la conversió pastoral de la comunitat parroquial en el marc de la realitat eclesial actual. El Papa Francesc entén que “la parròquia no és una estructura caduca; precisament perquè té una gran plasticitat, pot prendre formes molt diverses que requereixen la docilitat i la creativitat missionera del

Pastor i de la comunitat... si és capaç de reformar-se i adaptar-se contínuament, seguirà essent “la mateixa Església que viu entre les cases dels seus fills i filles”...” (EG, n. 28).

Segurament que trobarem no pas poques opinions que la parròquia és una realitat desfasada i superada. Jo segueixo pensant que és l'expressió més visible i immediata de l'Església, el seu rostre més proper i més a l'abast nostre. La parròquia no és l'edifici, el territori o l'estructura, sinó la comunitat formada per persones. Però avui més que mai cal redescobrir la parròquia com a comunitat cristiana local en la que hi és present i operant el misteri de Crist i de l'Església. Per això durant aquest curs, si Déu vol, anirem aprofundint en les reunions sobre la comunitat parroquial i la seva missió evangelitzadora.

Certament els nostres pobles i ciutats han experimentat i segueixen experimentant canvis profunds, i les dificultats del moment present són preocupants, però malgrat tot això, les nostres parròquies continuen essent una referència important per al poble cristià, i també per als no creients. A les parròquies s'hi acosten les persones necessitades que cerquen ajuda espiritual o material, amb la seguretat que seran ben rebuts. Hi segueixen venint els fidels batejats amb més o menys perseverança, i que troben sempre les portes obertes. Per això estem convençuts que la parròquia té present i futur i està cridada a ser ferment evangelitzador i a mantenir el seu paper important de cohesió i integració social com una família, com a casa oberta a tot el món, com una font enmig de la plaça de la que raja l'aigua viva de l'Evangeli de Jesús, que ajuda tothom a calmar la set de pau, d'amor i de transcendència, segons la imatge encunyada per sant Joan XXIII.

† Josep Àngel Saiz Meneses,
Bisbe de Terrassa

Començar el nou curs en el nom del Senyor (13 de setembre de /2020)

Durant el mes de setembre van començant les activitats del nou curs a les parròquies, a les escoles, als diferents àmbits de la pastoral. L'inici del curs 2020-2021 està condicionat per un seguit d'adversitats i de reptes que poden fer feixuc el ritme i el funcionament dels diferents àmbits de la societat. Ho estem repetint insistentment des de fa mesos. D'altra banda, si som capaços d'afrontar els desafiaments d'una manera lúcida i coratjosa, esdevindran una ocasió per a créixer en la confiança en Déu, en la comunió eclesial, en l'ardor evangelitzador i en el servei als més necessitats.

No té res d'estrany que de tant en tant experimentem el cansament, la incertesa i la por. En la carta d'avui us proposo que fem un viatge amb la imaginació al llac de Genesaret, entre la multitud que s'aplega a la riba per escoltar Jesús. Simó i els seus companys també hi són, cansats i desanimats perquè no han pescat res després de tota una nit de brega. Un cop acabada la predicació, Jesús li indica que vagi mar endins i calin les xarxes. Així ho fa Simó, confiant en la paraula de Jesús, i es produeix aleshores la pesca miraculosa (Lc 5,1-11).

La confiança és l'actitud que hem de tenir en començar aquest nou curs. La imatge de la pesca ens recorda la missió de l'Església; l'experiència de Pere també representa la de tot apòstol que és cridat i enviat per Crist a anunciar l'Evangeli, per més adverses que siguin les circumstàncies, malgrat el cansament i la incertesa de la situació. Si és el Senyor el qui envia, ni les limitacions personals ni les dificultats de l'ambient no ens han de fer por. Aquesta situació, d'altra banda, ens ajuda a ser humils, a viure amb la certesa que com més febles siguem, més es manifestarà en nosaltres la força de Crist (cf. 2 Cor 12,10).

Posem, doncs, el nou curs en mans de Déu, conscients que l'auxili ens ve del Senyor, i per això enlairem els ulls i demanem humilment la seva ajuda (cf. Salm 121,2). Som conscients de la importància de la pregària, i hem constatat moltes vegades la desproporció entre els esforços esmerçats i el resultat obtingut. Les dificultats ens ajuden a tenir molt present la primacia de la gràcia de Déu, i que els fruits no depenen només de les nostres capacitats i esforços. L'experiència dels apòstols en l'episodi de la pesca miraculosa ho confirma. Al mateix temps ens hem de deixar la pell en l'intent amb una entrega generosa, com ens ho ensenya sant Ignasi

de Loiola: “Actua com si tot depengués de tu, sabent que en realitat tot depèn de Déu”.

És l’hora de la fe, de la confiança en el Senyor, d’obrir el cor a la seva gràcia i, com Pere, calar les xarxes confiats en la seva paraula. És l’hora de la confiança amb les persones amb qui compartim el camí, perquè no caminem sols, sinó que ho fem en família, en comunitat, en Església. El Senyor ens sosté i està sempre al costat nostre, ens acompanya sempre. També ens acompanya Maria. La seva vida és un exemple incomparable en el camí de la fe en el que ens guia com estrella lluminosa, i el seu amor de mare ens congrega com una família. Estimats germans i germanes, comença un nou curs. És el moment de tirar novament les xarxes en el nom del Senyor, amb tota confiança, i ell farà la resta.

† Josep Àngel Saiz Meneses,
Bisbe de Terrassa

Nous desafiaments per al nou curs

(20 de setembre de 2020)

El Papa Francesc ens obsequiarà el proper 3 d’octubre amb una encíclica sobre la fraternitat humana i l’amistat social. Portarà el títol *Tots germans*, i aprofundirà en aquest element troncal del seu magisteri. Els mitjans de comunicació han destacat la continuïtat d’aquest document amb les paraules del seu primer missatge al món la nit mateixa de la seva elecció el 13 de març de 2013; amb la seva visita als immigrants a Lampedusa, la seva primera sortida; amb l’encontre que va propiciar entre Shimon Peres i Abu Mazen, o amb la Declaració d’Abu Dhabi de l’any passat, per posar alguns exemples. Una fraternitat que, en definitiva, prové de la fe en Déu, que és Pare de tots.

Si durant la pandèmia ha tingut gestos i paraules carregades de significat que han il·luminat el camí difícil que la humanitat sencera recorria, quan ja s’entreveu l’arribada de remeis eficaços, el Papa ens proposa afrontar la postpandèmia amb una actitud nova. Durant aquests mesos ens ha anat recordant els conflictes socials que segueixen havent-hi a tot el planeta i que no han de ser oblidats: “Som una mica inconscients davant les tragèdies que s’estan succeint en el món en aquest moment. Només voldria citar-los una estadística oficial dels quatre primers mesos d’enguany que

no fa referència a la pandèmia del coronavirus sinó a una altra. Durant els primers quatre mesos d'aquest any, 3 milions 700 mil persones van morir de fam". Hi ha moltes altres °pandèmies que afecten una bona part de la humanitat, i que no han de ser oblidades.

Confiam que dintre d'uns mesos podrem disposar de vacunes eficaces per a vèncer el coronavirus. Molt més difícil serà vèncer la pandèmia de la fam i de la guerra, que són conseqüències de l'egoisme humà que porta a organitzar la societat oblidant Déu i les persones i que donen lloc a una economia excloent que governa per comptes de servir i genera desigualtat i violència. El desafiament consisteix en evitar que el món de l'economia quedi monopolitzat pels objectius del benefici i la competitivitat perquè la conseqüència serà que una multitud de persones quedin excloses i marginades: sense treball, sense horitzó, sense futur.

El manament de l'amor a Déu i al proïsme ens porta a prendre consciència dels altres. Des de la mirada de la fe estem cridats a viure en fraternitat, en família, i això passa per la justícia i la solidaritat. Tots som pobres d'una manera o altra, patim carències d'algun tipus i travessem dificultats i sofriments al llarg de la vida. L'experiència personal del sofriment pot ser precisament el desencadenant de l'empatia, per a posar-se al lloc de l'altre, del pobre, del qui sofreix; la vivència del dolor és un camí per a treure'ns la bena dels ulls i fixar la mirada en els altres.

La pregunta de Déu a Caïn sobre Abel, el seu germà – “On és el teu germà Abel?” (Gen 4,9)- és la mateixa pregunta que ha de ressonar a la nostra consciència. Caïn respondrà amb una evasiva. Entre nosaltres no ha de ser així, perquè som responsables dels nostres germans, tots, els uns dels altres, som interdependents, com els grans cridats a formar un mateix pa, com a fills de Déu cridats a viure en família.

A tots els àmbits de la diòcesi, a Càritas, a les famílies i a les escoles, a les parròquies i comunitats religioses, als moviments i realitats eclesials, hem de viure amb la consciència clara que al costat nostre hi viuen molts germans necessitats. Un desafiament important per al nou curs és fomentar l'actitud de sortir al seu encontre, perquè no són estranys, ni aliens, perquè són els nostres germans.

† Josep Àngel Saiz Meneses,
Bisbe de Terrassa

Desplaçats interns. De l'acolliment a la integració (27 de setembre de 2020)

El Papa Francesc ha dedicat el Missatge de la Jornada Mundial de l'Emigrant i del Refugiat de 2020 al drama dels desplaçats interns, un drama sovint amagat, que la crisi mundial causada per la Covid-19 ha agreujat encara més. A la llum dels esdeveniments que han caracteritzat aquest any, el Sant Pare estén aquest Missatge a tots aquells que han experimentat i continuen vivint encara avui situacions de precarietat, d'abandonament, de marginació i de refús a causa de la pandèmia.

Jesús, Maria i Josep varen experimentar la incomoditat, la incertesa i la por que comporta la situació del desplaçat i refugiat quan es varen veure obligats a fugir a Egipte. És la trista realitat de milions de famílies en els nostres dies a causa dels conflictes armats, les violacions dels drets humans i la violència generalitzada. Són refugiats que fugen de la fam, de la guerra i d'altres perills greus cercant la seguretat i una vida digna per a ells mateixos i per a les seves famílies. En ells hi hem de reconèixer el rostre de Crist.

Els desplaçats constitueixen un repte pastoral al qual hem de respondre. El Papa descriu el procés de resposta amb quatre verbs: acollir, protegir, promoure i integrar i hi afegeix unes altres sis parelles de verbs que responen a accions molt concretes per a dur-ho a terme: conèixer per a comprendre, fer-se proïsme per a servir, escoltar per a reconciliar-se, compartir per a créixer, involucrar-se per a promoure, col·laborar per a construir.

La primera acció consisteix en conèixer per a comprendre. La coneixença és un pas imprescindible per a poder comprendre l'altre. No es tracta d'estar al cas de les dades estadístiques o de les teories. Es tracta d'éssers humans, d'experiències i d'històries personals. La por, la incertesa, la precarietat que hem experimentat nosaltres mateixos durant el confinament ens ajuda a entendre allò que és una constant en la vida d'aquestes persones. El pas següent és fer-se proïsme per servir el germà necessitat. Les pors i els prejudicis ens impedeixen acostar-nos als caiguts que trobem pel camí, però cal córrer el risc. Així ho hem contemplat en moltes persones que en els moments més crítics de la pandèmia han arriscat les seves vides ajudant els altres.

Les persones concretes, les famílies, els diferents col·lectius de la societat, les nacions, necessiten reconciliar-se i el camí de la reconciliació és el camí de l'escolta. Vivim una saturació de paraules i missatges que és

impossible assimilar. Necessitem del silenci per a poder escoltar, i ens cal aprendre a escoltar. Escoltar el nostre interior, la nostra consciència, el germà necessitat, escoltar la veu de Déu. L'escolta facilitarà la reconciliació amb un mateix, amb la creació, amb els altres i amb Déu. La reconciliació ens portarà a ser més conscients que formem una mateixa realitat, una família, la família dels fills de Déu i a compartir les nostres coses, la nostra vida, tot el que hem rebut, i a créixer junts.

Creixerem junts vivint en fraternitat i solidaritat, sense excloure ningú, implicant tothom, comptant amb tots, promovent a tots, perquè tots i cadascú som importants, i hem de trobar el nostre lloc en aquesta comunitat, en aquesta família humana. Tots som cridats a col·laborar en la construcció del Regne de Déu, Regne de veritat i de vida, de santedat i de gràcia, de justícia, d'amor i de pau. Aquest Regne no es construeix amb el poder, amb la força o la violència, sinó amb el perdó, amb la solidaritat, amb amor viscut fins a donar la vida. Aquest és el camí per a acollir i integrar els nostres germans desplaçats, als quals us convido a tenir ben presents en aquesta jornada.

† Josep Àngel Saiz Meneses,
Bisbe de Terrassa

Església pel treball decent, ara i aquí (4 d'octubre de 2020)

El proper dia 7 d'octubre celebrarem la Jornada Mundial pel Treball Decent. Enguany la celebració està emmarcada pel drama de la pandèmia del coronavirus i per les seves conseqüències en el món del treball. Si abans ja hi havia moltes persones en risc d'haver d'anar a l'atur, ara són moltes més les afectades, sobretot les que fan les feines més senzilles. Al món hi ha prou recursos perquè tothom pugui viure dignament, la qüestió és com aconseguir que es reparteixin més fraternalment perquè tothom pugui viure decentment i arribar a final de mes. Per ajudar a superar aquesta difícil situació, l'Església recorda que hem de posar al centre de l'activitat econòmica les persones i les famílies.

La globalització i el desenvolupament tecnològic han provocat un intens debat sobre el futur del món del treball, i caldrà estudiar com es pot crear feina per compensar les previsible i doloroses pèrdues de llocs de treball. Actualment, amb les conseqüències de la pandèmia s'obren encara més interrogants. En qualsevol cas, des de l'Església volem mantenir l'esperança en la solidaritat i la fraternitat de les persones i institucions.

Necessitem recuperar el sentit comunitari i fraternal de la societat buscant el bé comú i reivindicant el paper de la política, exercida amb honestetat i transparència. Cal recuperar el contracte social tot fent plena confiança a les persones, més encara, és urgent un nou contracte social per al treball. L'economia productiva ha de crear més treball decent i sostenible, s'ha de repartir millor la feina, i reduir, si cal, la jornada laboral. Es tracta de repartir el treball i repartir millor els beneficis. A la vegada, cal invertir més en formació per capacitar i reciclar professionalment les persones.

L'Església recorda que tothom té dret a un treball digne i decent, i també que cal donar resposta a tanta gent que pateix per falta de feina o que es veu obligada a fer feines precàries. Si no arriben polítiques més actives i eficaces contra l'atur, si no s'arriba a un plantejament radicalment diferent de l'economia, es farà cada vegada més necessària una renda bàsica universal que arribi a tothom per tal d'ajudar les persones i les famílies menys afavorides. Tot plegat gestionat sempre amb la màxima eficàcia i transparència, i amb la participació de totes les parts afectades.

La crisi de la Covid-19 està actuant com a catalitzador d'una proposta que es venia debatent al món de l'economia: un ingrés mínim vital. La pandèmia ha suscitat l'acord -amb matisos- entre personatges públics amb pensaments oposats, ara alineats a favor d'una ajuda per a les famílies que no tenen recursos per afrontar les seves despeses bàsiques.

El diumenge de Pasqua, el Papa Francesc, en una Carta adreçada a moviments i organitzacions socials, assenyalava que en aquest temps d'especial dificultat, les persones, les comunitats i els pobles han d'estar en el centre de tot, units per guarir i compartir, com un veritable exèrcit invisible que lluita a les trinxeres més perilloses. Un exèrcit sense altres armes que la solidaritat, l'esperança i el sentit de comunitat que avui es revifem, perquè ningú es salva sol, ni pot fer camí per la vida de manera individualista. En aquesta carta, el Papa llança la proposta de "un salari universal que reconegui i dignifiqui les nobles i insubstituïbles tasques que realitzen" moltes persones que viuen el dia a dia sense cap tipus de garanties legals que els protegeixi.

Us convido en aquest diumenge a sentir-nos a prop de tantes persones que pateixen doloroses situacions i, seguint la Doctrina Social de l'Església, ajudem a la recerca de solucions.

† Josep Àngel Saiz Meneses,
Bisbe de Terrassa

La Missió en temps de pandèmia (11 d'octubre de 2020)

Diumenge vinent celebrarem el DOMUND, el Diumenge Mundial de les Missions, la Jornada universal que es celebra cada any a tot el món per ajudar els missioners en la seva tasca evangelitzadora, duta a terme entre els més pobres. És una crida a la responsabilitat de tots els cristians en l'evangelització, el dia que l'Església fa una invitació especial a valorar i recolzar la causa missionera. Enguany la celebrem en un context de crisi sanitària i econòmica mundial, un any marcat pels sofriments i desafiaments causats per la pandèmia de la COVID-19.

En aquestes circumstàncies, la missió de l'Església té un relleu especial, de forma particular amb les persones més necessitades a molts països del tercer món, on l'Església està a la primera línia en la lluita contra el virus, la pobresa i la fam. Aquesta situació ens empeny a respondre encara amb més generositat a les necessitats de la missió. Com ho recordava el papa Francesc, el dolor i la mort ens fan experimentar la nostra fragilitat humana. En aquest escenari, la crida a la missió, a sortir de nosaltres mateixos per amor a Déu i al proïsme es presenta com una oportunitat especial per a compartir amb els altres els dons rebuts de Déu, especialment el do de la fe.

Déu estima tan el món que envia el seu Fill perquè tot aquell que creu en ell tingui vida eterna (cf. Jn 3,16). La missió de Jesús culmina en el sacrifici de la creu, expressió i revelació d'amor universal. Jesús duu a terme la missió que el Pare li encomana, tota la seva vida és un compliment fidel de la voluntat del Pare. El Senyor ens crida també a nosaltres, i espera la nostra resposta per a ser enviats. Ell ens renova amb el seu esperit, ens fa deixebles i ens envia a tots els pobles. Rebem l'impuls per a continuar la missió de Crist per amor, perquè tots els éssers humans puguin participar del goig immens i de la vida plena de fills de Déu. A aquesta vida nova de fills de Déu hi han estat destinats i cridats tots els homes i dones en un sol poble, formant una família.

Aquest temps de pandèmia s'ha convertit en un gran desafiament per a la missió de l'Església. La malaltia, el sofriment, la por, l'aïllament són una interpel·lació que ens ha de portar a replantejar molts aspectes de la nostra vida. De moment ens hem sentit derrotats per un virus tant petit, malgrat que el progrés de la ciència en el nostre món és gairebé il·limitat. També ens impacta la imatge del sofriment dels qui han mort sols, sense la presència dels seus éssers estimats, dels qui són desnonats, dels qui

perden el seu lloc de treball i el seu sou, dels qui no tenen ni llar ni menjar, dels afectats per la nova crisi econòmica.

Aquesta experiència ens ha de portar a l'encontre amb el germà, un encontre que ens fa compartir, col·laborar i conviure. Conviure vol dir estar atents els uns als altres, no mostrar-nos indiferents a la situació dels altres, a ser conscients de la interdependència entre les persones, a ser solidaris. Tal com ho ha assenyalat el papa Francesc “d’una crisi com aquesta no en sortim iguals, com abans; se’n surt millors o pitjors. iQue tinguem el coratge de canviar, de ser millors, de ser millors que abans i poder construir positivament la post-crisi de la pandèmia!”. La missió evangelitzadora de l’Església té com a objectiu una renovació profunda, una autèntica transformació de cada persona i de tota la societat, perquè Crist ha vingut per a fer noves totes les coses. Tots som cridats a col·laborar en aquesta missió.

† Josep Àngel Saiz Meneses,
Bisbe de Terrassa

Quatre nous sacerdots per a la nostra diòcesi (18 d’octubre de 2020)

El missatge que el Papa Francesc ha enviat per a aquesta Jornada del DOMUND s’inspira en el profeta Isaïes i la seva resposta a la crida de Déu ha estat escollida com a lema: “Aquí em tens, envia-m’hi”. El profeta Isaïes tingué una visió en la que es trobà en presència del Senyor, i l’envai un temor gran i un sentiment profund d’indignitat. Davant la santedat de Déu és conscient de la seva pròpia impuresa i petitesa, però en la visió un serafí li purifica els llavis amb una brasa i d’aquesta manera és alliberat dels seus pecats. Després, quan sent la veu del Senyor que deia “Qui hi enviaré? ¿Qui hi anirà per nosaltres?”, ell, sentint-se disposat per a respondre a la crida, exclama: “Aquí em tens, envia-m’hi” (Cf. Is 6, 1-2.3-8).

Isaïes s’ofereix al Senyor sense saber exactament a què s’ofereix ni on serà enviat. Amb les seves paraules expressa una disponibilitat absoluta al servei de Déu, que accepta l’oferiment i li indica quina serà la seva missió, que resultarà una mica estranya i desconcertant. Haurà de proclamar un seguit d’avertiments que li comportaran, d’una banda, el menyspreu de la classe dirigent i, d’altra banda, la indiferència del poble, encara que quedarà una resta fidel a Déu. Isaïes denunciarà la

tendència a la idolatria i farà front a la frivolitat dels personatges de la cort que malgastaven en luxes, mentre els pobres i desheretats no tenien el necessari per a viure; també reprendrà la falsa religiositat dels qui pretenen justificar-se davant Déu amb sacrificis i ofrenes al temple, però sense mostrar contrició de cor ni comprensió envers les necessitats del proïsme.

Avui ens toca a nosaltres respondre com el profeta Isaïes: “Aquí em tens, envia-m’hi”. Som batejats, som apòstols i repetim amb sant Pau: “Jo no puc gloriar-me d’anunciar l’evangeli: hi estic obligat, i pobre de mi, que no ho fes!” (1Co 9, 16). Els membres de l’Església som enviats a continuar la missió de Crist a través de la caritat, amb la que estimem Déu i el proïsme, i desitgem que tots els éssers humans participin del goig immens de la vida de fills de Déu. Malgrat que han transcorregut dos mil anys, la tasca no està completada encara, més aviat ens trobem en els inicis, i Déu continua buscant a qui pot enviar al món per a donar testimoni del seu amor, de la seva salvació del pecat i de tot mal. Enguany la celebració del DOMUND coincideix en la data de l’ordenació de quatre nous sacerdots per a la nostra diòcesi de Terrassa: Enric, Gustavo, Jean Damascène i Àlex. Han finalitzat la seva preparació per al sacerdoci i reben el presbiterat per a viure lliurats al servei de Déu i de l’Església.

Aquest any, que passarà a la història pels sofriments i desafiaments que ha produït la pandèmia de la COVID-19, hem d’aconseguir que no minvi la intensitat del nostre compromís missioner, i que les dificultats i contratemps siguin ocasió de revifar amb un nou impuls l’acció missionera de l’Església. Tinguem present que a les terres de missió les dificultats i penalitats són incomparablement més grans que les que nosaltres patim. Però el mandat missioner manté tota la seva vigència i l’Església ha de portar-lo a terme amb el mateix entusiasme i generositat que els Apòstols i tants missioners al llarg de la història. Crist ressuscitat és present en la seva Església i la força de l’Esperit Sant és la nostra força. Maria és l’estrella que guia la nostra missió. És l’hora, doncs, de viure i expressar la comunió eclesial amb la nostra pregària, amb el recolzament i la proximitat, i amb la nostra generosa col·laboració econòmica.

† Josep Àngel Saiz Meneses,
Bisbe de Terrassa

Som pelegrins (25 d'octubre de 2020)

Diuenge vinent celebrarem la solemnitat de tots els sants i l'endemà la commemoració dels fidels difunts. En ambdues celebracions fem memòria de moltes persones que ens han precedit, que ja han finalitzat el seu camí a la terra. Aquest dies acostumem a visitar els cementiris per a revifar la memòria dels nostres éssers estimats, per a expressar el nostre afecte, i sobretot per pregar per ells. Enguany ho farem en el context de la pandèmia del coronavirus amb totes les limitacions que això comporta, i amb la cura d'humilitat que representa per al gènere humà, especialment per a l'autosuficiència dels més poderosos.

La mort forma part de l'existència i l'ésser humà és l'únic ésser vivent que és conscient que tard o d'hora li arribarà el moment de morir. Ara bé, en la nostra societat s'ha convertit en un tema tabú, gairebé prohibit, que fins i tot s'intenta amagar als més petits de la llar. Però al mateix temps resulta que l'ésser humà és l'únic que reflexiona sobre la realitat de la mort i que li dona un sentit que va més enllà, i per això vol saber més, i li cal aferrar-se a una esperança, a un horitzó de futur. La mort ens fa por perquè significa endinsar-nos en allò que és desconegut, en un estat que no podem controlar amb la ciència i la tècnica.

La celebració de tots els sants i dels fidels difunts ens ajuda, doncs, a reflexionar sobre la nostra condició d'éssers humans. Com a creients, estem en el món, però no som del món; vivim entre els homes i compartim les seves angoixes i esperances, però no ens acomodem als criteris de la societat, sinó que busquem la voluntat de Déu, i encara que no ens desentenem del món present, esperem un Salvador, Jesucrist, i això comporta una manera concreta de ser i de viure. Per això, vivim d'alguna manera com si fóssim estrangers o pelegrins que estan de pas en un país que no és el seu lloc definitiu, tal com assenyala l'epístola a Diognet, una obra cristiana a finals del segle II.

Un cristià que visqui la seva fe amb sinceritat de cor, descobreix la seva vida com una peregrinació. El creient és estranger i pelegrí a la terra i per això cal que tingui una mentalitat apropiada, la del qui està de pas i no s'aferra als béns materials; que no adopta necessàriament els usos i els costums del país que travessa, sinó que conserva el seu criteri, la seva pròpia manera de veure les coses, i té una jerarquia de valors que sovint no coincideix amb el seu entorn. Els pelegrins no van donant tombs a l'atzar,

sinó que avancen pel camí que ell ha recorregut, i viuen en un procés que no culminarà del tot fins després de la mort.

El pelegrinatge del cristià a la terra és una peregrinació cap a la Jerusalem celestial. Malgrat que es tracta d'un camí llarg i no exempt de dificultats, el recorre amb la seguretat d'arribar a la meta. No té en compte el cansament, les proves, les temptacions que es faran presents. Tot peregrinant, ja es participa de la felicitat futura per la fe i l'esperança, i s'arribarà a la plenitud. En aquest camí cal viure desaferrats de les coses de la terra, conscients que aquesta vida no és la vida plena i que aquesta terra no és la pàtria definitiva. Cal fer camí amb la mirada posada més enllà i més amunt. Sense evadir-se de la realitat i dels seus problemes; tot al contrari, es fa des del compromís amb les causes més nobles d'aquest món i lluitant perquè el Regne de Déu, regne de justícia i de pau, es faci present en tots els ordes de la vida.

† Josep Àngel Saiz Meneses,
Bisbe de Terrassa

Activitats del Sr. Bisbe

Setembre

- 2 Entrega de nomenaments a la Cúria Diocesana.
- 3 Inici de curs, via telemàtica, de la Fundació d'Escoles Diocesanes i Parroquials.
Visites programades.
- 4 Consell de Govern
- 5 Missa a la parròquia del Santíssim Salvador de Sabadell amb les Missioneres de la Caritat amb motiu de la solemnitat de Santa Teresa de Calcuta.
- 6 Visita Pastoral i Missa Estacional a la parròquia de Sant Cristòfor de Lliçà de Vall.
- 8 Reunió del Consell Diocesà de Caritas via telemàtica.
- 9 Reunió a Madrid de la Comissió Executiva de la CEE.
- 10 Visites programades.
- 12 Reunió, via telemàtica, de la Comissió Executiva del MCC.
- 13 Missa Estacional i Visita Pastoral a la parròquia de Sant Josep de La Llagosta.
- 14 Visites programades.
Reunió, via telemàtica, dels bisbes de la Tarraconense.
- 15 Reunió, via telemàtica, amb els rectors i formadors de seminaris de Catalunya i Balears.
Reunió, via telemàtica, amb els delegats de pastoral vocacional de Catalunya i Balears.
- 16 Missa a l'església de l'Assumpció de Maria de Valldoreix amb motiu de la solemnitat de Sant Corneli i Sant Cebrià.
- 17 Reunió amb la Comissió Gestora de Vida Creixent.
Visites programades

- 18 Reunió amb el Vicari Episcopal del Vallès Occidental.
Visites programades
- 19 Confirmacions a la parròquia de la Mare de Déu del Roser de Cerdanyola del Vallès.
- 20 Inici solemne de ministeri de rector de Mn. Carles Cahuana a la parròquia de la Santíssima Trinitat de Sabadell.
- 22 Visites programades.
- 23 Reunió, via telemàtica de la Comissió Permanent de Càritas Diocesana.
- 24 Missa de la Mare de Déu de la Mercè, patrona de la Província Eclesiàstica, a la basílica de la Mare de Déu de la Mercè de Barcelona.
- 25 Reunió amb el Vicari Episcopal del Vallès Oriental.
- 29-30 Reunió a Madrid de la Comissió Permanent de la CEE.

Octubre

- 1 Visites programades.
- 2 Consell de Govern.
- 3 Reunió, via telemàtica, de la Comissió Permanent del MCC.
Confirmacions a la parròquia de Sant Vicenç de Mollet.
- 5 Recés d'inici de curs als preveres i diaques al Centre Borja de Sant Cugat del Vallès
- 6 Visites programades.
- 8 Reunió a Barcelona dels bisbes de la Tarraconense.
- 9 Missa en la inauguració del curs de l'Ateneu Sant Pacià.
Visites programades
- 11 Inici solemne de ministeri de rector de Mn. Arturo Fabregat a la parròquia de Santa Maria de Rubí.

- 12 Missa a la Catedral amb motiu de la Festa de la Mare de Déu del Pilar amb participació del Centre Aragonès de Terrassa.
- 13 Visites programades.
Confirmacions a la Catedral d'alumnes del col·legi La Vall.
- 14 Visites programades
Confirmacions a la Catedral d'alumnes del col·legi La Vall.
- 15 Visites programades.
Entrevista a l'Ajuntament de les Franqueses del Vallès amb l'alcalde de la població, Sr. Francesc Colomé.
- 16 Visites programades.
- 17 Reunió, via telemàtica de la Comissió Executiva del MCC.
Missa a la Catedral amb motiu del Centenari de la Cooperativa de Serveis Sant Isidre i Fundació Sant Galderic.
- 18 Ordenació de 3 preveres a la Catedral.
- 20 Visites programades
Confirmacions a la Catedral d'alumnes del col·legi Viaró.
- 21 Reunió de la Comissió Permanent de Caritas Diocesana.
Confirmacions a la Catedral d'alumnes del col·legi Viaró.
- 22 Reunió, via telemàtica, del Consell Diocesà d'Assumptes Econòmics.
- 23 Sessió, via telemàtica, del Col·legi de Consultors.
- 24 Conferiment de ministeris de lectorat i acolitat a 4 candidats al diaconat permanent a la parròquia de la Santa Creu de Sabadell.
- 25 Inici solemne del ministeri de rector del P. José López, O. Carm, a la parròquia de la Mare de Déu del Carme de Terrassa.
- 26 Formació dels preveres joves via telemàtica.
Jornades d'Economia del Vallès Oriental via telemàtica.
- 27 Reunió de la Fundació d'Escoles Diocesanes i Parroquials

- 28 Reunió, via telemàtica, amb els arxiprestes de la diòcesi.
Confirmacions a la Catedral d'alumnes del col·legi El Pinar.
- 29 Visites programades.
Salutació, via telemàtica, als responsables d'Apostolat
Seglar de la diòcesi amb motiu de la seva reunió ordinària.
Jornades d'Economia del Vallès Occidental via telemàtica
- 30 Visites programades.
- 31 I Ultreya Nacional Virtual del MCC.

Secretaria General i Cancelleria

Defunció

Defunció de Mn. Josep Cardús Grau

El dissabte, 31 d'octubre, va morir Mn. Josep Cardús Grau a l'Hospital General de Granollers, confortat amb els Sagraments de l'Església, a l'edat de 89 anys.

Mn. Cardús va néixer a Terrassa, el 27 de novembre de 1930. Ingressà al Seminari Menor de La Conreria l'any 1941 i posteriorment al Seminari Conciliar de Barcelona i fou ordenat prevere el 2 de juliol de 1954, a la Basílica de Montserrat.

Aquell mateix any va ser nomenat vicari de la parròquia de Sant Pere a Sant Pere de Ribes. L'any 1956 fou nomenat vicari de la parròquia de Sant Antoni Abad de Vilanova i la Geltrú. L'any següent, fou nomenat vicari de la parròquia de Sant Esteve de Granollers i, alhora, encarregat de la parròquia de Santa Coloma de Marata; l'any 1958 passà a ser ecònom d'aquesta mateixa parròquia. L'any 1974 fou nomenat encarregat de la parròquia de Sant Sadurní de Montornès del Vallès i l'any 1986 va ser nomenat rector de la parròquia de Sant Mamet de Corró d'Amunt.

L'any 1972 fou elegit membre del Consell Presbiteral de l'Arxidiòcesi de Barcelona. Aquest mateix any fou nomenat arxipreste de Granollers. L'any 1976 s'incorporà, com a professor de religió, a l'INEM de Granollers.

Amb la creació de la diòcesi de Terrassa el 15 de juny de 2004 hi quedà incardinat al clergat diocesà.

La missa exequial es va celebrar el dilluns 2 de novembre, a les 16h. a la parròquia de Santa Coloma de Marata. Va ser presidida per Mons. Josep Àngel Saiz Meneses, i concelebrada per diversos preveres.

Ordenacions

Ordenació de prevere

El diumenge dia 18 d'octubre de 2020 a la S. E. Catedral Basílica del Sant Esperit de Terrassa, a les 6 de la tarda, Mons. Josep Àngel Saiz Meneses, Bisbe de Terrassa, conferí el Sagrat Orde del Presbiterat a:

- Mn. Enric Catalán Andrés
- Mn Gustavo Adolfo Lezama Argüelles
- Mn. Jean Damascène Rutaysiere

Institució de lectors i acòlits

El dimarts dia 22 de setembre a l'església de la l'Assumpció de la Mare de Déu, dins el terme parroquial de Sant Cebrià de Valldoreix a les 8 del vespre, Mons. Salvador Cristau Coll instituí lectors i acòlits els seminaristes:

Lector:

- Martí Triguell Garrell

Acòlits:

- Jacob Espín Ordàs
- Joan Hernández Plaza
- Jan Martínez Alonso

Nomenaments

Nomenament de càrrecs diocesans

- Mn. Fidel Catalán, Vicari General i Moderador de Cúria
- Mn. Josep Monfort, Vicari Episcopal del Vallès Oriental

- Mn. Joan Carles Montserrat, Vicari Episcopal del Vallès Occidental i Collserola
- Mn. Manuel Coronado, Secretari General i Cancellier

Nomenaments parroquials

Rectors de parròquies:

- Mn. Carles Cahuana, rector de la Santíssima Trinitat i la Mare de Déu de Gràcia de Sabadell
- Mn. Arturo Fabregat, rector de Santa Maria de Rubí
- Mn. Joan Ferrero, rector de Sant Joan Baptista de Montcada i Reixach
- Fra José López O. Carm., rector de la Mare de Déu del Carme de Terrassa
- Mn. Joan Carles Montserrat, rector de Santa Maria de Montcada
- Mn. Narcís Puig, rector de Sant Faust de Sant Fost de Campcentelles
- P. Antonio Jesús Royo Tomás OFM Conv, rector de la Mare de Déu de Montserrat i Sant Antoni de Pàdua de Granollers

Administradors parroquials:

- Mn. Francesc Jordana, administrador parroquial de Sant Cristòfor de Lliçà de Vall
- Mn. Andrés Ramírez, administrador parroquial de la Santa Creu i la Sagrada Família de Sabadell
- Mn. Carlos Valenciano, administrador parroquial de Santa Maria de Montmeló

Vicaris:

- Mn. Enric Catalán Andrés, vicari de Sant Roc i la Mare de Déu dels Dolors de Sabadell
- Alecsandru Danca OFM Conv, vicari de la Mare de Déu de Montserrat i Sant Antoni de Pàdua de Granollers

- Mn. Gustavo Adolfo Lezama Argüelles, vicari de la Mare de Déu del Roser de Cerdanyola del Vallès i la Santa Creu de Bellaterra
- Fra Bladimir Ramos O. Carm., vicari de la Mare de Déu del Carme de Terrassa
- Mn. Jean Damascène Rutaysiere, vicari de Santa Maria de Montcada
- Mn. Atef Eshak Keryakes Tawadorus, vicari de Sant Valentí de Terrassa

Adscrits parroquials:

- Mn. Pascal Mwunvaneza, adscrit al Sant Esperit de Terrassa
- Mn. Narcís Puig, adscrit a Sant Vicenç de Mollet del Vallès
- Mn. Carlos Valenciano, adscrit a Sant Cristòfol de Lliçà de Vall

Nomenaments no parroquials:

- Gna. Concepció Baños CCV, Delegada Episcopal per a la Vida Consagrada
- Mn. Santiagu Collell, Delegat Episcopal de Catequesi
- Sr Jaume Galobart, Delegat Episcopal d'Apostolat Seglar
- Mn. Carles Milà, Delegat Episcopal d'Ensenyament
- P. Llorenç Sagalés, O. Cist, Delegat Episcopal de Pastoral Social
- Mn. Arturo Fabregat, Capellà en el Centre penitenciari de Quatre Camins
- Mn. Rubén Garcia, Capellà en el Centre penitenciari de Quatre Camins
- Mn. Pere Pardo, Responsable de la Oficina de Transparència i Rendició de comptes i Delegat de Protecció de Dades

Permís d'absència:

- Mn. Emmanuel Pujol, fins ara administrador parroquial de Santa Maria de Montmeló

Comunicacions

Comunicat davant les noves mesures per aturar l'increment dels cassos de Covid 19

Tenint en compte la situació actual de rebrot de la pandèmia, l'Estat Espanyol va aprovar l'estat d'alarma el diumenge 25 d'octubre i la Generalitat de Catalunya ha aprovat el 29 d'octubre noves mesures per aturar l'increment de casos de Covid 19. És per això que cal tenir en compte:

- extreuar les mesures de seguretat sanitàries (mascareta, gel hidroalcohòlic, distància de seguretat, etc);
- amb motiu del confinament nocturn, no hi pot haver cap activitat des de les 10 de la nit fins a les 6 del matí;
- l'aforament pels actes religiosos en els temples és, actualment, d'un 30%.
- en el cas que algun prevere o diaca hagi de fer una sortida d'urgència per raó de l'exercici del seu ministeri durant la nit o bé amb motiu del tancament perimetral del municipi, caldrà que porti complimentat el document «Certificat autorresponsable de desplaçament per la crisi sanitària causada per la COVID-19» que ha emès la Generalitat de Catalunya (i que us adjuntem) i el carnet oficial de mossèn:
- pel que fa a la catequesi i altres activitats amb infants, adolescents i joves, queden suspeses presencialment durant aquest període.

Terrassa, a 29 d'octubre de 2020

Vida consagrada

Defunció

Gna. María Ester Alonso de Fuente, de les Filles de Maria del Cor de Jesús. Morí a Sant Cugat del Vallès als 67 anys de vida i 48 de professió religiosa.

Vida diocesana

Visita Pastoral a l'Arxiprestat de Mollet

Parròquia de Sant Vicenç de Mollet

El dimecres 22 de gener s'inicià la Visita Pastoral amb la Missa Estacional presidida per Mons. Saiz Meneses a les 11h amb motiu de la festa de Sant Vicenç, diaca i màrtir, patró de la parròquia.

El dilluns 27 de gener el Sr. Bisbe es va reunir a les 18h amb els voluntaris de Càritas i a les 19.30h amb els catequistes d'infants, postcomunió i Confirmació.

El dimarts 28 de gener Mons. Saiz Meneses visità a les 10h el temple, la rectoria i demés dependències i signà els llibres sacramentals. A les 12h visità el Banc d'aliments, i a les 13h el temple de Santa Rosa i les seves dependències. A les 14h visità el menjador social i dinà amb els usuaris, reunint-se posteriorment amb els responsables. A la tarda mantingué les converses personals amb els mossens que serveixen la parròquia. A les 19h es reuní amb els responsables de Litúrgia, Renovació Carismàtica, Coral, Pueri cantores i Grup de llatinoamericans. A les 20h presidí la celebració de l'Eucaristia i seguidament una reunió amb grups d'adults (CPM, catequesi d'adults, catequesi matrimonial, preparació al Baptisme, GAP i conferències bíbliques).

El dimarts 29 de gener el Sr. Bisbe es va reunir a les 10h amb els membres de Vida Creixent, Pastoral de la Salut, Zeladores de la Sagrada Família i ACO. A les 11.30h visità l'escola de Lestonnac i la comunitat de la Companyia de Maria Nostra Senyora. A les 13h va ser rebut pel Sr. Alcalde a l'Ajuntament. Posteriorment dinà amb els preveres de la parròquia i a les 17.30h visità la Residència la Immaculada. A les 20h celebrà la Missa a la parròquia, a les 20.45h presidí la reunió del Consell Pastoral i el Consell d'Economia i encara després es va reunir amb l'equip de monitors de l'esplai.

Finalment, el dilluns 17 de febrer Mons. Saiz Meneses va visitar l'Hospital de Mollet a les 10.30h i a les 12h el Tanatori.

Parròquia de Sant Faust de Sant Fost de Campcentelles

El diumenge 26 de gener Mons. Saiz Meneses va presidir la Missa Estacional a les 10.45h. Posteriorment visità el temple, la rectoria i els i signà els llibres sacramentals. A les 12.30h va presidir la reunió del Consell Pastoral i el Consell d'Economia i els responsables de les activitats i grups parroquials.

El dilluns 17 de febrer va ser rebut a l'Ajuntament per l'alcalde a les 13h.

Parròquia de Sant Esteve de Parets del Vallès

El diumenge 9 de febrer Mons. Saiz Meneses inicià la Visita Pastoral amb la Missa Estacional a les 10.30h.

El dimarts 18 de febrer el Sr. Bisbe es va reunir amb l'alcalde del municipi a les 9.30h. a les 11h visità l'escola Mare de Déu de Montserrat que regenta la Fundació Albada, i seguidament la comunitat de Religioses Teatines. A les 13.30h mantingué la conversà personal amb el rector de la parròquia. A les 16.30h visità la Residència d'avis "Pedra Serrada", a les 17.30h es reuní amb els voluntaris de Càritas i a les 18.30h presidí la reunió amb el Consell Pastoral i el Consell d'Economia.

El dimecres 19 de febrer Mons. Salvador Cristau va visitar a les 17h l'església de Sant Jaume i el Centre parroquial, i a les 18h es va reunir amb les catequistes de Primera Comunió.

El dijous 20 de febrer el Sr. Bisbe auxiliar va visitar a les 17h el temple parroquial, la rectoria i altres sales i signà els llibres sacramentals. A les 18h es va reunir amb el grup "Un poble, una parròquia" i a les 19h mantingué una trobada amb diversos grups parroquials.

El divendres 21 de febrer Mons. Salvador Cristau va mantenir a les 18h una trobada amb els infants, adolescents i monitors del Kt-Kolla.

Parròquia de Santa Maria de Montmeló

El diumenge 16 de febrer Mons. Salvador Cristau va presidir la Missa Estacional a les 12h.

El dilluns 17 de febrer Mons. Saiz Meneses visità l'alcalde del municipi a les 17h, posteriorment visità el temple, la rectoria i dependències i signà els llibres sacramentals. Mantingué la conversa personal amb el rector i a les 20h presidí la reunió amb els responsables i col·laboradors de les activitats pastorals.

Parròquia de Sant Joaquim de Martorelles

El diumenge 23 de febrer Mons. Saiz Meneses va presidir la Missa Estacional a les 10h, tot iniciant la Visita Pastoral.

El dijous 27 de febrer el Sr. Bisbe visità el Sr. Alcalde del municipi a les 11.30h. Posteriorment mantingué la conversa personal amb el rector de la parròquia, a les 15.30h va visitar el temple, la rectoria i les dependències i signà els llibres sacramentals. Finalment a les 17h es va reunir amb els responsables i col·laboradors d'aquesta parròquia i de la parròquia de Santa Maria de Martorelles.

Parròquia de Santa Maria de Martorelles

El diumenge 23 de febrer Mons. Saiz Meneses va presidir la Missa Estacional a les 12h.

El dijous 27 de febrer va visitar l'alcalde del municipi a les 12.30h i seguidament el temple parroquial. Els llibres parroquials els va signar en la parròquia de Sant Joaquim de Martorelles. A les 17h va presidir la reunió amb els responsables i col·laboradors d'aquesta parròquia i de la parròquia de Sant Joaquim de Martorelles.

Parròquia de Santa Perpètua de Mogoda

El dissabte 7 de març, festa de Santa Felicitat i Santa Perpètua, Mons. Saiz Meneses va iniciar la Visita Pastoral amb la Missa Estacional a les 12h.

El dimarts 10 de març Mons. Salvador Cristau va visitar a les 11h l'escola de la Sagrada Família i posteriorment la comunitat de les Germanes de la Caritat del Sagrat Cor de Jesús i a les 11.30h l'escola Tabor.

El dijous 13 de març Mons. Saiz Meneses va visitar a les 12h l'església de Santiga, a les 13h es va reunir amb l'alcaldeessa del municipi i a les 14h mantingué la conversa personal amb el rector de la parròquia. A les 16h visità el temple, la rectoria i sales i signà els llibres sacramentals. I finalment mantingué a les 17.30h una reunió amb els membres del Consell Pastoral i d'Economia i responsables i col·laboradors de les activitats pastorals.

Parròquia de Sant Cristòfol de Lliçà de Vall

El diumenge 6 de setembre Mons. Saiz Meneses va iniciar la Visita Pastoral a les 11h amb la reunió amb els membres del Consell Pastoral i d'Economia i col·laboradors parroquials. A continuació a les 12h va presidir la Missa Estacional. Finalment a les 13h visità el temple, rectoria i dependències i signà els llibres sacramentals.

Parròquia de Sant Josep de La Llagosta

El diumenge 13 de setembre Mons. Saiz Meneses va presidir la Missa Estacional a les 12h. Seguidament es va reunir amb els membres del Consell Pastoral i d'Economia i responsables i col·laboradors de la parròquia. Finalment a les 14.30h visità el temple, rectoria i dependències i signà els llibres sacramentals.

La situació provocada pel confinament i el rebrot de la pandèmia va fer alterar la previsió de la Visita Pastoral en algunes parròquies i no es va fer tampoc cloenda de la Visita.

Crònica diocesana

Entrega de nomenaments

El dimecres 2 de setembre a les 12.00h Mons. Saiz Meneses, acompanyat de Mons. Salvador Cristau, Bisbe auxiliar, va presidir a la Cúria l'acte de l'entrega de nomenaments per al curs 2020-2021. Prengueren possessió el nou Vicari General, els nous Vicaris Episcopals i el Secretari General Cancellier, així com els rectors i s'entregaren els nomenaments a vicaris, adscrits i delegats.

Primer aniversari de l'Adoració perpètua a Terrassa

El dissabte 12 de setembre es va celebrar a la parròquia de Sant Pere el primer aniversari de l'Adoració perpètua a la ciutat de Terrassa. La celebració es va fer a l'exterior, en el recinte de les esglésies de Sant Pere i va ser presidida per Mn. Joan Carles Montserrat, Vicari Episcopal del Vallès Occidental.

Inici de curs en el Seminari de Terrassa

El dimarts 22 de setembre Mons. Salvador Cristau, Bisbe auxiliar i Rector del Seminari, va presidir la Missa de l'inici de curs del Seminari a l'església de l'Assumpció de Valldoreix. A la celebració va instituir lector el seminarista Martí Triguell i acòlits els seminaristes Jacob Espín, Joan Hernández i Jan Martínez.

Els joves de la diòcesi es formen

El dissabte 3 d'octubre, la Delegació de Joventut organitzà la primera trobada de formació del curs per a joves universitaris. Tingué lloc al Seminari diocesà i hi varen participar joves de diverses parròquies. El Dr. Juan García del Muro, professor de Filosofia a la Facultat de Filosofia de Catalunya, parlà sobre els joves davant de la postveritat i enmig d'una societat líquida.

Recés d'inici de curs

Mn. Norbert Miracle, Subsecretari de la Tarraconense, va predicar el recés d'inici de curs per a preveres i diaques el dia 5 d'octubre al Centre Borja de Sant Cugat del Vallès.

Reorganització de la direcció de Càritas Diocesana

A petició del Sr. Francesc Llonch, Director General de Càritas, el dia 7 d'octubre el Sr. Bisbe va aprovar la reorganització de la direcció de Càritas Diocesana de Terrassa. Va nomenar el Sr. Francesc Flotats, de Matadepera, sots director i responsable de l'acció social, i el Sr. Joan Saborido, de Sabadell, adjunt a la direcció i responsable de l'empresa de reinserció social APASOMI.

Formació dels diaques

El dissabte 10 d'octubre, al Seminari Diocesà, va tenir lloc la primera trobada de curs de formació permanent dels diaques. Mons. Salvador Cristau va presentar la nova encíclica del papa Francesc, *Fratelli tutti*.

La Fundació Sant Galderic celebra cent anys

El dissabte 17 d'octubre, Mons. Saiz Meneses celebrà a la Catedral el centenari del Celler Cooperatiu o Sindicat Agrícola de Terrassa, actualment Cooperativa de serveis Sant Isidre i Fundació Sant Galderic. Al final de la Missa els assistents foren obsequiats amb els goigs de Sant Galderic, un pom d'espigues de blat i una coca beneïdes.

Ordenació presbiteral

El diumenge 18 d'octubre a la Catedral del Sant Esperit de Terrassa Mons. Josep Àngel Saiz Meneses presidí la celebració de l'Eucaristia i conferí l'orde del presbiterat als diaques Mn. Enric Catalán, destinat a Sabadell, Mn. Gustavo Lezama, destinat a Cerdanyola del Vallès i Bellaterra, i Mn. Jean Damascène Rutaysire, destinat Cerdanyola del Vallès i Montcada. Un

quart diaca, Mn. Àlex Serra, destinat a la parròquia de Sant Pere Octavià de Sant Cugat del Vallès, que es trobava confinat amb tot el Seminari a causa de la Covid-19, rebé l'ordenació de prevere el dia de Tots Sants, 1 de novembre.

Formació de preveres joves

El dilluns 26 tingué lloc de manera telemàtica la primera sessió del curs de formació permanent de preveres joves. En aquesta ocasió es treballà la carta pastoral “En el teu nom calarem les xarxes” de Mons. Saiz Meneses i Mons. Cristau així com diverses qüestions de formació litúrgica amb la presència de Mn. Manuel Coronado, Delegat episcopal.

Reunió amb els arxiprestes de la diòcesi

El dimecres 28 d'octubre el Sr. Bisbe va presidir de forma telemàtica la primera reunió amb els arxiprestes. Es feu seguiment de la situació a cada arxiprestat i de l'inici de curs, així com de l'aplicació de les mesures marcades per les administracions en aquesta situació de pandèmia. També es reflexionà sobre l'aplicació de les accions pastorals del Pla Pastoral per aquest curs i es presentaren les fitxes de treball del material de formació per les reunions diocesanes “La conversió pastoral de la comunitat parroquial al servei de la missió evangelitzadora de l'Església”.

Delegacions

Delegació Episcopal per la Vida Consagrada

Terrassa, a 15 de setembre de 2020

A l'atenció dels superiors de les comunitats religioses

Benvolguts/des,

El passat dia 2 de setembre he estat nomenada pel nostre Bisbe Mons. Josep Àngel Saiz Meneses, per al càrrec de Delegada Episcopal per a la Vida Consagrada com a col·laboradora del seu ministeri en l'Església de Terrassa, al servei del poble de Déu.

Agraïm al P. Gonzalo Fernández OFMConv el servei que ha portat a terme com a delegat i li desitgem que continui revivint el carisma franciscà en la nova responsabilitat a la missió que li han encomanat.

Espero trobar-me amb vosaltres en les convocatòries que es programin i amb l'esperança que la situació que vivim ens ho permeti.

Tan aviat com tindrem la nova Comissió us informarem. Mentrestant, com ens exhorta el nostre Bisbe, en el nom de Crist "Remem mar endins i calem les xarxes" i Déu proveirà...

Gna. Conxita Baños Rueda CCV

Santa Seu

Sant Pare

La fraternitat i l'amistat social

Carta encíclica “Fratelli tutti” (I)*

1. «*Fratelli tutti*»,¹ escrivia sant Francesc d'Assís per dirigir-se a tots els germans i les germanes, i proposar-los una forma de vida amb gust d'Evangelí. D'aquests consells vull destacar-ne un, en el qual convida a un amor que va més enllà de les barreres de la geografia i de l'espai. Hi declara feliç el qui estimi l'altre «tant el seu germà que està lluny d'ell com quan està al seu costat»². Amb aquestes poques i senzilles paraules va expressar l'essencial d'una fraternitat oberta, que permet reconèixer, valorar i estimar cada persona més enllà de la proximitat física, més enllà del lloc de l'univers on hagi nascut o on habiti.

2. Aquest sant de l'amor fratern, de la senzillesa i de l'alegria, que em va inspirar a escriure l'encíclica *Laudato si'*, torna a motivar-me per dedicar aquesta nova encíclica a la fraternitat i a l'amistat social. Perquè sant Francesc, que se sentia germà del sol, de la mar i del vent, se sabia encara més unit als qui eren de la seva pròpia carn. Va sembrar pau per tot arreu i va caminar prop dels pobres, dels abandonats, dels malalts, dels exclosos, dels últims.

Sense fronteres

3. Hi ha un episodi de la seva vida que ens mostra el seu cor sense confins, capaç d'anar més enllà de les distàncies de procedència, nacionalitat, color o religió. És la seva visita al Sultà Malik-al-Kàmil, a Egipte, que va significar per a ell un gran esforç a causa de la seva pobresa, els pocs recursos que tenia, la distància i les diferències d'idioma, cultura i religió. Aquest viatge, en aquell moment històric marcat per les croades, mostrava encara més la grandesa de l'amor tan ampli que volia viure,

* Els capítols 5è a 8è es publicaran al Butlletí número 27.

1. *Admonicions*, 6, 1: *Fonti Francescane (FF)* 155.

2. *Ibid.*, 25: *FF* 175.

desitjós d'abraçar tothom. La fidelitat al seu Senyor era proporcional al seu amor als germans i a les germanes. Sense desconèixer les dificultats i els perills, sant Francesc va anar a l'encontre del Sultà amb la mateixa actitud que demanava als seus deixebles: que sense negar la pròpia identitat, trobant-se «entre sarraïns o altres infidels [...], no promoguïn disputes ni controvèrsies, sinó que estiguin sotmesos a tota humana criatura per Déu».³ En aquell context era una comanda extraordinària. Ens impressiona que vuit-cents anys enrere Francesc convidés a evitar tota forma d'agressió o contesa i també a viure una humil i fraterna «submissió», fins i tot davant dels qui no compartien la seva fe.

4. Ell no feia la guerra dialèctica imposant doctrines, sinó que comunicava l'amor de Déu. Havia entès que «Déu és amor, i el qui està en l'amor està en Déu» (1Jn 4,16). D'aquesta manera va ser un pare fecund que va despertar el somni d'una societat fraterna, perquè «només l'home que accepta apropar-se a altres éssers en el seu moviment propi, no per retenir-los en el seu, sinó per ajudar-los a ser més ells mateixos, es fa realment pare».⁴ En aquell món ple de torres de vigilància i de muralles protectores, les ciutats vivien guerres sagnants entre famílies poderoses, al mateix temps que creixien les zones miserables de les perifèries excloses. Allà Francesc va acollir la veritable pau al seu interior, es va alliberar de tot desig de domini sobre els altres, es va fer un dels últims i va buscar viure en harmonia amb tots. Ell ha motivat aquestes pàgines.

5. Les qüestions relacionades amb la fraternitat i l'amistat social han estat sempre entre les meves preocupacions. Durant els últims anys m'hi he referit reiterades vegades i en diversos llocs. He volgut recollir en aquesta encíclica moltes d'aquestes intervencions situant-les en un context més ampli de reflexió. A més, si en la redacció de la *Laudato si'* vaig tenir una font d'inspiració en el meu germà Bartomeu, el Patriarca ortodox que va proposar amb molta força la cura de la creació, en aquest cas m'he sentit especialment estimulat pel Gran Imam Ahmad Al-Tayyeb, amb qui em vaig trobar a Abu Dhabi per recordar que Déu «ha creat tots els éssers humans iguals en els drets, en els deures i en la dignitat, i els ha cridat a conviure com a germans entre ells».⁵ No es va tractar d'un

3. S. Francesc d'Assís, *Regula non bollata*, 16, 3.6: FF 42-43.

4. Eloi Leclerc, O.F.M., *Exilio y ternura*, ed. Marova, Madrid 1987, 205.

5. *Document sobre la fraternitat humana per la pau mundial i la convivència comuna*, Abu Dabi (4 febrer 2019): *Insegnamenti*, 4-5 febrer 2019, p. 6.

mer acte diplomàtic sinó d'una reflexió feta en diàleg i d'un compromís conjunt. Aquesta encíclica recull i desenvolupa grans temes plantejats en aquell document que vam signar junts. També he acollit aquí, amb el meu propi llenguatge, nombroses cartes i documents amb reflexions que he rebut de moltes persones i grups de tot el món.

6. Les següents pàgines no pretenen resumir la doctrina sobre l'amor fratern, sinó aturar-se en la seva dimensió universal, en la seva obertura a tots. Lliuro aquesta encíclica social com una humil aportació a la reflexió perquè, davant de diverses i actuals formes d'eliminar o d'ignorar els altres, siguem capaços de reaccionar amb un nou somni de fraternitat i d'amistat social que no es quedi en les paraules. Si bé l'he escrit des de les meves conviccions cristianes, que m'encoratgen i em nodreixen, he procurat fer-ho de tal manera que la reflexió s'obri al diàleg amb totes les persones de bona voluntat.

7. Així mateix, quan estava redactant aquesta carta, va irrompre de manera inesperada la pandèmia de la Covid-19 que va deixar al descobert les nostres falses seguretats. Més enllà de les diverses respostes que van donar els diferents països, es va evidenciar la incapacitat d'actuar conjuntament. Tot i estar hiperconnectats, existia una fragmentació que tornava més difícil resoldre els problemes que ens afecten a tots. Si algú creu que només es tractava de fer funcionar millor el que ja fèiem, o que l'únic missatge és que hem de millorar els sistemes i les regles ja existents, està negant la realitat.

8. Anhele que en aquesta època que ens toca viure, reconeixent la dignitat de cada persona humana, puguem fer renéixer entre tots un desig mundial de germanor. Entre tots: «Vet aquí un bonic secret per somiar i fer de la nostra vida una bella aventura. Ningú no pot afrontar la vida aïlladament. [...] Cal una comunitat que ens sostingui, que ens ajudi i en la qual ens ajudem els uns als altres a mirar endavant. Que n'és d'important somiar junts! [...] Sols, es corre el risc de tenir miratges, en els quals veus el que no hi ha; els somnis es construeixen junts».⁶ Somiem com una única humanitat, com caminants de la mateixa carn humana, com a fills d'aquesta mateixa terra que ens acull a tots, cada un amb la riquesa de la seva fe o de les seves conviccions, cadascun amb la seva pròpia veu, tots germans.

6. *Discurs en l'encontre ecumènic i interreligiós amb els joves*, Skopje – Macedònia del Nord (7 maig 2019): *Insegnamenti*, 9 maig 2019, p. 9.

Capítol primer

LES OMBRES D'UN MÓN TANCAT

9. Sense pretendre realitzar una anàlisi exhaustiva ni posar en consideració tots els aspectes de la realitat que vivim, proposo només estar atents davant algunes tendències del món actual que desfavoreixen el desenvolupament de la fraternitat universal.

Somnis que es trenquen a trossos

10. Durant dècades semblava que el món havia après de tantes guerres i fracassos i es dirigia lentament cap a diverses formes d'integració. Per exemple, es va desplegar el somni d'una Europa unida, capaç de reconèixer arrels comunes i d'alegrar-se amb la diversitat que l'habita. Recordem «la ferma convicció dels Pares fundadors de la Unió Europea, els quals desitjaven un futur basat en la capacitat de treballar junts per superar les divisions, afavorint la pau i la comunió entre tots els pobles del continent». ⁷ També va prendre força l'anhel d'una integració llatinoamericana i van començar a donar-se alguns passos. En altres països i regions hi va haver intents de pacificació i acostaments que van aconseguir fruits i altres que semblaven prometedors.

11. Però la història dóna mostres d'estar tornant enrere. S'encenen conflictes anacrònics que es consideraven superats, resorgeixen nacionalismes tancats, exasperats, ressentits i agressius. En diversos països una idea de la unitat del poble i de la nació, penetrada per diverses ideologies, crea noves formes d'egoisme i de pèrdua del sentit social emmascarades sota una suposada defensa dels interessos nacionals. Això ens recorda que «cada generació ha de fer seves les lluites i els èxits de les generacions passades i portar-les a metes més altes encara. És el camí. El bé, com també l'amor, la justícia i la solidaritat, no s'assoleixen d'una vegada per sempre; han de ser conquerits cada dia. No és possible conformar-se amb el que ja s'ha aconseguit en el passat i instal·lar-se, i fruit-ne com si aquesta situació ens fes ignorar que molts germans nostres sofreixen encara situacions d'injustícia que ens interpel·len a tots». ⁸

7. *Discurs al Parlament europeu*, Estrasburg (25 novembre 2014): AAS 106 (2014), 996.

8. *Encontre amb les autoritats, la societat civil i el Cos diplomàtic*, Santiago – Xile (16 gener 2018): AAS 110 (2018), 256.

12. «Obrir-se al món» és una expressió que avui ha estat cooptada per l'economia i les finances. Es refereix exclusivament a l'obertura als interessos estrangers o a la llibertat dels poders econòmics per invertir sense traves ni complicacions en tots els països. Els conflictes locals i el desinterès pel bé comú són instrumentalitzats per l'economia global per imposar un model cultural únic. Aquesta cultura unifica el món però divideix les persones i les nacions, perquè «la societat cada vegada més globalitzada ens fa més pròxims, però no més germans».⁹ Estem més sols que mai en aquest món massificat que fa prevaler els interessos individuals i debilita la dimensió comunitària de l'existència. Augmenten més aviat els mercats, on les persones compleixen rols de consumidors o d'espectadors. L'avanç d'aquest globalisme afavoreix normalment la identitat dels més forts que es protegeixen a si mateixos, però procura dissoldre les identitats de les regions més febles i pobres, bo i fent-les més vulnerables i dependents. D'aquesta manera la política esdevé cada vegada més fràgil davant els poders econòmics transnacionals que apliquen el «divideix i regnaràs».

La fi de la consciència històrica

13. Per això mateix s'afavoreix també una pèrdua de sentit de la història que disgrega encara més. S'adverteix la penetració cultural d'una mena de «deconstruccionisme», on la llibertat humana pretén construir-ho tot des de zero. Deixa en peu únicament la necessitat de consumir sense límits i l'accentuació de moltes formes d'individualisme sense continguts. En aquesta línia se situava un consell que vaig donar als joves: «Si una persona us fa una proposta i us diu que ignoreu la història, que no recolliu l'experiència dels ancians, que menyspreu tot el passat i que només mireu el futur que ell us ofereix, ¿no és una forma fàcil d'atrapar-vos amb la seva proposta per tal que només feu el que ell us diu? Aquesta persona us necessita buits, desarrelats, desconfiats de tot, perquè només confieu en les seves promeses i us sotmeteu als seus plans. Així funcionen les ideologies de diferents colors, que destrueixen (o deconstrueixen) tot el que sigui diferent i d'aquesta manera poden regnar sense oposicions. Per això necessiten joves que menyspreïn la història, que rebutgin la riquesa espiritual i humana que es va anar transmetent al llarg de les generacions, que ignorin tot el que els ha precedit».¹⁰

9. Benet XVI, Carta enc. *Caritas in veritate* (29 juny 2009), 19; AAS 101 (2009), 655.

10. Exhort. ap. postsin. *Christus vivit* (25 març 2019), 181.

14. Són les noves formes de colonització cultural. No ens oblidem que «els pobles que alienen la seva tradició, i per mania imitativa, violència impositiva, imperdonable negligència o apatia, toleren que se'ls arrabassi l'ànima, perden, juntament amb la seva fisonomia espiritual, la seva consistència moral i, finalment, la seva independència ideològica, econòmica i política».¹¹ Una manera eficaç de dissoldre la consciència històrica, el pensament crític, la lluita per la justícia i els camins d'integració és buidar de sentit o manipular les grans paraules. Què signifiquen avui algunes expressions com democràcia, llibertat, justícia, unitat? Han estat manipulades i desfigurades per utilitzar-les com a instrument de dominació, com a títols buits de contingut que poden servir per justificar qualsevol acció.

Sense un projecte per a tots

15. La millor manera de dominar i d'avançar sense límits és sembrar la desesperança i suscitar la desconfiança constant, fins i tot disfressada darrere la defensa d'alguns valors. Avui en molts països s'utilitza el mecanisme polític d'exasperar, excitar i polaritzar. Per diversos camins es nega als altres el dret a existir i a opinar, i per això es recorre a l'estratègia de ridiculitzar-los, sospitar d'ells, assetjar-los. No es recull la seva part de veritat, els seus valors, i d'aquesta manera la societat s'empobreix i es redueix a la prepotència del més fort. La política ja no és així una discussió sana sobre projectes a llarg termini per al desenvolupament de tots i el bé comú, sinó només receptes immediatistes de *màrqueting* que troben en la destrucció de l'altre el recurs més eficaç. En aquest joc mesquí de les desqualificacions, el debat és manipulat per mantenir-lo a l'estat de qüestionament i de confrontació.

16. En aquesta pugna d'interessos que ens enfronta a tots contra tots, on vèncer passa a ser sinònim de destruir, ¿com és possible aixecar el cap per reconèixer el veí o per posar-se a la banda del qui ha caigut en el camí? Un projecte amb grans objectius per al desenvolupament de tota la humanitat avui sona a deliri. Augmenten les distàncies entre nosaltres, i la marxa dura i lenta cap a un món unit i més just pateix un nou i dràstic retrocés.

17. Tenir cura del món que ens envolta i ens sosté és cuidar-nos a nosaltres mateixos. Però necessitem constituir-nos en un «nosaltres» que

11. Card. Raúl Silva Henríquez, S.D.B., *Homilia en el Tedèum a Santiago de Xile* (18 setembre 1974).

habita la casa comuna. Aquest compte no interessa als poders econòmics que necessiten un rèdit ràpid. Sovint les veus que s'aixequen per defensar el medi ambient són fetes callar o ridiculitzades, disfressant de racionalitat allò que són només interessos particulars. En aquesta cultura que estem gestant, buida, immediatista i sense un projecte comú, «és previsible que, davant l'esgotament d'alguns recursos, es vagi creant un escenari favorable per a noves guerres, disfressades rere nobles reivindicacions».¹²

L'exclusió mundial

18. Parts de la humanitat semblen sacrificables en benefici d'una selecció que afavoreix un sector humà digne de viure sense límits. En el fons «ja no es considera les persones com un valor primari que cal respectar i emparar, especialment si són pobres o discapacitades, si «encara no són útils» –com els no nascuts–, o si «ja no serveixen» –com els vells–. Ens hem fet insensibles a qualsevol forma de malbaratament, començant pel dels aliments, que és un dels més vergonyosos».¹³

19. La manca de fills, que provoca un envelliment de les poblacions, juntament amb l'abandonament de la gent gran a una dolorosa solitud, és una manera subtil d'expressar que tot acaba amb nosaltres, que només comptem els nostres interessos individuals. Així, «objecte d'exclusió no és només l'aliment o els béns superflus, sinó sovint els mateixos éssers humans».¹⁴ Hem vist el que ha succeït amb la gent gran en alguns llocs del món a causa del coronavirus. No havien de morir així. Però en realitat alguna cosa semblant ja havia passat a causa d'onades de calor i en altres circumstàncies: cruelment exclosos. No ens adonem que aïllar els ancians i abandonar-los a càrrec d'altres sense un adequat i proper acompanyament de la família, mutila i empobreix la mateixa família. A més, acaba privant els joves d'aquest necessari contacte amb les seves arrels i amb una saviesa que la joventut per si sola no pot assolir.

20. Aquesta exclusió s'expressa de múltiples maneres, com en l'obsessió per reduir els costos laborals, que no s'adona de les greus conseqüèn-

12. Carta enc. *Laudato si'* (24 maig 2015), 57: AAS 107 (2015), 869.

13. *Discurs al Cos diplomàtic acreditat davant la Santa Seu* (11 gener 2016): AAS 108 (2016), 120.

14. *Discurs al Cos diplomàtic acreditat davant la Santa Seu* (13 gener 2014): AAS 106 (2014), 83-84.

cies que això ocasiona, perquè la desocupació que es produeix té per efecte directe expandir les fronteres de la pobresa.¹⁵ L'exclusió, a més, assumeix formes miserables que crèiem superades, com el racisme, que s'amaga i reapareix una i altra vegada. Les expressions de racisme tornen a avergonyir-nos demostrant així que els suposats avenços de la societat no són tan reals ni estan assegurats per sempre.

21. Hi ha regles econòmiques que han resultat eficaces per al creixement, però no així per al desenvolupament humà integral.¹⁶ Ha augmentat la riquesa, però sense equitat, i així el que passa és que «neixen noves pobreses».¹⁷ Quan diuen que el món modern ha reduït la pobresa, ho fan mesurant amb criteris d'altres èpoques no comparables amb la realitat actual. Perquè en altres temps, per exemple, no tenir accés a l'energia elèctrica no era considerat un signe de pobresa ni generava angoixa. La pobresa sempre s'analitza i s'entén en el context de les possibilitats reals d'un moment històric concret.

Drets humans no prou universals

22. Moltes vegades es percep que, de fet, els drets humans no són iguals per a tothom. El respecte d'aquests drets «és condició prèvia per al mateix desenvolupament social i econòmic d'un país. Quan es respecta la dignitat de l'home, i els seus drets són reconeguts i tutelats, floreix també la creativitat i l'enginy, i la personalitat humana pot desplegar les seves múltiples iniciatives en favor del bé comú».¹⁸ Però «observant amb atenció les nostres societats contemporànies, trobem nombroses contradiccions que ens porten a preguntar-nos si veritablement la igual dignitat de tots els éssers humans, proclamada solemnement fa 70 anys, és reconeguda, respectada, protegida i promoguda en totes les circumstàncies. En el món d'avui persisteixen nombroses formes d'injustícia, nodrides per visions antropològiques reductives i per un model econòmic basat en els guanys, que no dubta a explotar, excloure i fins i tot matar l'home. Mentre una part de la humanitat viu en opulència, una altra part

15. Cf. *Discurs a la Fundació Centesimus annus pro Pontifice* (25 maig 2013): *Insegnamenti*, I,1 (2013), 238.

16. Cf. S. Pau VI, Carta enc. *Populorum progressio* (26 març 1967), 14: AAS 59 (1967), 264.

17. Benet XVI, Carta enc. *Caritas in veritate* (29 juny 2009), 22: AAS 101 (2009), 657.

18. *Discurs a les autoritats*, Tirana – Albània (21 setembre 2014): AAS 106 (2014), 773.

veu la seva pròpia dignitat desconeguda, menyspreada o trepitjada i els seus drets fonamentals ignorats o violats». ¹⁹ Què diu això sobre la igualtat de drets fundada en la mateixa dignitat humana?

23. De manera semblant, l'organització de les societats a tot el món encara està lluny de reflectir amb claredat que les dones tenen exactament la mateixa dignitat i idèntics drets que els homes. S'afirma alguna cosa amb les paraules, però les decisions i la realitat criden un altre missatge. És un fet que «doblement pobres són les dones que pateixen situacions d'exclusió, maltractament i violència, perquè sovint es troben menors possibilitats de defensar els seus drets». ²⁰

24. Reconeguem igualment que, «tot i que la comunitat internacional ha adoptat diversos acords per posar fi a l'esclavitud en totes les seves formes, i ha disposat diverses estratègies per combatre aquest fenomen, encara hi ha milions de persones –infants, homes i dones de totes les edats– privats de la seva llibertat i obligats a viure en condicions similars a l'esclavitud. [...] Avui com ahir, a l'arrel de l'esclavitud es troba una concepció de la persona humana que admet que pugui ser tractada com un objecte. [...] La persona humana, creada a imatge i semblança de Déu, queda privada de la llibertat, mercantilitzada, reduïda a ser propietat d'un altre, amb la força, l'engany o la constricció física o psicològica; és tractada com un mitjà i no com un fi». Les xarxes criminals «utilitzen hàbilment les modernes tecnologies informàtiques per enganyar joves i joveíssims arreu del món». ²¹ L'aberració no té límits quan se sotmeten dones, després forçades a avortar. Un acte abominable que arriba fins i tot al segrest per tal de vendre els seus òrgans. Això fa que el tràfic de persones i altres formes actuals d'esclavitud esdevingui un problema mundial que necessita ser pres seriosament per la humanitat en el seu conjunt, perquè «tal com les organitzacions criminals utilitzen xarxes globals per aconseguir els seus objectius, l'acció per derrotar aquest fenomen requereix un esforç conjunt i també global per part dels diferents agents que conformen la societat». ²²

19. *Missatge als participants en la Conferència internacional "Els drets humans en el món contemporani: conquestes, omissions, negacions"* (10 desembre 2018): *L'Osservatore Romano*, 11-12 desembre 2018), p. 8.

20. Exhort. ap. *Evangelii gaudium* (24 novembre 2013), 212: AAS 105 (2013), 1108.

21. *Missatge per a la 48.ª Jornada Mundial de la Pau 1 gener 2015* (8 desembre 2014), 3-4: AAS 107 (2015), 69-71.

22. *Ibid.*, 5: AAS 107 (2015), 72.

Conflicte i por

25. Guerres, atemptats, persecucions per motius racials o religiosos, i tantes ofenses contra la dignitat humana es jutgen de diverses maneres segons convinguin o no a determinats interessos, fonamentalment econòmics. El que és veritat quan convé a un poderós deixa de ser-ho quan ja no el beneficia. Aquestes situacions de violència van «multiplicant-se dolorosament en moltes regions del món, fins a assumir les formes de la que podria anomenar una «tercera guerra mundial per etapes»».²³

26. Això no crida l'atenció si advertim l'absència d'horitzons que ens congreguin, perquè en tota guerra el que apareix en ruïnes és «el mateix projecte de fraternitat, inscrit en la vocació de la família humana», de manera que «qualsevol situació d'amenaça alimenta la desconfiança i el replegament».²⁴ Així, el nostre món avança en una dicotomia sense sentit amb la pretensió de «garantir l'estabilitat i la pau en base a una falsa seguretat sustentada per una mentalitat de por i desconfiança».²⁵

27. Paradoxalment, hi ha pors ancestrals que no han estat superades pel desenvolupament tecnològic; és més, han sabut amagar-se i potenciar-se rere noves tecnologies. Encara avui, rere la muralla de l'antiga ciutat hi ha l'abisme, el territori del desconegut, el desert. El que procedeixi d'allà no és fiable perquè no és conegut, no és familiar, no pertany al llogaret. És el territori del que és «bàrbar», del qual cal defensar-se a costa del que sigui. Per tant, es creen noves barreres per a la autopreservació, de manera que deixa d'existir el món i únicament existeix «el meu» món, fins al punt que molts deixen de ser considerats éssers humans amb una dignitat inalienable i passen a ser només «ells». Reapareix «la temptació de fer una cultura de murs, d'aixecar murs, murs en el cor, murs a la terra per evitar aquest trobament amb altres cultures, amb altres persones. I qualsevol que aixequi un mur, qui construeixi un mur, acabarà essent un esclau dins dels murs que ha construït, sense horitzons. Perquè li falta aquesta alteritat».²⁶

23. *Missatge per a la 49.ª Jornada Mundial de la Pau 1 gener 2016* (8 desembre 2015), 2: AAS 108 (2016), 49.

24. *Missatge per a la 53.ª Jornada Mundial de la Pau 1 gener 2020* (8 desembre 2019), 1: *L'Osservatore Romano*, 13 desembre 2019, p. 8.

25. *Discurs sobre les armes nuclears, Nagasaki – Japó* (24 novembre 2019): *L'Osservatore Romano*, 25-26 novembre 2019, p. 6.

26. *Discurs als professors i estudiants del Col·legi "San Carles" de Milà* (6 abril 2019): *L'Osservatore Romano*, 8-9 abril 2019, p. 6.

28. La solitud, les por i la inseguretats de tantes persones que se senten abandonades pel sistema, fan que es vagi creant un terreny fèrtil per a les màfies. Perquè aquestes s'afirmen presentant-se com «protectores» dels oblidats, moltes vegades a través de diverses ajudes, mentre persegueixen els seus interessos criminals. Hi ha una pedagogia típicament mafiosa que, amb una falsa mística comunitària, crea llaços de dependència i de subordinació dels quals és molt difícil alliberar-se.

Globalització i progrés sense un rumb comú

29. Amb el Gran Imam Ahmad Al-Tayyeb no ignorem els avenços positius que s'han donat en la ciència, en la tecnologia, en la medicina, en la indústria i en el benestar, sobretot en els països desenvolupats. No obstant això, «subratllem que, al costat d'aquests progressos històrics, grans i valuosos, es constata un deteriorament de l'ètica, que condiciona l'acció internacional, i un debilitament dels valors espirituals i del sentit de responsabilitat. Tot això contribueix al fet que es difongui una sensació general de frustració, de soledat i de desesperació. [...] Neixen focus de tensió i s'acumulen armes i municions, en una situació mundial dominada per la incertesa, la desil·lusió i la por al futur i controlada per interessos econòmics miops». També assenyalem «les fortes crisis polítiques, la injustícia i la manca d'una distribució equitativa dels recursos naturals. [...] Pel que fa a les crisis que porten a la mort milions de nens, reduïts ja a esquelets humans –a causa de la pobresa i de la fam–, regna un silenci internacional inacceptable».²⁷ Davant d'aquest panorama, si bé ens captiven molts avenços, no advertim un rumb realment humà.

30. En el món actual els sentiments de pertinença a una mateixa humanitat s'afebleixen, i el somni de construir junts la justícia i la pau sembla una utopia d'altres èpoques. Veiem com impera una indiferència còmoda, freda i globalitzada, filla d'una profunda desil·lusió que s'amaga rere l'engany d'una il·lusió: creure que podem ser totpoderosos i oblidar que estem tots a la mateixa barca. Aquest desengany que deixa enrere els grans valors fraterns porta «a una mena de cinisme. Aquesta és la temptació que nosaltres tenim davant, si anem per aquest camí de la desil·lusió o de la decepció. [...] L'aïllament i el tancament en un mateix o en els propis interessos mai no són el camí per tornar esperança i obrar una renovació, sinó que és la proximitat, la cultura del trobament. Aïllament,

27. *Document sobre la fraternitat humana per la pau mundial i la convivència comuna*, Abu Dabi (4 febrer 2019): *L'Osservatore Romano*, 4-5 febrer 2019, p. 6.

no; proximitat, sí. Cultura de l'enfrontament, no; cultura del trobament, sí».²⁸

31. En aquest món que corre sense un rumb comú, es respira una atmosfera on «la distància entre l'obsessió pel propi benestar i la felicitat compartida de la humanitat s'amplia fins al punt que fa la impressió que s'està produint un veritable cisma entre l'individu i la comunitat humana. [...] Perquè una cosa és sentir-se obligats a viure junts, i una altra molt diferent és apreciar la riquesa i la bellesa de les llavors de la vida en comú que cal buscar i conrear junts».²⁹ Avança la tecnologia sense pausa, però «que bonic seria si al creixement de les innovacions científiques i tecnològiques correspongués també una equitat i una inclusió social cada vegada més grans! Que bonic seria que a mesura que descobrim nous planetes llunyans, tornéssim a descobrir les necessitats del germà o de la germana en òrbita al voltant meu!».³⁰

Les pandèmies i altres flagells de la història

32. És veritat que una tragèdia global com la pandèmia de la Covid-19 va despertar durant un temps la consciència de ser una comunitat mundial que navega en una mateixa barca, on el mal d'un perjudica a tots. Recordem que ningú no se salva sol, que únicament és possible salvar-se junts. Per això vaig dir que «la tempesta desemmascara la nostra vulnerabilitat i deixa al descobert aquestes falses i supèrflues seguretats amb les qual havíem construït les nostres agendes, els nostres projectes, rutines i prioritats. [...] Amb la tempesta, va caure el maquillatge d'aquests estereotips amb què disfressàvem els nostres egos sempre pretensiosos de voler aparentar; i va deixar al descobert, una vegada més, aquesta beneïda pertinença comuna de la qual no podem ni volem evadir-nos; aquesta pertinença de germans».³¹

28. *Discurs al món de la cultura*, Càller – Itàlia (22 setembre 2013): *L'Osservatore Romano*, 23-24 setembre 2013), p. 7.

29. *Humana communitas*. Carta al President de la Pontifícia Acadèmia per a la Vida en ocasió del 25è aniversari de la seva institució (6 gener 2019), 2.6: *L'Osservatore Romano* 16 gener 2019), pp. 6-7.

30. *Videomissatge al TED2017 de Vancouver* (26 abril 2017): *L'Osservatore Romano* (27 abril 2017), p. 7.

31. *Moment extraordinari d'oració en temps d'epidèmia* (27 març 2020): *L'Osservatore Romano*, 29 març 2020, p. 10.

33. El món avançava de manera implacable cap a una economia que, utilitzant els avenços tecnològics, procurava reduir els «costos humans», i alguns pretenien fer-nos creure que n’hi havia prou la llibertat de mercat perquè tot estigués assegurat. Però el cop dur i inesperat d’aquesta pandèmia fora de control ha obligat per la força a tornar a pensar en els éssers humans, en tots, més que en el benefici d’alguns. Avui podem reconèixer que «ens hem alimentat amb somnis d’esplendor i grandesa i hem acabat menjant distracció, tancament i solitud; ens hem empatxat de connexions i hem perdut el gust de la fraternitat. Hem buscat el resultat ràpid i segur i ens veiem aclaparats per la impaciència i l’ansietat. Presos de la virtualitat hem perdut el gust i el sabor de la realitat».³² El dolor, la incertesa, la por i la consciència dels propis límits que ha despertat la pandèmia, fan ressonar la crida a repensar els nostres estils de vida, les nostres relacions, l’organització de les nostres societats i sobretot el sentit de la nostra existència.

34. Si tot està connectat, és difícil pensar que aquest desastre mundial no tingui relació amb la nostra manera d’enfrontar la realitat, prenent ser amos de la pròpia vida i de tot el que existeix. No vull dir que es tracta d’una mena de càstig diví. Tampoc n’hi hauria prou amb afirmar que el dany causat a la natura acaba cobrant-se els nostres atropellaments. És la realitat mateixa que gemega i es rebel·la. Ve a la ment el cèlebre vers del poeta Virgili que evoca les llàgrimes de les coses o de la història.³³

35. Però oblidem ràpidament les lliçons de la història, «mestra de vida».³⁴ Passada la crisi sanitària, la pitjor reacció seria la de caure encara més en una febre consumista i en noves formes de autopreservació egoista. Tant de bo que a la fi ja no hi siguin «els altres», sinó només un «nosaltres». Tant de bo que no es tracti d’un altre episodi sever de la història del qual no hàgim estat capaços d’aprendre. Tant de bo que no ens oblidem de la gent gran que van morir per falta de respiradors, en part com a resultat de sistemes de salut desmantellats any rere any. Tant de bo que tant de dolor no sigui inútil, que donem un salt cap a una forma nova de vida i descobrim definitivament que ens necessitem i ens devem els uns als altres, perquè la humanitat reneixi amb tots els rostres, totes les mans i totes les veus, més enllà de les fronteres que hem creat.

32. *Homilia durant la Santa Missa*, Skopje – Macedònia del Nord (7 maig 2019): *L’Os-servatore Romano*, 8 maig 2019, p. 12.

33. Cf. *Eneida* 1, 462: «Sunt lacrimae rerum et mentem mortalia tangunt».

34. «Historia [...] magistra vitae» (M. T. Ciceró, *De Oratore*, 2, 36).

36. Si no aconseguim recuperar la passió compartida per una comunitat de pertinença i de solidaritat, a la qual destinar temps, esforç i béns, la il·lusió global que ens enganya caurà ruïnosa i en deixarà molts a mercè de la nàusea i el buit. A més, no s'hauria d'ignorar ingènuament que «l'obsessió per un estil de vida consumista, sobretot quan només uns pocs puguin sostenir-lo, només podrà provocar violència i destrucció recíproca».³⁵ El «campi qui pugui» es traduirà ràpidament en el «tots contra tots», i això serà pitjor que una pandèmia.

Sense dignitat humana en les fronteres

37. Tant des d'alguns règims polítics populistes com des de plantejaments econòmics liberals, se sosté que cal evitar com sigui l'arribada de persones migrants. Al mateix temps s'argumenta que convé limitar l'ajuda als països pobres, de manera que toquin fons i decideixin prendre mesures d'austeritat. No s'adverteix que, darrere d'aquestes afirmacions abstractes difícils de sostenir, hi ha moltes vides que s'estripen. Molts escapen de la guerra, de persecucions, de catàstrofes naturals. D'altres, amb tot dret, «busquen oportunitats per a ells i per a les seves famílies. Somien amb un futur millor i volen crear les condicions perquè es faci realitat».³⁶

38. Lamentablement, altres són «atrets per la cultura occidental, de vegades amb expectatives poc realistes que els exposen a grans desil·lusions. Traficants sense escrúpols, sovint vinculats als càrtels de la droga i de les armes, exploten la situació de feblesa dels immigrants, que al llarg del seu viatge amb massa freqüència experimenten la violència, el tràfic de persones, l'abús psicològic i físic, i sofriments indescriptibles».³⁷ Els que emigren «han de separar-se del seu propi context d'origen i sovint viuen un desarrelament cultural i religiós. La fractura també fa a les comunitats d'origen, que perden els elements més vigorosos i emprenedors, i a les famílies, en particular quan emigra un dels pares o tots dos, deixant els fills al país d'origen».³⁸ Per tant, també «cal reafirmar el dret a no emigrar, és a dir, a tenir les condicions per a romandre en la pròpia terra».³⁹

35. Carta enc. *Laudato si'* (24 maig 2015), 204: AAS 107 (2015), 928.

36. Exhort. ap. postsin. *Christus vivit* (25 març 2019), 91.

37. *Ibid.*, 92.

38. *Ibid.*, 93.

39. Benet XVI, *Missatge per a la 99.ª Jornada Mundial del Migrant i del Refugiat* (12 octubre 2012): AAS 104 (2012), 908.

39. A més, «en alguns països d'arribada, els fenòmens migratoris susci-ten alarma i por, sovint fomentats i explotats amb fins polítics. Es difon així una mentalitat xenòfoba, de gent tancada i replegada sobre si mateixa». ⁴⁰ Els emigrants no són considerats prou dignes per participar en la vida social com qualsevol altre, i s'oblida que tenen la mateixa dignitat intrínseca de qualsevol persona. Per tant, han de ser «protagonistes del seu propi rescat». ⁴¹ Mai no es dirà que no són humans però, en la pràctica, amb les decisions i la manera de tractar-los, s'expressa que se'ls considera menys valuosos, menys importants, menys humans. És inacceptable que els cristians comparteixin aquesta mentalitat i aquestes actituds, fent prevaler de vegades certes preferències polítiques per sobre de profundes conviccions de la pròpia fe: la inalienable dignitat de cada persona humana més enllà del seu origen, color o religió, i la llei suprema de l'amor fratern.

40. «Les migracions constituïran un element determinant del futur del món». ⁴² Però avui estan afectades per una «pèrdua d'aquest «sentit de la responsabilitat fraterna», sobre el qual es basa tota societat civil». ⁴³ Europa, per exemple, corre seriosos riscos d'anar per aquest camí. Tot amb tot, «inspirant-se en el seu gran patrimoni cultural i religiós, té els instruments necessaris per defensar la centralitat de la persona humana i trobar un just equilibri entre el deure moral de tutelar els drets dels seus ciutadans, d'una banda, i, de l'altra, el de garantir l'assistència i l'acollida dels emigrants». ⁴⁴

41. Comprenc que davant les persones emigrants alguns tinguin dubtes i sentin temors. Ho entenc com a part de l'instint natural d'autodefensa. Però també és veritat que una persona i un poble només són fecunds si saben integrar creativament en el seu interior l'obertura als altres. Convido a anar més enllà d'aquestes reaccions primàries, perquè «el problema és quan aquests dubtes i aquestes pors condicionen la nostra forma de pensar i d'actuar fins al punt de convertir-nos en éssers intolerants,

40. Exhort. ap. postsin. *Christus vivit* (25 març 2019), 92.

41. *Missatge per a la 106.^a Jornada Mundial del Migrant i del Refugiat 2020* (13 maig 2020): *L'Osservatore Romano*, 16 maig 2020), p. 8.

42. *Discurs al Cos diplomàtic acreditat davant la Santa Seu* (11 gener 2016): AAS 108 (2016), 124.

43. *Discurs al Cos diplomàtic acreditat davant la Santa Seu* (13 gener 2014): AAS 106 (2014), 84.

44. *Discurs al Cos diplomàtic acreditat davant la Santa Seu* (11 gener 2016): AAS 108 (2016), 123.

tancats i potser, sense adonar-nos, fins i tot racistes. La por ens priva així del desig i de la capacitat de trobament amb l'altre».⁴⁵

La il·lusió de la comunicació

42. Paradoxalment, mentre es desenvolupen actituds tancades i intolerants que ens isolen respecte als altres, s'escurcen o desapareixen les distàncies fins al punt que deixa d'existir el dret a la intimitat. Tot es converteix en una mena d'espectacle que pot ser espiat, vigilat, i la vida s'exposa a un control constant. En la comunicació digital es vol mostrar tot i cada individu esdevé objecte de mirades que furguen, despullen i divulguen, sovint de manera anònima. El respecte a l'altre es fa trossos i, d'aquesta manera, al mateix temps que el desplaço, l'ignoro i el mantinc lluny, sense cap pudor puc envair la seva vida fins a l'extrem.

43. D'altra banda, els moviments digitals d'odi i destrucció no constitueixen –com alguns pretenen fer creure– una forma adequada d'ajut mutu, sinó meres associacions contra un enemic. En canvi, «els mitjans de comunicació digitals poden exposar al risc de dependència, d'aïllament i de progressiva pèrdua de contacte amb la realitat concreta, obstaculitzant el desenvolupament de relacions interpersonals autèntiques».⁴⁶ Calen gestos físics, expressions de la cara, silencis, llenguatge corporal, i fins el perfum, la tremolor de les mans, el rubor, la transpiració, perquè tot això parla i forma part de la comunicació humana. Les relacions digitals, que eximeixen del laboriós cultiu d'una amistat, d'una reciprocitat estable, i fins i tot d'un consens que madura amb el temps, tenen aparença de sociabilitat. No construeixen veritablement un «nosaltres» sinó que solen dissimular i amplificar el mateix individualisme que s'expressa en la xenofòbia i en el menyspreu dels febles. La connexió digital no és suficient per tendir ponts, no arriba a unir la humanitat.

Agressivitat sense pudor

44. Al mateix temps que les persones preserven el seu aïllament consumista i còmode, trien una vinculació constant i febril. Això afavoreix l'ebullició de formes insòlites d'agressivitat, d'insults, maltractaments,

45. *Missatge per a la 105.ª Jornada Mundial del Migrant i del Refugiat* (27 maig 2019): *L'Osservatore Romano*, 27-28 maig 2019, p. 8.

46. Exhort. ap. postsin. *Christus vivit* (25 març 2019), 88.

desqualificacions, fuetades verbals fins destrossar la figura de l'altre, en un desenfrenament que no podria existir en el contacte cos a cos sense que acabéssim destruint-nos entre tots. L'agressivitat social troba en els dispositius mòbils i en els ordinadors un espai d'ampliació sense igual.

45. Això ha permès que les ideologies perdin tot pudor. El que fins fa pocs anys no podia ser dit per algú sense el risc de perdre el respecte de tot el món, avui pot ser expressat amb tota cruessa encara per algunes autoritats polítiques i romandre impune. Cal no ignorar que «en el món digital hi ha en joc ingents interessos econòmics, capaços de realitzar formes de control tan subtils com invasives, creant mecanismes de manipulació de les consciències i del procés democràtic. El funcionament de moltes plataformes sovint acaba per afavorir el trobament entre persones que pensen de la mateixa manera, obstaculitzant la confrontació entre les diferències. Aquests circuits tancats faciliten la difusió d'informacions i notícies falses, fomentant prejudicis i odis».⁴⁷

46. Convé reconèixer que els fanatismes que porten a destruir els altres són protagonitzats també per persones religioses, sense excloure els cristians, que «poden formar part de xarxes de violència verbal a través d'internet i dels diversos fòrums o espais d'intercanvi digital. Fins i tot en mitjans catòlics es poden perdre els límits, se solen naturalitzar la difamació i la calúmnia, i sembla quedar fora tota ètica i respecte per la fama d'altri».⁴⁸ Què s'aporta així a la fraternitat que el Pare comú ens proposa?

Informació sense saviesa

47. La veritable saviesa suposa l'encontre amb la realitat. Però avui tot es pot produir, dissimular, alterar. Això fa que el trobament directe amb els límits de la realitat es torni intolerable. Com a conseqüència, s'opera un mecanisme de «selecció» i es crea l'hàbit de separar immediatament el que m'agrada del que no m'agrada, allò que m'atreu d'allò em desagrada. Amb la mateixa lògica es trien les persones amb les quals un decideix compartir el món. Així les persones o situacions que ferien la nostra sensibilitat o ens provocaven desgrat avui senzillament són eliminades en les xarxes virtuals, construint un cercle virtual que ens aïlla de l'entorn en què vivim.

47. *Ibid.*, 89.

48. Exhort. ap. *Gaudete et exsultate* (19 març 2018), 115.

48. Asseure'ns a escoltar un altre, característic d'una trobament humà, és un paradigma d'actitud receptiva, de qui supera el narcisisme i acull l'altre, li presta atenció, l'acull en el propi cercle. Però «el món d'avui és majoritàriament un món sord [...]. A vegades la velocitat del món modern, la cosa frenètica ens impedeix escoltar bé el que diu una altra persona. I quan està a la meitat del seu diàleg, ja l'hem interromput i li volem contestar quan encara no ha acabat de dir. Cal no perdre la capacitat d'escolta». Sant Francesc d'Assís «va escoltar la veu de Déu, va escoltar la veu del pobre, va escoltar la veu del malalt, va escoltar la veu de la natura. I tot això ho transforma en un estil de vida. Desitjo que la llavor de sant Francesc creixi en molts cors».⁴⁹

49. En desaparèixer el silenci i l'escolta, convertint-ho tot en clics i missatges ràpids i ansiosos, es posa en risc aquesta estructura bàsica d'una sàvia comunicació humana. Es crea un nou estil de vida on un construeix el que vol tenir davant, excloent tot allò que no es pugui controlar o conèixer superficialment i instantàniament. Aquesta dinàmica, per la seva lògica intrínseca, impedeix la reflexió serena que podria portar-nos a una saviesa comuna.

50. Podem buscar junts la veritat en el diàleg, en la conversa reposada o en la discussió apassionada. És un camí perseverant, fet també de silencis i de sofriments, capaç de recollir amb paciència la llarga experiència de les persones i dels pobles. El cúmul aclaparador d'informació que ens inunda no vol dir més saviesa. La saviesa no es fabrica amb recerques ansioses per internet, ni és un conjunt d'informació la veracitat de la qual no està assegurada. D'aquesta manera no es madura en el trobament amb la veritat. Les converses finalment només giren al voltant de les últimes dades, són merament horitzontals i acumulatives. Però no es presta una detinguda atenció i no es penetra en el cor de la vida, no es reconeix el que és essencial per donar un sentit a l'existència. Així, la llibertat és una il·lusió que ens venen i que es confon amb la llibertat de navegar davant d'una pantalla. El problema és que un camí de fraternitat, local i universal, només pot ser recorregut per esperits lliures i disposats a trobades reals.

49. Del film *El Papa Francisco – Un hombre de palabra. La esperanza es un mensaje universal*, de Wim Wenders (2018).

Submissions i automenyspreus

51. Alguns països reeixits des del punt de vista econòmic es presenten com a models culturals per als països poc desenvolupats, en lloc de procurar que cadascú creixi amb el seu estil propi, perquè desenvolupi les seves capacitats d'innovar des dels valors de la seva cultura. Aquesta nostàlgia superficial i trista, que porta a copiar i comprar en lloc de crear, dóna espai a una autoestima nacional molt baixa. En els sectors benestants de molts països pobres, i de vegades en els que han aconseguit sortir de la pobresa, s'adverteix la incapacitat d'acceptar característiques i processos propis, caient en un menyspreu de la pròpia identitat cultural com si fos l'única causa dels mals.

52. Destrossar l'autoestima d'algú és una manera fàcil de dominar-lo. Darrere d'aquestes tendències que busquen homogeneïtzar el món, afloren interessos de poder que es beneficien de la baixa estima de si mateix, al moment que, a través dels mitjans i de les xarxes, s'intenta crear una nova cultura al servei dels més poderosos. Això és aprofitat per l'especulació financera i l'espoliació, on els pobres són els que sempre perden. D'altra banda, ignorar la cultura d'un poble fa que molts líders polítics no aconsegueixin implementar un projecte eficient que pugui ser lliurement assumit i sostingut en el temps.

53. S'oblida que «no hi ha pitjor alienació que experimentar que no tenen arrels, que no es pertany a ningú. Una terra serà fecunda, un poble donarà fruit, i podrà engendrar el dia de demà només en la mesura que generi relacions de pertinença entre els seus membres, que creï lligams d'integració entre les generacions i les diferents comunitats que la conformen; i també en la mesura que trenqui els cercles que atordeixen els sentits allunyant-nos cada vegada més els uns dels altres».⁵⁰

Esperança

54. Malgrat aquestes ombres denses que no són ignorades, en les properes pàgines vull fer-me ressò de molts camins d'esperança. Perquè Déu continua vessant en la humanitat llavors de bé. La recent pandèmia ens ha permès de rescatar i de posar en valor molts companys i companyes de viatge que, en la por, han reaccionat donant la pròpia vida. Hem estat

50. *Discurs a les autoritats, la societat civil i el Cos diplomàtic*, Tallin – Estonia (25 setembre 2018); *L'Osservatore Romano*, 27 setembre 2018), p. 7.

capaços de reconèixer com les nostres vides estan teixides i sostingudes per persones normals que, sense dubte, han escrit els esdeveniments decisius de la nostra història compartida: metges, infermers i infermeres, farmacèutics, empleats dels supermercats, personal de neteja, cuidadors, transportistes, homes i dones que treballen per proporcionar serveis essencials i seguretat, voluntaris, sacerdots, religioses,... han comprès que ningú no se salva sol.⁵¹

55. Convido a l'esperança, que «ens parla d'una realitat que està arrelada en la profunditat de l'ésser humà, independentment de les circumstàncies concretes i els condicionaments històrics en què viu. Ens parla d'una set, d'una aspiració, d'un anhel de plenitud, de vida assolida, d'un mesurar-se amb allò que és gran, que omple el cor i eleva l'esperit cap a coses grans, com ara la veritat, la bondat i la bellesa, la justícia i l'amor. [...] L'esperança és audaç, sap mirar més enllà de la comoditat personal, de les petites seguretats i compensacions que estrenyen l'horitzó, per obrir-se a grans ideals que fan la vida més bella i digna».⁵² Caminem en esperança.

Capítol segon

UN ESTRANY EN EL CAMÍ

56. Tot el que he esmentat en el capítol anterior és més que una asèptica descripció de la realitat, ja que «els goigs i les esperances, les tristeses i les angoixes dels homes del nostre temps, sobretot dels pobres i de tots els qui pateixen, són alhora goigs i esperances, tristeses i angoixes dels deixebles de Crist. No hi ha res veritablement humà que no trobi ressò en el seu cor».⁵³ En l'intent de buscar una llum enmig del que estem vivint, i abans de plantejar algunes línies d'acció, proposo dedicar un capítol a una paràbola dita per Jesucrist fa dos mil anys. Perquè, si bé aquesta carta està adreçada a totes les persones de bona voluntat, més enllà de les seves conviccions religioses, la paràbola s'expressa de tal manera que qualsevol de nosaltres pot deixar-se interpel·lar per ella.

51. Cf. *Moment extraordinari d'oració en temps d'epidèmia* (27 març 2020): *L'Osservatore Romano*, 29 març 2020, p. 10; *Missatge per a la 4.ª Jornada Mundial dels Pobres 2020* (13 juny 2020), 6: *L'Osservatore Romano*, 14 juny 2020, p. 8.

52. *Salutació als joves del Centro Cultural Padre Félix Varela*, La Habana – Cuba (20 setembre 2015): *L'Osservatore Romano* (21-22 setembre 2015), p. 6.

53. Conc. Ecum. Vat. II, Const. past. *Gaudium et spes*, sobre l'Església en el món actual, 1.

«Llavors, un mestre de la Llei es va aixecar i, per posar a prova Jesús, li va fer aquesta pregunta: “Mestre, què haig de fer per a posseir la vida eterna?” Jesús li digué: “Què hi ha escrit en la Llei? Què hi llegeixes?” Ell va respondre: “Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb totes les forces i amb tot el pensament, i estima els altres com a tu mateix”. Jesús li digué: “Has respost bé: fes això i viuràs”. Però ell, amb ganes de justificar-se, preguntà a Jesús: “I qui són els altres que haig d'estimar?” Jesús va contestar dient: “Un home baixava de Jerusalem a Jericó i va caure en mans d'uns bandolers, que el despullaren, l'apallissaren i se n'anaren deixant-lo mig mort. Casualment baixava per aquell camí un sacerdot; quan el veié, passà de llarg per l'altra banda. Igualment un levita arribà en aquell indret; veié l'home i passà de llarg per l'altra banda. Però un samarità que anava de viatge va arribar prop d'ell, el veié i se'n compadí. S'hi acostà, li amorosí les ferides amb oli i vi i les hi embenà; després el pujà a la seva pròpia cavalcadura, el duqué a l'hostal i se'n va ocupar. L'endemà va treure's dos denaris i els va donar a l'hostaler dient-li: «Ocupa't d'ell i, quan jo torni a passar, et pagaré les despeses que facis de més». Quin d'aquests tres et sembla que es va comportar com a proïme de l'home que va caure en mans dels bandolers? Ell respongué: «El qui el va tractar amb amor». Llavors Jesús li digué: «Vés, i tu fes igual»» (Lc 10,25-37).

El rerefons

57. Aquesta paràbola recull un rerefons de segles. Poc després de la narració de la creació del món i de l'ésser humà, la Bíblia planteja el desafiament de les relacions entre nosaltres. Caïn destrueix el seu germà Abel, i ressona la pregunta de Déu: «On és el teu germà Abel?» (Gn 4,9). La resposta és la mateixa que sovint donem nosaltres: «És que sóc guardià del meu germà?» (*Ibid.*). En preguntar, Déu qüestiona tot tipus de determinisme o fatalisme que pretengui justificar la indiferència com a única resposta possible. Ens habilita, per contra, a crear una cultura diferent que ens orienti a superar les enemistats i a tenir cura els uns dels altres.

58. El llibre de Job recorre al fet de tenir un mateix Creador com a base per a sostenir alguns drets comuns: «Que potser el que em va formar al ventre no el va formar també a ell i ens va modelar de la mateixa manera en la matriu?» (31,15). Molts segles després, sant Ireneu ho expressarà amb la imatge de la melodia: «L'amant de la veritat no ha de deixar-se enganyar per l'interval particular de cada so, ni suposar que un sigui l'ar-

tífex i el creador d'aquest so i un altre l'artífex i el creador de l'altre [...], sinó que ha de pensar que l'ha fet un de sol».⁵⁴

59. En les tradicions jueves, l'imperatiu d'estimar i cuidar l'altre semblava restringir-se a les relacions entre els membres d'una mateixa nació. L'antic precepte «estima els altres com a tu mateix» (Lv 19,18) s'entenia ordinàriament com referit als connacionals. No obstant això, especialment en el judaisme que es va desenvolupar fora de la terra d'Israel, els confins es van anar ampliant. Va aparèixer la invitació a no fer als altres el que no vols que et facin (cf. Tb 4,15). El savi Hil·lel (segle I a.C.) deia sobre això: «Això és la Llei i els Profetes. Tota la resta és comentari».⁵⁵ El desig d'imitar les actituds divines duu a superar aquella tendència a limitar-se als més propers: «La misericòrdia de cada persona s'estén al seu proïme, però la misericòrdia del Senyor arriba a tots els vivents» (Sir 18,13).

60. En el Nou Testament, el precepte d'Hil·lel es va expressar de manera positiva: «Tracteu en tot als altres com vosaltres voleu ser tractats, perquè en això consisteixen la Llei i els Profetes» (Mt 7,12). Aquesta crida és universal, tendeix a abastar tothom, només per la seva condició humana, perquè l'Altíssim, el Pare celestial «fa sortir el sol sobre bons i dolents» (Mt 5,45). Com a conseqüència es reclama: «Sigueu compassius tal com el vostre Pare és misericordiós» (Lc 6,36).

61. Hi ha una motivació per ampliar el cor de manera que no exclogui l'estranger, que pot trobar-se ja en els textos més antics de la Bíblia. Es degut al constant record del poble jueu d'haver viscut com a foraster a Egipte:

«No maltractis ni oprimeixis l'immigrant que resideix en el teu territori, perquè vosaltres vau ser immigrants al país d'Egipte» (Ex 22,20).

«No oprimeixis l'immigrant: vosaltres sabeu què és ser immigrant, perquè vau ser immigrants al país d'Egipte» (Ex 23,9).

«Si un immigrant ve a residir entre vosaltres, a la seva terra, no l'oprimiu. L'immigrant resident serà per a vosaltres com el compatriota; l'estimaràs com a tu mateix, perquè vosaltres vau ser immigrants al país d'Egipte» (Lv 19,33-34).

54. S. Ireneu de Lió, *Adversus Haereses* 2, 25, 2: PG 7/1, 798-s.

55. *Talmud Bavli* (Talmud de Babilònia), *Shabbat*, 31 a.

«Quan veremís, no passis després a esgotimar. Deixa el que hi quedí per a l'immigrant, l'orfe i la viuda. Recorda que eres esclau en el país d'Egipte» (Dt 24,21-22).

En el Nou Testament ressona amb força la crida a l'amor fratern:

«Tota la Llei troba la seva plenitud en un sol manament, que és aquest: Estima els altres com a tu mateix (Ga 5,14).

«El qui estima el seu germà, està en la llum, i res no el fa ensopegar. El qui odia el seu germà, està en la foscor» (1 Jn 2,10-11).

«Nosaltres sabem que hem passat de la mort a la vida, perquè estimem els germans. Qui no estima roman en la mort» (1 Jn 3,14).

«Qui no estima el seu germà, que veu, no pot estimar Déu, que no veu» (1 Jn 4,20).

62. També aquesta proposta d'amor podia entendre's malament. Per alguna cosa, davant de la temptació de les primeres comunitats cristianes de crear grups tancats i aïllats, sant Pau exhortava els seus deixebles a tenir caritat entre ells «i amb tots» (1Te 3,12), i en la comunitat de Joan es demanava que els germans fossin ben rebuts, «fins i tot els qui estan de pas» (3Jn 5). Aquest context ajuda a comprendre el valor de la paràbola del bon samarità: a l'amor no li importa si el germà ferit és d'aquí o és d'allà. Perquè és l'«amor que trenca les cadenes que ens aïllen i separen, tendint ponts; amor que ens permet construir una gran família on tots puguem sentir-nos a casa [...]. Amor que sap de compassió i de dignitat».⁵⁶

L'abandonat

63. Jesús explica que hi havia un home ferit, a terra al llarg del camí, que havia estat assaltat. Van passar diversos al seu costat però van fugir, no es van aturar. Eren persones amb funcions importants en la societat, que no tenien al cor l'amor pel bé comú. No van ser capaços de perdre uns minuts per atendre el ferit o almenys per buscar ajuda. Un es va aturar, li va regalar proximitat, el va curar amb les seves pròpies mans, va posar també diners de la seva butxaca i se'n va ocupar. Sobretot, li va donar

56. *Discurs als assistits de les obres de caritat de l'Església*, Tallin – Estonia (25 setembre 2018); *L'Osservatore Romano*, 27 setembre 2018), p. 8.

una cosa que en aquest món ansiós escatimem molt: li va donar el seu temps. Segurament ell tenia els seus plans per aprofitar aquell dia segons les seves necessitats, compromisos o desitjos. Però va ser capaç de deixar-ho tot a un costat davant el ferit, i sense conèixer-lo el va considerar digne de dedicar el seu temps.

64. Amb qui t'identifiques? Aquesta pregunta és crua, directa i determinant. A quin d'ells t'assembles? Ens cal reconèixer la temptació que ens envolta de desentendre'ns dels altres; especialment dels més febles. Di-guem-ho, hem crescut en molts aspectes, encara que som analfabets en acompanyar, cuidar i sostenir els més fràgils i febles de les nostres societats desenvolupades. Ens acostumem a mirar al costat, a passar pel costat, a ignorar les situacions fins que aquestes ens colpegen directament.

65. Assalten una persona al carrer, i molts s'escapen com si no haguessin vist res. Sovint hi ha persones que atropellen algú amb el seu automòbil i fugen. Només els importa evitar problemes, no els interessa si un ésser humà es mor per culpa seva. Però aquests són signes d'un estil de vida generalitzat, que es manifesta de diverses maneres, potser més subtils. A més, com que tots estem molt concentrats en les nostres pròpies necessitats, veure algú patint ens molesta, ens pertorba, perquè no volem perdre el nostre temps per culpa dels problemes aliens. Aquests són símptomes d'una societat malalta, perquè busca construir-se d'esquena al dolor.

66. Millor no caure en aquesta misèria. Mirem el model del bon samarità. És un text que ens convida que ressorgeixi la nostra vocació de ciutadans del propi país i de tot el món, constructors d'un nou vincle social. És una crida sempre nova, encara que està escrit com a llei fonamental del nostre ésser: que la societat s'encamini a la prossecució del bé comú i, a partir d'aquesta finalitat, reconstrueixi una i altra vegada al seu ordre polític i social, el seu teixit de relacions, el seu projecte humà. Amb els seus gestos, el bon samarità va reflectir que «l'existència de cada un de nosaltres està lligada a la dels altres: la vida no és temps que passa, sinó temps de trobada».⁵⁷

67. Aquesta paràbola és una icona il·luminadora, capaç de posar de manifest l'opció de fons que necessitem prendre per reconstruir aquest

57. Videomissatge al TED2017 de Vancouver (26 abril 2017): *L'Osservatore Romano*, 7 abril 2017, p. 7.

món que ens fa mal. Davant tant de dolor, davant de tanta ferida, l'única sortida és ser com el bon samarità. Tota altra opció acaba o bé a la banda dels bandolers o bé a la banda dels qui passen de llarg, sense compadir-se del dolor de l'home ferit en el camí. La paràbola ens mostra amb quines iniciatives es pot refer una comunitat a partir d'homes i dones que fan seva la fragilitat dels altres, que no deixen que s'erigeixi una societat d'exclusió, sinó que es fan proïsme i aixequen i rehabiliten el caigut, perquè el bé sigui comú. Al mateix temps, la paràbola ens de guàrdia de certes actituds de persones que ens miren només elles mateixes i no es fan càrrec de les exigències ineludibles de la realitat humana.

68. El relat, diguem-ho clarament, no fa passar un ensenyament d'ideals abstractes, ni se circumscriu a la funcionalitat d'una moralitat eticosocial. Ens revela una característica essencial de l'ésser humà, moltes vegades oblidada: hem estat fets per a la plenitud que només s'aconsegueix en l'amor. No és una opció possible viure indiferents davant el dolor, no podem deixar que ningú quedi «als marges de la vida». Això ens ha d'indignar, fins a fer-nos baixar de la nostra serenitat per alterar-nos pel sofriment humà. Això és dignitat.

Una història que es repeteix

69. La narració és senzilla i lineal, però té tota la dinàmica d'aquesta lluita interna que es dona en l'elaboració de la nostra identitat, en tota existència llançada al camí per realitzar la fraternitat humana. Un cop encaminats, ens trobem, indefectiblement, amb l'home ferit. Avui, i cada vegada més, hi ha ferits. La inclusió o l'exclusió de la persona que pateix al costat del camí defineix tots els projectes econòmics, polítics, socials i religiosos. Enfrontem cada dia l'opció de ser bons samaritans o indiferents viatjants que passen de llarg. I si estenem la mirada a la totalitat de la nostra història i al món en el seu conjunt, tots som o hem estat com aquests personatges: tots tenim una mica de ferit, una mica de bandoler, una mica dels qui passen de llarg i una mica de bon samarità.

70. És notable com les diferències dels personatges del relat queden totalment transformades en confrontar-se amb la dolorosa manifestació del caigut, de l'humiliat. Ja no hi ha distinció entre habitant de Judea i habitant de Samaria, no hi ha sacerdot ni comerciant; simplement hi ha dos tipus de persones: les que es fan càrrec del dolor i les que passen de llarg; les que s'inclinen reconeixent el caigut i les que distreuen la seva mirada i acceleren el pas. En efecte, les nostres múltiples màscares,

les nostres etiquetes i els nostres disfresses cauen: és l'hora de la veritat. Ens inclinarem per tocar i curar les ferides dels altres? Ens inclinarem per carregar-nos a l'esquena els uns als altres? Aquest és el desafiament present, al qual no hem de tenir-li por. En els moments de crisi l'opció esdevé urgent: podríem dir que, en aquest moment, tot el qui no és bandoler o tot el qui no passa de llarg, o bé esta ferit o s'està posant a l'esquena algun ferit.

71. La història del bon samarità es repeteix: es torna cada vegada més visible perquè la desídia social i política fa de molts llocs del nostre món un camí desolat, on les disputes internes i internacionals i els saquejos d'oportunitats deixen tants marginats, estesos a un costat de camí. En la seva paràbola, Jesús no planteja vies alternatives, com ¿què hauria estat d'aquell malferit o del qui el va ajudar, si la ira o la set de venjança haguessin guanyat espai en els seus cors? Ell confia en la part millor de l'esperit humà i amb la paràbola l'anima a fer que s'adhereixi a l'amor, recuperi el sofrent i construeixi una societat digna d'aquest nom.

Els personatges

72. La paràbola comença amb els saltejadors. El punt de partida que tria Jesús és una agressió ja consumada. No ens fa aturar a lamentar el fet, no dirigeix la nostra mirada cap als saltejadors. Els coneixem. Hem vist avançar en el món les denses ombres de l'abandonament, de la violència utilitzada amb mesquins interessos de poder, acumulació i divisió. La pregunta podria ser: ¿Deixarem estès el qui està danyat per córrer cadascun a protegir-se de la violència o perseguir els lladres? Serà el ferit la justificació de les nostres divisions irreconciliables, de les nostres indiferències cruels, dels nostres enfrontaments interns?

73. Després la paràbola ens fa fixar la mirada clarament en els qui passen de llarg. Aquesta perillosa indiferència de no aturar-se, innocent o no, producte del menyspreu o d'una trista distracció, fa dels personatges del sacerdot i del levita un no menys trist reflex d'aquesta distància que isola de la realitat. Hi ha moltes maneres de passar de llarg que es complementen: una és replegar-se sobre si mateix, desentendre's dels altres, ser-los indiferents. Una altra seria només mirar cap enfora. Respecte a aquesta última manera de passar de llarg, en alguns països, o en certs sectors d'aquests, hi ha un menyspreu dels pobres i de la seva cultura, i un viure amb la mirada posada cap enfora, com si un projecte de país importat intentés ocupar el seu lloc. Així es pot justificar la indiferència

d'alguns, perquè aquells que podrien tocar-los el cor amb els seus reclams simplement no existeixen. Estan fora del seu horitzó d'interessos.

74. En els qui passen de llarg hi ha un detall que no podem ignorar; eren persones religioses. És més, es dedicaven a donar culte a Déu: un sacerdot i un levita. Això és un fort toc d'atenció, indica que el fet de creure en Déu i d'adorar-lo no garanteix viure com a Déu li agrada. Una persona de fe pot no ser fidel a tot el que aquesta mateixa fe li reclama, i tanmateix pot sentir-se prop de Déu i creure amb més dignitat que els altres. Però hi ha maneres de viure la fe que faciliten l'obertura de cor als germans, i aquesta serà la garantia d'una autèntica obertura a Déu. Sant Joan Crisòstom va arribar a expressar amb molta claredat aquest desafiament que es planteja als cristians: «¿Voleu honorar el cos de Crist? No el menyspreu quan el veieu nu. Ni l'honoreu aquí, al temple, amb ornaments de seda, mentre a fora deixeu que passi fred i nuesa».⁵⁸ La paradoxa és que de vegades, els qui diuen no creure, poden viure la voluntat de Déu millor que els creients.

75. Els «ladres de camí» solen tenir com a aliats secrets als quals «passen pel camí mirant a un altre costat». Es tanca el cercle entre els qui fan servir i enganyen a la societat per espoliar-la, i els qui creuen mantenir la puresa en la seva funció crítica, però al mateix temps viuen d'aquest sistema i dels seus recursos. Hi ha una trista hipocresia quan la impunitat del delictes, de l'ús de les institucions per al profit personal o corporatiu i altres mals que no aconseguim desterrar, s'uneixen a una permanent desqualificació de tot, a la constant sembra de sospita que fa estendre la desconfiança i la perplexitat. L'engany del «tot està malament» és respost amb un «ningú no ho pot arreglar», «què puc fer jo?». D'aquesta manera, es nodreix el desencant i la desesperança, i això no encoratja un esperit de solidaritat i de generositat.

76. Mirem finalment l'home ferit. De vegades ens sentim com ell, malferits i estesos al costat del camí. Ens sentim també deseparats per les nostres institucions desarmades i desproveïdes, o dirigides al servei dels interessos d'uns pocs, de fora i de dins. Perquè «en la societat globalitzada, hi ha un estil elegant de mirar a una altra banda que es practica recurrentment: sota la vestimenta del que és políticament correcte o les modes ideològiques, es mira el qui pateix sense tocar-lo, se'l televisa en directe, fins i tot s'adopta un discurs en aparença tolerant i ple d'eufemismes».⁵⁹

58. *Homiliae in Matthaeum*, 50, 3: PG 58, 508.

59. *Missatge en ocasió de l'Encontre dels Moviments populars*, Modesto – USA (10 febrer 2017): AAS 109 (2017), 291.

Recomençar

77. Cada dia se'ns ofereix una nova oportunitat, una etapa nova. No hem d'esperar-ho tot dels qui ens governen, seria infantil. Gaudim d'un espai de corresponsabilitat capaç d'iniciar i generar nous processos i transformacions. Siguem part activa en la rehabilitació i l'auxili de les societats ferides. Avui estem davant la gran oportunitat de manifestar la nostra essència fraterna, de ser altres bons samaritans que carreguin sobre si el dolor dels fracassos, en comptes d'accentuar odís i ressentiments. Com el viatger ocasional de la nostra història, només falta el desig gratuït, pur i simple de voler ser poble, de ser constants i incansables en la tasca d'incloure, d'integrar, d'aixecar el caigut; encara que moltes vegades ens veiem immersos i condemnats a repetir la lògica dels violents, dels qui només nodreixen ambicions per a si mateixos, difusors de la confusió i la mentida. Que altres continuï pensant en la política o en l'economia per als seus jocs de poder. Alimentem allò que és bo i posem-nos al servei del bé.

78. És possible començar des de baix i, cas per cas, pugnar per allò que és més concret i local, fins a l'últim racó de la pàtria i del món, amb la mateixa cura que el vianant de Samaria va tenir per cada nafra del ferit. Busquem els altres i fem-nos càrrec de la realitat que ens correspon sense por al dolor o la impotència, perquè allí hi ha tot el bé que Déu ha sembrat en el cor de l'ésser humà. Les dificultats que semblen enormes són l'oportunitat per créixer, i no l'excusa per a la tristesa inerta que afavoreix la submissió. Però no ho fem sols, individualment. El samarità va buscar un hostaler que pogués tenir cura d'aquell home, com nosaltres som convidats a convocar i trobar-nos en un «nosaltres» que sigui més fort que la suma de petites individualitats; recordem que «el tot és més que la part».⁶⁰ Renunciem a la mesquinesa i al ressentiment dels particularismes estèrils, dels enfrontaments sense fi. Deixem d'amagar el dolor de les pèrdues i fem-nos càrrec dels nostres crims, desídies i mentides. La reconciliació reparadora ens ressuscitarà, i ens farà perdre la por a nosaltres mateixos i als altres.

79. El samarità del camí se'n va anar sense esperar reconeixements ni gratituds. El lliurament al servei era la gran satisfacció davant del seu Déu i a la seva vida, i per això, un deure. Tots tenim responsabilitat sobre el ferit que és el poble mateix i tots els pobles de la terra. Cuidem la fragilitat

60. Exhort. ap. *Evangelii gaudium* (24 novembre 2013), 235: AAS 105 (2013), 1115.

de cada home, de cada dona, de cada nen i de cada ancià, amb aquella actitud solidària i atenta, l'actitud de proximitat del bon samarità.

El proïsme sense fronteres

80. Jesús va proposar aquesta paràbola per respondre una pregunta: Qui és el meu proïsme? La paraula «proïsme» a la societat de l'època de Jesús solia indicar el qui és més proper, pròxim. S'entenia que l'ajuda s'havia de dirigir en primer lloc al qui pertany al propi grup, a la pròpia raça. Un samarità, per a alguns jueus d'aquella època, era considerat un ésser menyspreable, impur, i per tant no l'inclouïa dins dels éssers proper que havia d'ajudar. El jueu Jesús transforma completament aquest plantejament: no ens convida a preguntar-nos qui són els qui estan a prop nostre, sinó a tornar-nos nosaltres propers, proïsme.

81. La proposta és la de fer-se presents davant el qual necessita ajuda, independentment de si forma part del propi cercle de pertinença. En aquest cas, el samarità va ser el qui es va *fer proïsme* del jueu ferit. Per tornar-se proper i present, va travessar totes les barreres culturals i històriques. La conclusió de Jesús és una comanda: «Vés, i tu fes igual» (Lc 10,37). És a dir, ens interpel·la a deixar de banda tota diferència i, davant el sofriment, tornar-nos propers a qualsevol. Llavors, ja no dic que tinc «proïsmes» als que he d'ajudar, sinó que em sento cridat a tornar-me jo un proïsme dels altres.

82. El problema és que Jesús destaca, a propòsit d'això, que l'home ferit era un jueu –habitant de Judea–, mentre que el qui es va aturar i el va auxiliar era un samarità –habitant de Samària–. Aquest detall té una importància excepcional per reflexionar sobre un amor que s'obre a tots. Els samaritans habitaven una regió que havia estat contagiada per ritus pagans, i per als jueus això els tornava impurs, detestables, perillosos. De fet, un antic text jueu que esmenta nacions odiades, es refereix a Samària afirmant a més que «ni tan sols és una nació» (Sir 50,25), i afegeix que és «el poble neci que resideix a Siquem» (v. 26).

83. Això explica per què una dona samaritana, quan Jesús li va demanar de beure, va respondre emfàticament: «Com és que tu, que ets jueu, em demanes aigua a mi, que sóc una dona samaritana?» (Jn 4,9). Els qui buscaven acusacions que poguessin desacreditar Jesús, allò més ofensiu que van trobar va ser dir-li «endimoniat» i «samarità» (Jn 8,48). Per tant, aquest trobament misericordiós entre un samarità i un jueu és una po-

tent interpel·lació, que desmenteix tota manipulació ideològica, perquè ampliem el nostre cercle, perquè donem a la nostra capacitat d'estimar una dimensió universal capaç de traspasar tots els prejudicis, totes les barreres històriques o culturals, tots els interessos mesquins.

La interpel·lació del foraster

84. Finalment, recordo que en una altra passatge de l'Evangeli Jesús diu: «Vaig ser foraster i em vau acollir» (Mt 25,35). Jesús podia dir aquestes paraules perquè tenia un cor obert que feia seus els drames dels altres. Sant Pau exhortava: «Alegreu-vos amb els qui estan alegres i ploreu amb els qui ploren» (Rm 12,15). Quan el cor assumeix aquesta actitud, és capaç d'identificar-se amb l'altre sense importar-li on ha nascut o d'on ve. En entrar en aquesta dinàmica, en definitiva experimenta que els altres són «la seva pròpia carn» (Is 58,7).

85. Per als cristians, les paraules de Jesús tenen també una altra dimensió transcendent; impliquen reconèixer el mateix Crist en cada germà abandonat o exclòs (cf. Mt 25,40.45). En realitat, la fe fa vessar de motivacions inaudites el reconeixement de l'altre, perquè qui creu pot arribar a reconèixer que Déu estima cada ésser humà amb un amor infinit i que «amb això li confereix una dignitat infinita».⁶¹ A això s'afegeix que creiem que Crist va vessar la seva sang per tots i per cadascú, per la qual cosa ningú no queda fora del seu amor universal. I si anem a la font última, que és la vida íntima de Déu, ens trobem amb una comunitat de tres Persones, origen i model perfecte de tota vida en comú. La teologia continua enriquint-se gràcies a la reflexió sobre aquesta gran veritat.

86. A vegades em sorprèn que, amb semblants motivacions, l'Església ha necessitat molt temps per condemnar contundentment l'esclavitud i diverses formes de violència. Avui, amb el desenvolupament de l'espiritualitat i de la teologia, no tenim excuses. Tanmateix, encara hi ha qui sembla sentir-se encoratjat o almenys autoritzat per la seva fe per sostenir diverses formes de nacionalismes tancats i violents, actituds xenòfobes, menyspreus i fins i tot maltractaments envers els qui són diferents. La fe, amb l'humanisme que inspira, ha de mantenir viu un sentit crític davant d'aquestes tendències, i ajudar a reaccionar ràpidament quan comen-

61. S. Joan Pau II, *Missatge als discapacitats, Àngelus* en Osnabrück – Alemanya (16 novembre 1980): *L'Osservatore Romano*, 19 novembre 1980, Suplement, p. XIII.

cen a insinuar-se. Per això és important que la catequesi i la predicació incloguin de manera més directa i clara el sentit social de l'existència, la dimensió fraterna de l'espiritualitat, la convicció sobre la inalienable dignitat de cada persona i les motivacions per a estimar i acollir tothom.

Capítol tercer

PENSAR I GENERAR UN MÓN OBERT

87. Un ésser humà està fet de tal manera que no es realitza, no es desenvolupa ni pot trobar la seva plenitud «si no és en el lliurament sincer de si mateix als altres».⁶² Ni tan sols arriba a reconèixer a fons la seva pròpia veritat si no és en el trobament amb els altres: «Només em comunico realment amb mi mateix en la mesura que em comunico amb l'altre».⁶³ Això explica per què ningú no pot experimentar el valor de viure sense rostres concrets a estimar. Aquí hi ha un secret de la veritable existència humana, perquè «la vida subsisteix on hi ha vincle, comunió, fraternitat; i és una vida més forta que la mort quan es construeix sobre relacions veritables i llaços de fidelitat. Per contra, no hi ha vida quan pretenem pertànyer només a nosaltres mateixos i viure com a illes: en aquestes actituds preval la mort».⁶⁴

Més enllà

88. Des de la intimitat de cada cor, l'amor crea lligams i amplia l'existència quan fa sortir la persona de si mateixa cap a l'altre.⁶⁵ Fets per l'amor, hi ha en cada un de nosaltres «una mena de llei d'èxtasi»: sortir de si mateix per trobar en un altre un creixement del propi ésser».⁶⁶ Per això «en qualsevol cas l'home ha de dur a terme aquesta empresa: sortir de si mateix».⁶⁷

62. Conc. Ecum. Vat. II, Const. past. *Gaudium et spes*, sobre l'Església en el món actual, 24.

63. Gabriel Marcel, *Du refus à l'invocation*, ed. NRF, París 1940, 50.

64. *Àngelus* (10 novembre 2019): *L'Osservatore Romano*, 11-12 novembre 2019, p. 8.

65. Cf. S. Tomàs d'Aquino, *Scriptum super Sententiis*, lib. 3, dist. 27, q. 1, a. 1, ad 4: «Dicitur amor extasim facere, et fervere, quia quod fervet extra se bullit et exhalat» (esdiu que l'amor produeix èxtasi i efervescència ja que allò que és efervescent bull fora de si mateix i expira).

66. Karol Wojtyła, *Amor y responsabilidad*, Madrid 1978, 136.

67. Karl Rahner, S.J., *El año litúrgico*, Barcelona 1966, 28. Obra original: *Kleines Kirchenjahr. Ein Gang durch den Festkreis*, ed. Herder, Friburgo 1981, 30.

89. Però no puc reduir la meua vida a la relació amb un petit grup, ni tan sols a la meua pròpia família, perquè és impossible entendre'm sense un teixit més ampli de relacions: no sols l'actual sinó també el que em precedeix i m'ha anat configurant al llarg de la meua vida. La meua relació amb una persona que estimo no pot ignorar que aquesta persona no viu només per la seva relació amb mi, ni jo visc només per la meua referència a ella. La nostra relació, si és sana i veritable, ens obre als altres que ens fan créixer i ens enriqueixen. El més noble sentit social avui fàcilment queda anul·lat rere intimismes egoistes amb aparença de relacions intenses. En canvi, l'amor que és autèntic, que ajuda a créixer, i les formes més nobles de l'amistat, resideixen en cors que es deixen completar. La parella i l'amic són per obrir el cor en cercles, per tornar-nos capaços de sortir de nosaltres mateixos fins a acollir tothom. Els grups tancats i les parelles autoreferencials, que es constitueixen en un «nosaltres» contra tothom, solen ser formes idealitzades d'egoisme i de mera autoprotecció.

90. Per alguna cosa moltes petites poblacions que sobreviuen en zones desèrtiques van desenvolupar una generosa capacitat d'acollida davant els pelegrins que passaven, i van encunyar el sagrat deure de l'hospitalitat. El van viure també les comunitats monàstiques medievals, com s'advertix en la Regla de sant Benet. Encara que poguéu desestructurar l'ordre i el silenci dels monestirs, Benet reclamava que als pobres i pelegrins se'ls tractés «amb la màxima cura i sol·licitud». ⁶⁸ L'hospitalitat és una manera concreta de no privar-se d'aquest desafiament i d'aquest do que és el trobament amb la humanitat més enllà del propi grup. Aquelles persones percebien que tots els valors que podien conrear havien d'estar acompanyats per aquesta capacitat de transcendir-se en una obertura als altres.

El valor únic de l'amor

91. Les persones poden desenvolupar algunes actituds que presenten com valors morals: fortalesa, sobrietat, laboriositat i altres virtuts. Però per orientar adequadament els actes de les diferents virtuts morals, cal considerar també en quina mesura aquests realitzen un dinamisme d'obertura i d'unió envers altres persones. Aquest dinamisme és la caritat que Déu infon. Altrament, potser tindrem només aparença de virtuts, que seran incapaces de construir la vida en comú. Per això deia sant Tomàs

68. *Regula*, 53, 15: «Pauperum et peregrinorum maxime susceptioni cura sollicite exhibeatur».

d'Aquino –citant sant Agustí– que la templança d'una persona avara ni tan sols és virtuosa.⁶⁹ Sant Bonaventura, amb altres paraules, explicava que les altres virtuts, sense la caritat, estrictament no compleixen els manaments «com Déu els entén».⁷⁰

92. L'altura espiritual d'una vida humana està marcada per l'amor, que és «el criteri per a la decisió definitiva sobre la valoració positiva o negativa d'una vida humana».⁷¹ Tot amb tot, hi ha creients que pensen que la seva grandesa està en la imposició de les seves ideologies a la resta, o a la defensa violenta de la veritat, o en grans demostracions de fortalesa. Tots els creients necessitem reconèixer això: al primer lloc hi ha l'amor, el que mai no ha d'estar en risc és l'amor, el major perill és no estimar (cf. *1Co 13,1-13*).

93. En un intent de precisar en què consisteix l'experiència d'estimar que Déu fa possible amb la seva gràcia, sant Tomàs d'Aquino l'explicava com un moviment que centra l'atenció en l'altre «considerant-lo com una sola cosa amb si mateix».⁷² L'atenció afectiva que es presta a l'altre, provoca una orientació a buscar el seu bé gratuïtament. Tot això parteix d'una estima, d'una valoració, que en definitiva és el que està darrere de la paraula «caritat»: l'ésser estimat és «car» per a mi, és a dir, «el considero com d'alt valor».⁷³ I «de l'amor pel qual a un li és grata l'altra persona depèn que li doni alguna gratificació».⁷⁴

94. L'amor implica llavors quelcom més que una sèrie d'accions benèfiques. Les accions brollen d'una unió que s'inclina més i més vers l'altre considerant valuós, digne, grat i bell, més enllà de les aparences físiques o morals. L'amor a l'altre pel fet de ser qui és, ens mou a buscar el millor per a la seva vida. Només en el cultiu d'aquesta forma de relacionar-nos farem possibles l'amistat social que no exclou ningú i la fraternitat oberta a tothom.

69. Cf. *Summa Theologiae*, II-II, q. 23, art. 7; S. Agustí, *Contra Julianum*, 4, 18: PL 44, 748: «De quants plaers es priven els avars per tal d'augmentar els seus tresors o pel temor de veure'ls disminuir».

70. «Secundum acceptionem divinam» (*Scriptum super Sententiis*, lib. 3, dist. 27, a. 1, q. 1, concl. 4).

71. Benet XVI, Carta enc. *Deus caritas est* (25 desembre 2005), 15: AAS 98 (2006), 230.

72. *Summa Theologiae* II-II, q. 27, art. 2, resp.

73. *Ibid.*, I-II, q. 26, art. 3, resp.

74. *Ibid.*, q. 110, art. 1, resp.

La creixent obertura de l'amor

95. L'amor ens fa tendir finalment vers la comunió universal. Ningú no madura ni arriba a la seva plenitud aïllant-se. Per la seva pròpia dinàmica, l'amor reclama una creixent obertura, major capacitat d'acollir els altres, en una aventura mai no acabada que integra totes les perifèries cap a un ple sentit de pertinença mútua. Jesús ens deia: «Tots vosaltres sou germans» (Mt 23,8).

96. Aquesta necessitat d'anar més enllà dels propis límits val també per a les variades regions i els diversos països. De fet, «el nombre cada vegada més gran d'interdependències i de comunicacions que s'entrecreuen al nostre planeta fa més palpable la consciència que totes les nacions de la terra [...] comparteixen un destí comú. En els dinamismes de la història, tot i la diversitat d'ètnies, societats i cultures, veiem sembrada la vocació de formar una comunitat composta de germans que s'acullen recíprocament i es preocupen els uns dels altres».⁷⁵

Societats obertes que integren tothom

97. Hi ha perifèries que estan prop nostre, al centre d'una ciutat, o en la pròpia família. També hi ha un aspecte de l'obertura universal de l'amor que no és geogràfic sinó existencial. És la capacitat quotidiana d'ampliar el meu cercle, d'arribar a aquells que espontàniament no sento part del meu món d'interessos, encara que estiguin prop meu. D'altra banda, cada germana i germà que pateix, abandonat o ignorat per la meua societat és un foraster existencial, encara que hagi nascut al mateix país. Pot ser un ciutadà amb tots els papers, però el fan sentir com un estranger al seu poble. El racisme és un virus que muta fàcilment i en lloc de desaparèixer es dissimula, però està sempre a l'aguait.

98. Vull recordar aquests «exiliats ocults» que són tractats com a cossos estranys a la societat.⁷⁶ Moltes persones amb discapacitat «senten que existeixen sense pertànyer i sense participar». Hi ha encara moltes coses «que els impedeix tenir una ciutadania plena». L'objectiu no és només cuidar-los, sinó «que participin activament en la comunitat civil i eclesial. És

75. *Missatge per a la 47.ª Jornada Mundial de la Pau 1 gener 2014* (8 desembre 2013), 1: AAS 106 (2014), 22.

76. Cf. *Àngelus* (29 desembre 2013): *L'Osservatore Romano*, 30-31 desembre 2013), pp. 2-3; *Discurs al Cos diplomàtic acreditat davant la Santa Seu* (12 gener 2015): AAS 107 (2015), 165

un camí exigent i també fatigós, que contribuirà cada vegada més a la formació de consciències capaces de reconèixer cada individu com una persona única i irrepetible». Igualment penso en «la gent gran, que, també per la seva discapacitat, de vegades se senten com una càrrega». No obstant això, tots poden donar «una contribució singular al bé comú a través de la seva biografia original». Em permeto insistir: «Tingueu el coratge de donar veu als qui són discriminats per la seva discapacitat, perquè desgraciadament en algunes nacions, encara avui, es dubta en reconèixer-los com a persones de la mateixa dignitat».⁷⁷

Comprensions inadequades d'un amor universal

99. L'amor que s'estén més enllà de les fronteres té a la base el que anomenem «amistat social» a cada ciutat o en cada país. Quan és genuïna, aquesta amistat social dins d'una societat és una condició de possibilitat d'una veritable obertura universal. No es tracta del fals universalisme de qui necessita viatjar constantment perquè no suporta ni estima el seu propi poble. Qui mira el seu poble amb menyspreu, estableix en la seva pròpia societat categories de primera o de segona classe, de persones amb més o menys dignitat i drets. D'aquesta manera nega que hi hagi lloc per a tothom.

100. Tampoc no estic proposant un universalisme autoritari i abstracte, digitat o planificat per alguns i presentat com un presumpte ideal amb vista a homogeneïtzar, dominar i espoliar. Hi ha un model de globalització que «conscientment apunta a la uniformitat unidimensional i busca eliminar totes les diferències i tradicions en una recerca superficial de la unitat. [...] Si una globalització pretén igualar tothom, com si fos una esfera, aquesta globalització destrueix la riquesa i la particularitat de cada persona i de cada poble».⁷⁸ Aquest fals somni universalista acaba privant el món de la varietat dels seus colors, la seva bellesa i en definitiva la seva humanitat. Perquè «el futur no és “monocromàtic”, sinó que és possible si ens animem a mirar-lo en la varietat i en la diversitat del que cadascú pot aportar. Com necessita aprendre la nostra família humana a viure junts en harmonia i pau sense necessitat que hàgim de ser tots iguals».⁷⁹

77. *Missatge per al Dia internacional de les persones amb discapacitat* (3 desembre 2019): *L'Osservatore Romano*, 4 desembre 2019, p. 7.

78. *Discurs en l'Encontre per la llibertat religiosa amb la comunitat hispana i altres immigrants*, Filadèlfia – USA (26 setembre 2015): AAS 107 (2015), 1050-1051.

79. *Discurs als joves*, Tokio – Japó (25 novembre 2019): *L'Osservatore Romano*, 25-26 novembre 2019, p. 10.

Transcendir un món de socis

101. Reprenguem ara aquella paràbola del bon samarità que encara té molt a proposar-nos. Hi havia un home ferit en el camí. Els personatges que passaven al seu costat no es concentraven en la crida interior a fer-nos propers, sinó en la seva funció, en el lloc social que ells ocupaven, en una professió rellevant en la societat. Se sentien importants per a la societat del moment i la seva urgència era el rol que els tocava complir. L'home ferit i abandonat en el camí era una molèstia per a aquest projecte, una interrupció, i al seu torn era algú que no complia cap funció. Era un ningú, no pertanyia a una agrupació que es considerés destacable, no tenia cap funció en la construcció de la història. Mentrestant, el samarità generós es resistia a aquestes classificacions tancades, encara que ell mateix quedava fora de qualsevol d'aquestes categories i era senzillament un estrany sense un lloc propi en la societat. Així, lliure de tot títol i estructura, va ser capaç d'interrompre el seu viatge, de canviar el seu projecte, d'estar disponible per obrir-se a la sorpresa de l'home ferit que el necessitava.

102. Quina reacció podria provocar avui aquesta narració, en un món on apareixen constantment, i creixen, grups socials que s'aferren a una identitat que els separa de la resta? Com pot commoure els qui tendeixen a organitzar-se de tal manera que s'impedeixi tota presència estranya que pugui pertorbar aquesta identitat i aquesta organització autoprotectora i autoreferencial? En aquest esquema queda exclosa la possibilitat de tornar-se proïsme, i només és possible ser proïsme de qui permeti assegurar els beneficis personals. Així la paraula «proïsme» perd tot significat, i únicament cobra sentit la paraula «soci», l'associat per determinats interessos.⁸⁰

Llibertat, igualtat i fraternitat

103. La fraternitat no és només resultat de condicions de respecte a les llibertats individuals, ni tan sols de certa equitat administrada. Si bé són condicions de possibilitat no n'hi ha prou perquè ella sorgeixi com a resultat necessari. La fraternitat té alguna cosa positiva a oferir a la llibertat i a la igualtat. Què passa sense la fraternitat conreada conscientment, sense

80. En aquestes consideracions em deixo inspirar pel pensament de Paul Ricoeur, «Le socius et le prochain», en *Histoire et vérité*, ed. Le Seuil, París 1967, 113-127.

una voluntat política de fraternitat, traduïda en una educació per a la fraternitat, per al diàleg, per a la descoberta de la reciprocitat i l'enriquiment mutu com a valors? El que passa és que la llibertat es restringeix, resultant així més una condició de solitud, de pura autonomia per pertànyer a algú o alguna cosa, o només per posseir i gaudir. Això no s'esgota en absolut la riquesa de la llibertat que està orientada sobretot a l'amor.

104. Tampoc la igualtat no s'aconsegueix definint en abstracte que «tots els éssers humans són iguals», sinó que és el resultat del cultiu conscient i pedagògic de la fraternitat. Els qui únicament són capaços de ser socis creen mons tancats. Quin sentit pot tenir en aquest esquema aquesta persona que no pertany al cercle dels socis i arriba somiant amb una vida millor per a si i per a la seva família?

105. L'individualisme no ens fa més lliures, més iguals, més germans. La mera suma dels interessos individuals no és capaç de generar un món millor per a tota la humanitat. Ni tan sols pot preservar-nos de tants mals que cada vegada es tornen més globals. Però l'individualisme radical és el virus més difícil de vèncer. Enganya. Ens fa creure que tot consisteix a donar curs a les pròpies ambicions, com si acumulant ambicions i seguretats individuals poguéssim construir el bé comú.

Amor universal que promou les persones

106. Hi ha un reconeixement bàsic, essencial per caminar cap a l'amistat social i la fraternitat universal: percebre com val un ésser humà, com val una persona, sempre i en qualsevol circumstància. Si cadascú val tant, cal dir amb claredat i fermesa que «el sol fet d'haver nascut en un lloc amb menys recursos o menor desenvolupament no justifica que algunes persones visquin amb menor dignitat».⁸¹ Aquest és un principi elemental de la vida social que sol ser ignorat de diferents maneres pels qui veuen que no convé a la seva cosmovisió o no serveix per als seus fins.

107. Tot ésser humà té dret a viure amb dignitat i a desenvolupar-se integralment, i aquest dret bàsic no pot ser negat per cap país. El té encara que sigui poc eficient, encara que hagi nascut o crescut amb limitacions. Perquè això no disminueix la seva immensa dignitat com a persona humana, que no es fonamenta en les circumstàncies sinó en el valor del

81. Exhort. ap. *Evangeli gaudium* (24 novembre 2013), 190: AAS 105 (2013), 1100.

seu ésser. Quan aquest principi elemental no queda fora de perill, no hi ha futur ni per a la fraternitat ni per a la supervivència de la humanitat.

108. Hi ha societats que acullen parcialment aquest principi. Accepten que hi hagi possibilitats per a tothom, però sostenen que a partir d'allà tot depèn de cadascú. Des d'aquesta perspectiva parcial no tindria sentit «invertir perquè els que queden enrere, els febles o els menys dotats puguin obrir-se camí en la vida».⁸² Invertir a favor dels fràgils pot no ser rendible, pot implicar menor eficiència. Exigeix un Estat present i actiu, i institucions de la societat civil que vagin més enllà de la llibertat dels mecanismes eficientistes de determinats sistemes econòmics, polítics o ideològics, perquè realment s'orienten en primer lloc a les persones i al bé comú.

109. Alguns neixen en famílies de bona posició econòmica, reben bona educació, creixen ben alimentats, o posseeixen naturalment capacitats destacades. Ells segurament no necessitaran un Estat actiu i només reclamaran llibertat. Però evidentment no val la mateixa regla per a una persona amb discapacitat, per a algú que ha nascut en una llar extremadament pobra, per a algú que ha crescut amb una educació de baixa qualitat i amb escasses possibilitats de curar adequadament les seves malalties. Si la societat es regeix primàriament pels criteris de la llibertat de mercat i de l'eficiència, no hi ha lloc per a ells, i la fraternitat serà, a tot estirar, una expressió romàntica.

110. El fet és que «una llibertat econòmica només proclamada, però on les condicions reals impedeixen que molts puguin accedir-hi realment esdevé un discurs contradictori».⁸³ Paraules com llibertat, democràcia o fraternitat es buiden de sentit. Perquè el fet és que «mentre el nostre sistema econòmic i social produeixi una sola víctima i hi hagi una sola persona exclosa, no hi haurà una festa de fraternitat universal».⁸⁴ Una societat humana i fraterna és capaç de preocupar-se per garantir de manera eficient i estable que tots siguin acompanyats en el recorregut de les seves vides, no sols per assegurar les seves necessitats bàsiques, sinó perquè puguin donar el millor de si mateixos, encara que el seu rendiment no sigui el millor, encara que avancin lentament, encara que la seva eficiència sigui poc destacada.

82. *Ibid.*, 209: AAS 105 (2013), 1107.

83. Carta enc. *Laudato si'* (24 maig 2015), 129: AAS 107 (2015), 899.

84. *Missatge per a l'esdeveniment "Economy of Francesco"* (1 maig 2019): *L'Osservatore Romano*, 12 maig 2019, p. 8.

111. La persona humana, amb els seus drets inalienables, està naturalment oberta als vincles. A la seva pròpia arrel hi ha la crida a transcendir-se a si mateixa en el trobament amb els altres. Per això «cal prestar atenció per no caure en alguns errors que poden néixer d'una mala comprensió dels drets humans i d'un paradoxal corresponent mal ús. Hi avui, en efecte, la tendència cap a una reivindicació sempre més àmplia dels drets individuals –estic temptat de dir individualistes–, que amaga una concepció de persona humana deslligada de tot context social i antropològic, gairebé com una «mònada» (*monàs*), sempre més insensible [...]. Si el dret de cadascú no està harmònicament ordenat al bé més gran, acaba per concebre sense limitacions i, conseqüentment, es transforma en font de conflictes i de violències».⁸⁵

Promoure el bé moral

112. No podem deixar de dir que el desig i la recerca del bé dels altres i de tota la humanitat impliquen també procurar una maduració de les persones i de les societats en els diferents valors morals que portin a un desenvolupament humà integral. En el Nou Testament s'esmenta un fruit de l'Esperit Sant (cf. *Ga* 5,22), expressat amb la paraula grega *agathosyne*. Indica la inclinació a les coses bones, la recerca del que és bo. Més encara, és procurar l'excel·lent, el millor per als altres: la seva maduració, el seu creixement en una vida sana, el cultiu dels valors i no únicament el benestar material. Hi ha una expressió llatina semblant: *benevolentia*, que significa l'actitud de voler el bé de l'altre. És un fort desig del bé, una inclinació envers tot allò que sigui bo i excel·lent, que ens mou a omplir la vida dels altres de coses belles, sublimes, edificants.

113. En aquesta línia, torno a destacar amb dolor que «ja hem tingut molt temps de degradació moral, burlant-nos de l'ètica, de la bondat, de la fe, de l'honestedat, i ha arribat l'hora d'advertir que aquesta alegre superficialitat ens ha servit de poc. Aquesta destrucció de tot fonament de la vida social acaba enfrontant-nos els uns amb els altres per preservar els propis interessos».⁸⁶ Tornem a promoure el bé, per a nosaltres mateixos i per a tota la humanitat, i així caminarem junts cap a un creixement genuí i integral. Cada societat necessita assegurar que els valors es transmetin, perquè si això no succeeix es difon l'egoisme, la violència, la

85. *Discurs al Parlament europeu*, Estrasburg (25 novembre 2014): AAS 106 (2014), 997.

86. Carta enc. *Laudato si'* (24 maig 2015), 229: AAS 107 (2015), 937.

corrupció en les seves diverses formes, la indiferència i, en definitiva, una vida tancada a tota transcendència i clausurada en interessos individuals.

El valor de la solidaritat

114. Vull destacar la solidaritat, que «com a virtut moral i actitud social, fruit de la conversió personal, exigeix el compromís de tots aquells que tenen responsabilitats educatives i formatives. En primer lloc em dirigeixo a les famílies, cridades a una missió educativa primària i imprescindible. Elles constitueixen el primer lloc en el qual es viuen i es transmeten els valors de l'amor i de la fraternitat, de la convivència i de la compartició, de l'atenció i de la cura de l'altre. Són també l'àmbit privilegiat per a la transmissió de la fe des d'aquells primers simples gestos de devoció que les mares ensenyen als fills. Els educadors i els formadors que, a l'escola o en els diferents centres d'associació infantil i juvenil, tenen la àrdua tasca d'educar els infants i els joves, són cridats a prendre consciència que la seva responsabilitat té a veure amb les dimensions morals, espirituals i socials de la persona. Els valors de la llibertat, del respecte recíproc i de la solidaritat es transmeten des de la més tendra edat. [...] Els qui es dediquen al món de la cultura i dels mitjans de comunicació social tenen també una responsabilitat en el camp de l'educació i la formació, especialment en la societat contemporània, en la qual l'accés als instruments de formació i de comunicació està cada vegada més estès».⁸⁷

115. En aquests moments en els quals tot sembla diluir-se i perdre consistència, ens fa bé apel·lar a la solidesa⁸⁸ que deriva de saber-nos responsables de la fragilitat dels altres buscant un destí comú. La solidaritat s'expressa concretament en el servei, que pot assumir formes molt diverses de fer-se càrrec dels altres. El servei és «en gran part, tenir cura de la fragilitat. Servir significa cuidar els qui són fràgils en les nostres famílies, en la nostra societat, en el nostre poble». En aquesta tasca cadascú és capaç de «deixar de banda les seves recerques, afanys, desitjos d'omnipotència davant la mirada concreta dels més fràgils. [...] El servei sempre mira la

87. *Missatge per a la 49.ª Jornada Mundial de la Pau 1 gener 2016* (8 desembre 2015), 6: AAS 108 (2016), 57-58.

88. La solidesa es troba en l'arrel etimològica de la paraula solidaritat. La solidaritat, en el significat eticopolític que aquesta ha assumit els últims dos segles, dona lloc a una construcció social segura i ferma.

cara del germà, toca la seva carn, sent la seva proximitat i fins i tot en alguns casos la «pateix» i busca la promoció del germà. Per això el servei mai no és ideològic, ja que no serveix idees, sinó que serveix persones».⁸⁹

116. Els últims en general «practiquen aquesta solidaritat tan especial que hi ha entre els qui pateixen, entre els pobres, i que la nostra civilització sembla haver oblidat, o almenys té moltes ganes d'oblidar. Solidaritat és una paraula que no cau bé sempre, jo diria que alguns cops l'hem transformat en una mala paraula, no es pot dir; però és una paraula que expressa molt més que alguns actes de generositat esporàdics. És pensar i actuar en termes de comunitat, de prioritat de vida de tots sobre l'apropiació dels béns per part d'alguns. També és lluitar contra les causes estructurals de la pobresa, la desigualtat, la manca de treball, de terra i d'habitatge, la negació dels drets socials i laborals. És enfrontar els destructors efectes de l'Imperi del diner. [...] La solidaritat, entesa en el seu sentit més profund, és una manera de fer història, i és això el que fan els moviments populars».⁹⁰

117. Quan parlem de tenir cura de la casa comuna que és el planeta, acudim a aquest mínim de consciència universal i de preocupació per la cura mútua que encara pot quedar en les persones. Perquè si algú té aigua de sobres, i no obstant això la cuida pensant en la humanitat, és perquè ha aconseguit una altura moral que li permet transcendir-se a si mateix i al seu grup de pertinença. Això és meravellosament humà! Aquesta mateixa actitud és la que es requereix per reconèixer els drets de tot ésser humà, encara que hagi nascut més enllà de les pròpies fronteres.

Reproposar la funció social de la propietat

118. El món existeix per a tothom, perquè tots els éssers humans naixem en aquesta terra amb la mateixa dignitat. Les diferències de color, religió, capacitats, lloc de naixement, lloc de residència i tantes altres no es poden anteposar o utilitzar per justificar els privilegis d'alguns sobre els drets de tots. Per tant, com a comunitat som comminats a garantir que cada persona visqui amb dignitat i tingui oportunitats adequades al seu desenvolupament integral.

89. *Homília durant la Santa Missa*, La Habana – Cuba (20 setembre 2015): *L'Osservatore Romano*, 21-22 setembre 2015, p. 8.

90. *Discurs als participants en l'Encontre mundial de Moviments populars* (28 octubre 2014): AAS 106 (2014), 851-852.

119. En els primers segles de la fe cristiana, diversos savis van desenvolupar un sentit universal en la seva reflexió sobre el destí comú dels béns creats.⁹¹ Això portava a pensar que si algú no en té prou per viure amb dignitat és degut al fet que un altre s'ho està quedant. Ho resumeix sant Joan Crisòstom en dir que «no compartir amb els pobres els propis béns és robar-los i privar-los de la vida. No són nostres els béns que tenim, sinó seus».⁹² O també aquestes paraules de sant Gregori el Gran: «Quan donem als pobres les coses indispensables no els donem les nostres coses, sinó que els tornem el que és seu».⁹³

120. Torno a fer meves i a proposar a tots unes paraules de sant Joan Pau II, la contundència potser no ha estat advertida: «Déu ha donat la terra a tot el gènere humà perquè ella sustenti tots els seus habitants, sense excloure ningú ni privilegiar-ne cap».⁹⁴ En aquesta línia recordo que «la tradició cristiana no va reconèixer com absolut o intocable el dret a la propietat privada i va subratllar la funció social de qualsevol forma de propietat privada».⁹⁵ El principi de l'ús comú dels béns creats per tots és el «primer principi de tot l'ordenament eticosocial»,⁹⁶ és un dret natural, originari i prioritari.⁹⁷ Tots els altres drets sobre els béns necessaris per a la realització integral de les persones, inclosos el de la propietat privada i qualsevol altre, «no han de destorbar, ans al contrari, facilitar-ne la realització», com afirmava sant Pau VI.⁹⁸ El dret a la propietat privada només pot ser considerat com un dret natural secundari i derivat del principi de la destinació universal dels béns creats, i això té conseqüències molt concretes que han de reflectir-se en el funcionament de la societat. Però succeeix amb freqüència que els drets secundaris se sobreposen als prioritaris i originaris, deixant-los sense rellevància pràctica.

91. Cf. S. Basili, *Homilia 21. Quod rebus mundanis adhaerendum non sit*, 3, 5: PG 31, 545-549; *Regulae brevius tractatae*, 92: PG 31, 1145-1148; S. Pere Crisòleg, *Sermo 123: PL 52, 536-540*; S. Ambròs, *De Nabuthe*, 27.52: PL 14, 738s; S. Agustí, *In Iohannis Evangelium* 6, 25: PL 35, 1436s.

92. *De Lazaro Concio 2, 6: PG 48, 992D*.

93. *Regula pastoralis 3, 21: PL 77, 87*.

94. Carta enc. *Centesimus annus* (1 maig 1991), 31: AAS 83 (1991), 831.

95. Carta enc. *Laudato si'* (24 maig 2015), 93: AAS 107 (2015), 884.

96. S. Joan Pau II, Carta enc. *Laborem exercens* (14 setembre 1981), 19: AAS 73 (1981), 626.

97. Cf. Consell Pontifici Justícia i Pau, *Compendi de la doctrina social de l'Església*, 172.

98. Carta enc. *Populorum progressio* (26 març 1967), 22: AAS 59 (1967), 268.

Drets sense fronteres

121. Llavors ningú no pot quedar exclòs, prescindint d'on hagi nascut, i menys a causa dels privilegis que altres posseeixen perquè han nascut en llocs amb més possibilitats. Els límits i les fronteres dels Estats no poden impedir que això es compleixi. Així com és inacceptable que algú tingui menys drets pel fet de ser dona, és igualment inacceptable que el lloc de naixement o de residència ja de per si determini menys possibilitats de vida digna i de desenvolupament.

122. El desenvolupament no s'ha d'orientar a l'acumulació creixent d'uns pocs, sinó que ha d'assegurar «els drets humans, personals i socials, econòmics i polítics, inclosos els drets de les Nacions i dels pobles».⁹⁹ El dret d'alguns a la llibertat d'empresa o de mercat no pot estar per sobre dels drets dels pobles, ni de la dignitat dels pobres, ni tampoc del respecte a l'entorn, ja que «qui en posseeix una part és només per a administrar-la en bé de tots».¹⁰⁰

123. És veritat que l'activitat dels empresaris «és una noble vocació orientada a produir riquesa i a millorar el món per a tots».¹⁰¹ Déu ens promou, espera que desenvolupem les capacitats que ens va donar i ha omplert l'univers de potencialitats. En els seus designis cada home és cridat a promoure el seu propi progrés,¹⁰² i això inclou fomentar les capacitats econòmiques i tecnològiques per fer créixer els béns i augmentar la riquesa. Però en tot cas aquestes capacitats dels empresaris, que són un do de Déu, haurien d'orientar-se clarament al desenvolupament de les altres persones i a la superació de la misèria, especialment a través de la creació de fonts de treball diversificades. Sempre, al costat del dret de propietat privada, hi ha el més important i anterior principi de la subordinació de tota propietat privada a la destinació universal dels béns de la terra i, per tant, el dret de tots al seu ús.¹⁰³

99. S. Joan Pau II, Carta enc. *Sollicitudo rei socialis* (30 desembre 1987), 33: AAS 80 (1988), 557.

100. Carta enc. *Laudato si'* (24 maig 2015), 95: AAS 107 (2015), 885.

101. *Ibid.*, 129: AAS 107 (2015), 899.

102. Cf. S. Pau VI, Carta enc. *Populorum progressio* (26 març 1967), 15: AAS 59 (1967), 265; Benet XVI, Carta enc. *Caritas in veritate* (29 juny 2009), 16: AAS 101 (2009), 652.

103. Cf. Carta enc. *Laudato si'* (24 maig 2015), 93: AAS 107 (2015), 884-885; Exhort. ap. *Evangelii gaudium* (24 novembre 2013), 189-190: AAS 105 (2013), 1099-1100.

Drets dels pobles

124. La convicció del destí comú dels béns de la terra avui requereix que s'apliqui també als països, als seus territoris i a les seves possibilitats. Si ho mirem no solament des de la legitimitat de la propietat privada i dels drets dels ciutadans d'una determinada nació, sinó també des del primer principi de la destinació comuna dels béns, llavors podem dir que cada país és així mateix de l'estranger, en tant que els béns d'un territori no han de ser negats a una persona necessitada que vingui d'un altre lloc. Perquè, com han ensenyat els Bisbes dels Estats Units, hi ha drets fonamentals que «precedeixen qualsevol societat perquè brollen de la dignitat atorgada a cada persona en tant que creada per Déu».¹⁰⁴

125. Això presuposa a més una altra manera d'entendre les relacions i l'intercanvi entre països. Si tota persona té una dignitat inalienable, si tot ésser humà és el meu germà o la meva germana, i si en realitat el món és de tots, no importa si algú ha nascut aquí o si viu fora dels límits del propi país. També la meva nació és corresponsable del seu desenvolupament, encara que pugui complir aquesta responsabilitat de diverses maneres: acollint-lo generosament quan ho necessiti imperiosament, promovent-lo en la seva mateixa terra, no usufructuant ni buidant de recursos naturals països sencers propiciant sistemes corruptes que impedeixen el desenvolupament digne dels pobles. Això que val per a les nacions s'aplica a les diferents regions de cada país, entre les quals hi sol haver greus iniquitats. Però la incapacitat de reconèixer la igual dignitat humana a vegades fa que les regions més desenvolupades de certs Països aspirin a alliberar-se del "llast" de les regions més pobres per augmentar encara més el seu nivell de consum.

126. Parlem d'una nova xarxa en les relacions internacionals, perquè no hi ha manera de resoldre els greus problemes del món pensant només en formes d'ajuda mútua entre individus o petits grups. Recordem que «la iniquitat no afecta només individus, sinó països sencers, i obliga a pensar en una ètica de les relacions internacionals».¹⁰⁵ I la justícia exigeix reconèixer i respectar no sols els drets individuals, sinó també els drets socials i els drets dels pobles.¹⁰⁶ El que estem dient implica assegurar

104. Conferència de Bisbes catòlics d'USA, *Open wide our Hearts: The enduring Call to Love. A Pastoral Letter against Racism* (novembre 2018).

105. Carta enc. *Laudato si'* (24 maig 2015), 51: AAS 107 (2015), 867.

106. Cf. Benet XVI, Carta enc. *Caritas in veritate* (29 juny 2009), 6: AAS 101 (2009), 644.

«el dret fonamental dels pobles a la subsistència i al progrés»,¹⁰⁷ que a vegades es veu fortament dificultat per la pressió que deriva del deute extern. El pagament del deute en moltes ocasions no sols no afavoreix el desenvolupament, sinó que el limita i el condiona fortament. Si bé es manté el principi que tot deute legítimament adquirida ha de ser saldat, la manera de complir aquest deure que molts països pobres tenen amb els països rics no ha d'arribar a comprometre la seva subsistència i el seu creixement.

127. Sense dubte, es tracta d'una altra lògica. Si no s'intenta entrar en aquesta lògica, les meves paraules sonaran a fantasia. Però si s'accepta el gran principi dels drets que brollen del sol fet de posseir la inalienable dignitat humana, és possible acceptar el desafiament de somiar i pensar en una altra humanitat. És possible anhelar un planeta que assegurí terra, sostre i feina per a tothom. Aquest és el veritable camí de la pau, i no l'estratègia sense sentit i curta de mires de sembrar por i desconfiança davant amenaces externes. Perquè la pau real i duradora només és possible «des d'una ètica global de solidaritat i cooperació al servei d'un futur plasmat per la interdependència i la corresponsabilitat entre tota la família humana».¹⁰⁸

Capítol quart

UN COR OBERT AL MÓN SENCER

128. L'afirmació que tots els éssers humans som germans i germanes, si no és només una abstracció, sinó que pren carn i es torna concreta, ens planteja una sèrie de reptes que ens descol·loquen, ens obliguen a assumir noves perspectives i a desenvolupar noves reaccions.

El límit de les fronteres

129. Quan el proïsme és una persona migrant s'hi afegeixen desafiaments complexos.¹⁰⁹ És veritat que l'ideal seria evitar les migracions inne-

107. S. Joan Pau II, Carta enc. *Centesimus annus* (1 maig 1991), 35: AAS 83 (1991), 838.

108. *Discurs sobre les armes nuclears*, Nagasaki – Japó (24 novembre 2019): *L'Osservatore Romano*, 25-26 novembre 2019, p. 6.

109. Cf. Bisbes Catòlics de Mèxic i d'USA, Carta pastoral *Juntos en el camino de la esperanza ya no somos extranjeros* (gener 2003).

cessàries i per això el camí és crear en els països d'origen la possibilitat efectiva de viure i de créixer amb dignitat, de manera que es puguin trobar allà mateix les condicions per al propi desenvolupament integral. Però mentre no hi hagi seriosos avenços en aquesta línia, ens correspon respectar el dret de tot ésser humà de trobar un lloc on pugui no solament satisfer les seves necessitats bàsiques i les de la seva família, sinó també realitzar-se integralment com a persona. Els nostres esforços davant les persones migrants que arriben es poden resumir en quatre verbs: acollir, protegir, promoure i integrar. Perquè «no es tracta de deixar caure des de dalt programes d'assistència social sinó de recórrer junts un camí a través d'aquestes quatre accions, per construir ciutats i països que, tot conservant les respectives identitats culturals i religioses, estiguin oberts a les diferències i sàpiguen valorar en el signe de la fraternitat humana».¹¹⁰

130. Això implica algunes respostes indispensables, sobretot davant dels qui fugen de greus crisis humanitàries. Per exemple: incrementar i simplificar la concessió de visats, adoptar programes de patrocini privat i comunitari, obrir corredors humanitaris per als refugiats més vulnerables, oferir un allotjament adequat i decorós, garantir la seguretat personal i l'accés als serveis bàsics, assegurar una adequada assistència consular, el dret a tenir sempre amb si els documents personals d'identitat, un accés equitatiu a la justícia, la possibilitat d'obrir comptes bancaris i la garantia del que és bàsic per a la subsistència vital, donar-los llibertat de moviment i la possibilitat de treballar, protegir els menors d'edat i assegurar-los l'accés regular a l'educació, preveure programes de custòdia temporal o d'acollida.¹¹¹

131. Per als qui ja fa temps que han arribat i participen del teixit social, és important aplicar el concepte de «ciudadania», que «es basa en la igualtat de drets i de deures sota la protecció dels quals tots gaudeixen de la justícia. Per aquesta raó, cal comprometre'ns per establir en la nostra societat el concepte de *plena ciudadania* i renunciar a l'ús discriminatori de la paraula *minories*, que comporta les llavors de sentir-se aïllat i inferior; prepara el terreny per a l'hostilitat i la discòrdia i treu els èxits i els drets religiosos i civils d'alguns ciutadans en discriminar-los».¹¹²

110. *Audiència general* (3 abril 2019): *L'Osservatore Romano*, 4 abril 2019, p. 8.

111. Cf. *Missatge per a la 104.ª Jornada Mundial del Migrant i del Refugiat* (14 gener 2018): AAS 109 (2017), 918-923.

112. *Document sobre la fraternitat humana per la pau mundial i la convivència comuna*, Abu Dabi (4 febrer 2019): *L'Osservatore Romano*, 4-5 febrer 2019, p. 7.

132. Més enllà de les diverses accions indispensables, els Estats no poden desenvolupar pel seu compte solucions adequades «ja que les conseqüències de les opcions de cadascun repercuteixen inevitablement sobre tota la Comunitat internacional». Per tant «les respostes només vindran com a fruit d'un treball comú»,¹¹³ gestant una legislació (*governance*) global per a les migracions. De totes maneres cal «establir plans a mitjà i a llarg termini que no es quedin en la simple resposta a una emergència. Han de servir, d'una banda, per ajudar realment la integració dels emigrants als països d'acollida i, al mateix temps, afavorir el desenvolupament dels països de provinença, amb polítiques solidàries, que no sotmetin les ajudes a estratègies i pràctiques ideològiques alienes o contràries a les cultures dels pobles als quals van dirigides».¹¹⁴

Els dons recíprocs

133. L'arribada de persones diferents, que procedeixen d'un context vital i cultural diferent, esdevé un do, perquè «les històries dels migrants també són històries de trobament entre persones i entre cultures: per a les comunitats i les societats a les quals arriben són una oportunitat d'enriquiment i de desenvolupament humà integral de tots».¹¹⁵ Per això «demano especialment als joves que no caiguin en les xarxes dels qui volen enfrontar-los a altres joves que arriben als seus països, fent-los veure com a éssers perillosos i com si no tinguessin la mateixa inalienable dignitat de tot ésser humà».¹¹⁶

134. D'altra banda, quan s'acull de cor la persona diferent, se li permet continuar essent ella mateixa, alhora que se li dóna la possibilitat d'un nou desenvolupament. Les cultures diverses, que han gestat la seva riquesa al llarg de segles, han de ser preservades per no empobrir aquest món. Això sense deixar d'estimular-les perquè pugui brotar alguna cosa nova de si mateixes en el trobament amb altres realitats. No es pot ignorar el risc d'acabar víctimes d'una esclerosi cultural. Per això «tenim necessitat de comunicar-nos, de descobrir les riqueses de cada un, de valorar el que ens uneix i veure les diferències com a oportunitats de creixement en el respecte de tots. Es necessita un diàleg pacient i confiat,

113. *Discurs al Cos diplomàtic acreditat davant la Santa Seu* (11 gener 2016): AAS 108 (2016), 124.

114. *Ibid.*, 122: AAS 108 (2016), 122.

115. Exhort. ap. postsin. *Christus vivit* (25 març 2019), 93.

116. *Ibid.*, 94.

perquè les persones, les famílies i les comunitats puguin transmetre els valors de la pròpia cultura i acollir el bé provinent de les experiències dels altres». ¹¹⁷

135. Reprenc exemples que vaig esmentar temps enrere: la cultura dels llatins és «un ferment de valors i possibilitats que pot fer molt bé als Estats Units [...]. Una forta immigració sempre acaba marcant i transformant la cultura d'un lloc. [...] A l'Argentina, la forta immigració italiana ha marcat la cultura de la societat, i en l'estil cultural de Buenos Aires es nota molt la presència de prop de 200.000 jueus. Els immigrants, si se'ls ajuda a integrar-se, són una benedicció, una riquesa i un nou do que convida una societat a créixer». ¹¹⁸

136. Ampliant la mirada, amb el Gran Imam Ahmad Al-Tayyeb recordem que «la relació entre Occident i Orient és una necessitat mútua indiscutible, que no pot ser substituïda ni descurada, de manera que tots dos puguin enriquir-se mútuament a través de l'intercanvi i el diàleg de les cultures. L'Occident podria trobar en la civilització de l'Orient els remeis per a algunes de les seves malalties espirituals i religioses causades per la dominació del materialisme. I l'Orient podria trobar en la civilització de l'Occident molts elements que poden ajudar-lo a salvar-se de la debilitat, la divisió, el conflicte i el declivi científic, tècnic i cultural. És important prestar atenció a les diferències religioses, culturals i històriques que són un component essencial en la formació de la personalitat, la cultura i la civilització oriental; i és important consolidar els drets humans generals i comuns, per ajudar a garantir una vida digna per a tots els homes a Orient i a Occident, evitant l'ús de polítiques de doble mesura». ¹¹⁹

El fecund intercanvi

137. L'ajuda mútua entre països en realitat acaba beneficiant tothom. Un país que progressa des del seu original substrat cultural és un tresor per a tota la humanitat. Necessitem desenvolupar aquesta consciència que

117. *Discurs a les autoritats*, Sarajevo – Bòsnia-Herzegovina (6 juny 2015): *L'Osservatore Romano*, 7 juny 2015, p. 7.

118. *Latinoamèrica. Conversaciones con Hernán Reyes Alcaide*, ed. Planeta, Buenos Aires 2017, 105.

119. *Document sobre la fraternitat humana per la pau mundial i la convivència comuna*, Abu Dabi (4 febrer 2019): *L'Osservatore Romano*, 4-5 febrer 2019, p. 7.

120. Benet XVI, Carta enc. *Caritas in veritate* (29 juny 2009), 67: AAS 101 (2009), 700.

avui o ens salvem tots o no se salva ningú. La pobresa, la decadència, els sofriments d'un lloc de la terra són un silenciós brou de cultiu de problemes que finalment afectaran tot el planeta. Si ens preocupa la desaparició d'algunes espècies, hauria obsessionar que en qualsevol lloc hi hagi persones i pobles que no desenvolupin el seu potencial i la seva bellesa pròpia a causa de la pobresa o d'altres límits estructurals. Perquè això acaba empobrint-nos a tots.

138. Si això ha estat sempre cert, avui ho és més que mai a causa de la realitat d'un món tan connectat per la globalització. Necessitem que un ordenament mundial jurídic, polític i econòmic «incrementi i orienti la col·laboració internacional cap al desenvolupament solidari de tots els pobles».¹²⁰ Això finalment beneficiarà tot el planeta, perquè «l'ajuda al desenvolupament dels països pobres» implica «creació de riquesa per a tots».¹²¹ Des del punt de vista del desenvolupament integral, això suposa que es concedeixi «també una veu eficaç en les decisions comunes a les nacions més pobres»¹²² i que es procuri «incentivar l'accés al mercat internacional dels països marcats per la pobresa i el subdesenvolupament».¹²³

Gratuitat que acull

139. Tanmateix no voldria limitar aquest plantejament a alguna forma d'utilitarisme. Hi ha la gratuïtat. És la capacitat de fer algunes coses pel sol fet que són bones en si mateixes, sense esperar cap resultat reeixit, sense esperar-ne immediatament res a canvi. Això permet acollir l'estranger, tot i que de moment no porti un benefici tangible. Però hi ha països que pretenen rebre només els científics o els inversors.

140. Qui no viu la gratuïtat fraterna, converteix la seva existència en un comerç ansiós, està sempre mesurant el que dóna i el que rep a canvi. Però Déu dóna gratuïtament, fins al punt que ajuda fins i tot els qui no són fidels, i «fa sortir el sol sobre bons i dolents» (Mt 5,45). Per alguna cosa Jesús recomana: «Quan tu facis almoïna, mira que la mà esquerra no sàpiga què fa la dreta, perquè el teu gest quedi secret» (Mt 6,3-4). Hem rebut la vida gratis, no hem pagat per ella. Llavors tots podem donar sense esperar res, fer el bé sense exigir-li tant a aquesta

121. *Ibid.*, 60: AAS 101 (2009), 695.

122. *Ibid.*, 67: AAS 101 (2009), 700.

123. Consell Pontifici Justícia i Pau, *Compendi de la doctrina social de l'Església*, 447.

persona que un ajuda. És el que Jesús deia als seus deixebles: «El que heu rebut de franc, doneu-ho també de franc» (Mt 10,8).

141. La veritable qualitat dels diferents països del món es mesura per aquesta capacitat de pensar no sols com a país, sinó també com a família humana, i això es prova especialment en les èpoques crítiques. Els nacionalismes tancats s'expressen en definitiva aquesta incapacitat de gratuïtat, l'error de creure que poden desenvolupar-se al marge de la ruïna dels altres i que tancant la resta estaran més protegits. L'immigrant és vist com un usurpador que no ofereix res. Així, s'arriba a pensar ingènument que els pobres són perillosos o inútils i que els poderosos són generosos benefactors. Només una cultura social i política que incorpori l'acollida gratuïta pot tenir futur.

Local i universal

142. Cal recordar que «entre la globalització i la localització també es produeix una tensió. Cal prestar atenció a la realitat global per no caure en una mesquinesa quotidiana. Al mateix temps, no convé perdre de vista la realitat local, que ens fa caminar amb els peus sobre la terra. Les dues coses unides impedeixen caure en algun d'aquests dos extrems: un, que els ciutadans visquin en un universalisme abstracte i globalitzant, [...] un altre, que es converteixin en un museu folklòric d'ermitans localistes, condemnats a repetir sempre el mateix, incapaç de deixar-se interpel·lar pel diferent i de valorar la bellesa que Déu vessa fora dels seus límits»¹²⁴. Cal mirar el conjunt, que ens rescata de la mesquinesa casolana. Quan la casa ja no és llar, sinó que és tancada, calabós, el conjunt ens va rescatant perquè és com la causa final que ens atreu cap a la plenitud. Simultàniament, cal assumir amb cordialitat allò local, perquè té quelcom que el conjunt no posseeix: ser llevat, enriquir, posar en marxa mecanismes de subsidiarietat. Per tant, la fraternitat universal i l'amistat social dins de cada societat són dos pols inseparables i coesencials. Separar-los porta a una deformació i a una polarització nociva.

El gust local

143. La solució no és una obertura que renuncia al propi tresor. Així com no hi ha diàleg amb l'altre sense identitat personal, de la mateixa manera no

124. Exhort. ap. *Evangelii gaudium* (24 novembre 2013), 234: AAS 105 (2013), 1115.

hi ha obertura entre pobles sinó des de l'amor a la terra, al poble, als propis trets culturals. No em trobo amb l'altre si no tinc un substrat on sóc ferm i arrelat, perquè des d'allà puc acollir el do de l'altre i oferir-li alguna cosa veritable. Només és possible acollir el diferent i percebre la seva aportació original si estic afermat al meu poble amb la seva cultura. Cada un estima i cuida amb especial responsabilitat la seva terra i es preocupa pel seu país, així com cada un ha d'estimar i cuidar la seva casa perquè no s'en-sorri, perquè no ho faran els veïns. També el bé de l'univers requereix que cadascun protegeixi i estimi la seva pròpia terra. En cas contrari, les con-seqüències del desastre d'un país acabaran afectant tot el planeta. Això es fonamenta en el sentit positiu que té el dret de propietat: tinc cura i cultivo cosa que posseeixo, de manera que pugui ser una aportació al bé de tots.

144. A més, aquest és un pressupòsit dels intercanvis sans i enriquidors. El rerefons de l'experiència de la vida en un lloc i en una cultura determinada és el que capacita algú per percebre aspectes de la realitat que els que no tenen aquesta experiència no són capaços de percebre tan fàcilment. L'universal no ha de ser l'imperi homogeni, uniforme i es-tandarditzat d'una única forma cultural dominant, que finalment perdrà els colors del poliedre i acabarà en el tedi. És la temptació que s'expressa en l'antic relat de la torre de Babel: la construcció d'una torre que arri-bés fins al cel no expressava la unitat entre diferents pobles capaços de comunicar-se des de la seva diversitat. Per contra, va ser una temptativa enganyosa, que sorgia de l'orgull i de l'ambició humana, de crear una unitat diversa de la volguda per Déu en el seu projecte providencial per a les nacions (cf. *Gn 11,1-9*).

145. Hi ha una falsa obertura a l'universal, que procedeix de la superfici-alitat buida de qui no és capaç de penetrar fins al fons en la seva pàtria, o de qui suporta un ressentiment no resolt cap al seu poble. En tot cas, «sempre cal ampliar la mirada per reconèixer un bé major que ens be-neficiarà a tots. Però cal fer-ho sense evadir-se, sense desarrelaments. Cal enfonsar les arrels a la terra fèrtil i en la història del propi lloc, que és un do de Déu. Es treballa en allò que és petit, que és pròxim, però amb una perspectiva més àmplia. [...] No és ni l'esfera global que anul·la ni la parcialitat aïllada que esterilitza»,¹²⁵ és el poliedre, on al mateix temps que cada un és respectat en el seu valor, «el tot és més que la banda, i també n'és més que la simple suma».¹²⁶

125. *Ibid.*, 235: AAS 105 (2013), 1115.

126. *Ibid.*

L'horitzó universal

146. Hi ha narcisismes localistes que no són un sa amor al propi poble i a la seva cultura. Amaguen un esperit tancat que, per certa inseguretats i temor a l'altre, prefereix crear muralles defensives per preservar-se a si mateix. Però no és possible ser sanament local sense una sincera i amable obertura a l'universal, sense deixar-se interpel·lar pel que passa en altres llocs, sense deixar-se enriquir per altres cultures o sense solidaritzar-se amb els drames dels altres pobles. Aquest localisme es clausura obsessivament en unes poques idees, costums i seguretats, incapaç d'admiració davant de la multitud de possibilitats i de bellesa que ofereix el món sencer, i sense una solidaritat autèntica i generosa. Així, la vida local ja no és autènticament receptiva, ja no es deixa completar per l'altre; per tant, es limita en les seves possibilitats de desenvolupament, es torna estàtica i emmalalteix. Perquè en realitat tota cultura sana és oberta i acollidora per naturalesa, de tal manera que «una cultura sense valors universals no és una veritable cultura».¹²⁷

147. Reconeguem que una persona, mentre menys amplitud tingui en la seva ment i en el seu cor, menys podrà interpretar la realitat propera on està immersa. Sense la relació i el contrast amb qui és diferent, és difícil percebre clarament i completament a si mateix i a la pròpia terra, ja que les altres cultures no són enemics dels que cal preservar, sinó que són reflexos diferents de la riquesa inesgotable de la vida humana. Mirant-se a si mateix amb el punt de referència de l'altre, de la diversitat, cadascú pot reconèixer millor les peculiaritats de la seva persona i de la seva cultura: les seves riqueses, les seves possibilitats i els seus límits. L'experiència que es realitza en un lloc ha de ser desenvolupada «en contrast» i «en sintonia» amb les experiències d'altres que viuen en contextos culturals diferents.¹²⁸

148. En realitat, una sana obertura mai no atempta contra la identitat. Perquè en l'enriquir-se amb elements d'altres llocs, una cultura viva no fa una còpia o una simple repetició, sinó que integra les novetats «a la seva manera». Això provoca el naixement d'una nova síntesi que finalment beneficia a tothom, ja que la cultura on s'originen aquestes aportacions acaba essent retroalimentada. Per això vaig exhortar als pobles

127. S. Joan Pau II, *Discurs als representants del món de la cultura argentina*, Buenos Aires – Argentina (12 abril 1987), 4: *L'Osservatore Romano*, 14 abril 1987, p. 7.

128. Cf. Id., *Discurs als cardenals* (21 desembre 1984), 4: AAS 76 (1984), 506.

originaris a cuidar les seves pròpies arrels i les seves cultures ancestrals, però vaig voler aclarir que no era «la meva intenció proposar un indigenisme completament tancat, ahistòric, estàtic, que es negui a tota forma de mestissatge», ja que «la pròpia identitat cultural arrela i s'enriqueix en el diàleg amb els diferents i l'autèntica preservació no és un aïllament empobridor». ¹²⁹ El món creix i s'omple de nova bellesa gràcies a successives síntesis que es produeixen entre cultures obertes, fora de tota imposició cultural.

149. Per estimular una sana relació entre l'amor a la pàtria i la inserció cordial en la humanitat sencera, és bo recordar que la societat mundial no és el resultat de la suma dels diferents països, sinó que és la mateixa comunió que hi ha entre ells, és la inclusió mútua que és anterior a l'aparició de tot grup particular. En aquest entrellaçament de la comunió universal s'integra cada grup humà i allí troba la seva bellesa. Llavors, cada persona que neix en un context determinat se sap que pertany a una família més gran sense la qual no és possible comprendre's en plenitud.

150. Aquest enfocament, en definitiva, reclama l'acceptació joiosa que cap poble, cultura o persona no pot obtenir-ho tot de si mateixa. Els altres són constitutivament necessaris per a la construcció d'una vida plena. La consciència del límit o de la parcialitat, lluny de ser una amenaça, es torna la clau des de la qual somiar i elaborar un projecte comú. Perquè «l'home és l'ésser fronterer que no té cap frontera». ¹³⁰

Des de la pròpia regió

151. Gràcies a l'intercanvi regional, des del qual els països més febles s'obren a tot el món, és possible que la universalitat no dilueixi les particularitats. Una adequada i autèntica obertura al món suposa la capacitat d'obrir-se al veí, en una família de nacions. La integració cultural, econòmica i política amb els pobles propers hauria d'estar acompanyada per un procés educatiu que promogui el valor de l'amor al veí, primer exercici indispensable per aconseguir una sana integració universal.

129. Exhort. ap. postsin. *Querida Amazonia* (2 febrer 2020), 37.

130. Georg Simmel, «Puente y puerta», en *El individuo y la libertad. Ensayos de crítica de la cultura*, ed. Península, Barcelona 2001, 34. Obra original: *Brücke und Tür. Essays des Philosophen zur Geschichte, Religion, Kunst und Gesellschaft*, ed. Michael Landmann, Köhler-Verlag, Stuttgart 1957, 6.

152. En alguns barris populars, encara es viu l'esperit del «veïnat», on cada un sent espontàniament el deure d'acompanyar i ajudar al veí. En aquests llocs que conserven aquests valors comunitaris, es viuen les relacions de proximitat amb notes de gratuïtat, solidaritat i reciprocitat, a partir del sentit d'un «nosaltres» de barri.¹³¹ Seria desitjable que això es pogués viure també entre països propers, que siguin capaços de construir un veïnatge cordial entre els seus pobles. Però les visions individualistes es tradueixen en les relacions entre països. El risc de viure cuidant-nos els uns dels altres, veient els altres com a competidors o enemics perillosos, es trasllada a la relació amb els pobles de la regió. Potser hem estat educats en aquesta por i en aquesta desconfiança.

153. Hi ha països poderosos i grans empreses que treuen rèdit d'aquest aïllament i prefereixen negociar amb cada país per separat. Per contra, per als països petits o pobres s'obre la possibilitat d'arribar a acords regionals amb els seus veïns que els permetin negociar en bloc i evitar convertir-se en segments marginals i dependents dels grans poders. Avui cap Estat nacional aïllat no està en condicions d'assegurar el bé comú de la seva pròpia població.

131. Cf. Jaime Hoyos-Vásquez, S.J., «Lógica de las relaciones sociales. Reflexión ontológica», en *Revista Universitas Philosophica*, 15-16, Bogotá (desembre 1990 - juny 1991), 95-106.

Província
Eclesiàstica
de Barcelona

Província Eclesiàstica de Barcelona

Mons. Javier Vilanova ha estat nomenat bisbe auxiliar de Barcelona

El dimarts 67 d'octubre la Santa Seu va fer públic el nomenament de Mn. Javier Vilanova Pellisa com a Bisbe auxiliar de Barcelona, i l'Emm. Sr. Cardenal Joan Josep Omella i Omella, arquebisbe de Barcelona, el va presentar a la seu de l'Arquebisbat.

El nou Bisbe auxiliar va néixer a La Fatarella, comarca de la Terra Alta, el 1973, és prevere del bisbat de Tortosa des de 1998, i és el Rector del Seminari Diocesà de Tortosa, i des del mes de juliol del 2018 és el rector del Seminari Major Interdiocesà.

Ha estat Delegat diocesà de Catequesi i de Pastoral Vocacional, Membre del Consell Presbiteral i Rector de les parròquies d'Alfara de Carles i del Sagrat Cor de Jesús del Raval de Cristo (Roquetes) i actualment ho és de la parròquia del Pinell de Brai. És missioner de la Misericòrdia per nomenament del papa Francesc i col·labora habitualment amb l'associació catòlica "Comunitat del Cenacle" que acull persones que han caigut en la drogoaddicció. Forma part del Consell Assessor de Rectors de Seminaris de la Comissió episcopal del Clergat i Seminaris de la Conferència Episcopal Espanyola.

L'ordenació episcopal tindrà lloc el diumenge 22 de novembre a les 17h a la Basílica de la Sagrada Família de Barcelona.

Conferència
Episcopal
Tarraconense

Conferència Episcopal Tarraconense

Comunicat de la reunió 240 de la C. E. T.

El dia 8 d'octubre a la tarda es van reunir els bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense al Seminari Conciliar de Barcelona, presidits per l'arquebisbe de Tarragona. Hi van assistir tots els seus membres llevat del cardenal arquebisbe de Barcelona.

A l'inici va entrar a saludar el bisbe auxiliar electe de Barcelona, Mons. Xavier Vilanova, nomenat el passat dimarts dia 6.

Els bisbes van tractar diversos temes com el treball realitzat per la Fundació Pere Tarrés aquest estiu i els reptes de futur de l'educació en el temps lliure, amb la presència dels Srs. Josep Oriol Pujol i Xavier Nus.

També van rebre informació detallada sobre el moment de l'ensenyament concertat a Catalunya per part del P. Enric Puig s.j., Director de l'Escola Cristiana de Catalunya.

Finalment escoltaren les informacions sobre l'Ateneu universitari Sant Pacià, que ha estat fent un gran esforç perquè l'ensenyament universitari sigui realment presencial o telemàtic.

També van aprovar per unanimitat la versió catalana dels textos litúrgics de la Memòria lliure de Sta. Faustina Kowalska, que se celebrarà el 5 d'octubre.

Conferència Episcopal Espanyola

Conferència Episcopal Espanyola

Nota de la Comisión Ejecutiva sobre la ley de la eutanasia

No hay enfermos “incuidables”, aunque sean incurables

Reflexión a propósito de la tramitación de la ley sobre la eutanasia

El Congreso de los Diputados ha decidido seguir adelante con la tramitación de la *Ley Orgánica de regulación de la eutanasia*. Es una mala noticia, pues la vida humana no es un bien a disposición de nadie.

La Conferencia Episcopal Española ha reflexionado repetidas veces sobre este grave asunto que pone en cuestión la dignidad de la vida humana. El último texto fue publicado el pasado 1 de noviembre de 2019 bajo el título “*Sembradores de esperanza. Acoger, proteger y acompañar en la etapa final de la vida humana*” y en él se examinan los argumentos de quienes desean favorecer la eutanasia y el suicidio asistido, poniendo en evidencia su inconsistencia al partir de premisas ideológicas más que de la realidad de los enfermos en situación terminal. Invitamos encarecidamente a la comunidad cristiana a su lectura y al resto de nuestros conciudadanos a acoger sin prejuicios las reflexiones que en este texto se proponen.

Insistir en “el derecho a la eutanasia” es propio de una visión individualista y reduccionista del ser humano y de una libertad desvinculada de la responsabilidad. Se afirma una radical autonomía individual y, al mismo tiempo, se reclama una intervención “compasiva” de la sociedad a través de la medicina, originándose una incoherencia antropológica. Por un lado, se niega la dimensión social del ser humano, “diciendo mi vida es mía y sólo mía y me la puedo quitar” y, por otro lado, se pide que sea otro –la sociedad organizada– quien legitime la decisión o la sustituya y elimine el sufrimiento o el sinsentido, eliminando la vida.

La epidemia que seguimos padeciendo nos ha hecho caer en la cuenta de que somos responsables unos de otros y ha relativizado las propuestas de autonomía individualista. La muerte en soledad de tantos enfermos y la situación de las personas mayores nos interpelan. Todos hemos elogiado a la profesión médica que, desde el juramento hipocrático hasta hoy, se compromete en el cuidado y defensa de la vida humana. La sociedad española ha aplaudido su dedicación y ha pedido un apoyo mayor a nuestro sistema de salud para intensificar los cuidados y “no dejar a nadie atrás”.

El suicidio, creciente entre nosotros, también reclama una reflexión y prácticas sociales y sanitarias de prevención y cuidado oportuno. La legalización de formas de suicidio asistido no ayudará a la hora de insistir a quienes están tentados por el suicidio que la muerte no es la salida adecuada. La ley, que tiene una función de propuesta general de criterios éticos, no puede proponer la muerte como solución a los problemas.

Lo propio de la medicina es curar, pero también cuidar, aliviar y consolar sobre todo al final de esta vida. La medicina paliativa se propone humanizar el proceso de la muerte y acompañar hasta el final. No hay enfermos “incuidables”, aunque sean incurables. Abogamos, pues, por una adecuada legislación de los cuidados paliativos que responda a las necesidades actuales que no están plenamente atendidas. La fragilidad que estamos experimentando durante este tiempo constituye una oportunidad para reflexionar sobre el significado de la vida, el cuidado fraterno y el sentido del sufrimiento y de la muerte.

Una sociedad no puede pensar en la eliminación total del sufrimiento y, cuando no lo consigue, proponer salir del escenario de la vida; por el contrario, ha de acompañar, paliar y ayudar a vivir ese sufrimiento. No se entiende la propuesta de una ley para poner en manos de otros, especialmente de los médicos, el poder quitar la vida de los enfermos.

El sí a la dignidad de la persona, más aún en sus momentos de mayor indefensión y fragilidad, nos obliga a oponernos a esta esta ley que, en nombre de una presunta muerte digna, niega en su raíz la dignidad de toda vida humana.

Madrid, 14 de septiembre, Exaltación de la Santa Cruz

Comisión Ejecutiva de la CEE

Sumari

ESGLÉSIA DIOCESANA

Bisbe diocesà

Carta pastoral	5
Decrets i permisos	12
Comunicacions diocesanes	19
Homilies	22
Aneu mar endins	32
Activitats del Sr. Bisbe	45

Secretaria General i Cancelleria

Defunció	49
Ordenacions	50
Institució de lector i acòlits	50
Nomenaments	50
Comunicacions	53
Vida consagrada	53

Vida diocesana

Visita Pastoral a l'Arxiprestat de Mollet	54
Crònica diocesana	58
Delegacions	61

SANTA SEU

Sant Pare. Carta encíclica <i>Fratelli tutti</i> (I)	65
--	----

PROVÍNCIA ECLESIASTICA DE BARCELONA

Nomenament de Mons. Javier Vilanova com a bisbe auxiliar de Barcelona	121
--	-----

CONFERÈNCIA EPISCOPAL TARRACONENSE

Comunicat de la Reunió de Bisbes	125
--	-----

CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA

Nota de premsa sobre el projecte de llei de la eutanàsia	129
--	-----

Subscripció anual: 35 €

Exemplar solt: 8 €

*El preu de la subscripció comprèn només l'edició del
«Butlletí del Bisbat de Terrassa» de l'any en curs*

